

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (AISBL)

13, Place Albert 1er, B - 6530 Thuin (Belgique), tel : ++32.71.59.12.38 - Internet : <http://www.fci.be>

Rahvusvaheliste teenistuskoerte katsete eeskirjad (FCI-IGP)

Rahvusvaheline teenistuskoerte katse
Rahvusvaheline jäljekatse
Rahvusvaheline ühiskonnakõlblikkuse katse
Rahvusvaheline vastupidavuskatse

Väljatöötatud FCI teenistuskoerte komisjoni juhtimisel järgneva töörühma poolt:

Robert Markschläger (AT)
Klaus Jürgen Glüh (DE)
Igor Lengvarsky (SK)
Mike Greub (CH)
Lene Carlson (DK)
Sharon Ronen (IL)
Hari Arčon (HU)
Gerard Besselink (NL)
Clemente Grosso (IT)
Frans Jansen (NL)
Roar Kjonstad (NO)

Käesolevad eeskirjad on kinnitatud FCI peakomitee poolt 3. septembril 2024

Kehtivad alates 01.01.2025

Sissejuhatus

Koer on olnud inimese kaaslane juba üle 35 000 aasta. Koera kodustamise kaudu kujunesid inimesega tihedad sotsiaalsed suhted ja koer on inimesest teatud määral sõltuv. See sõltuvus tähendab, et inimesel on kohustus hoolitseda koera heaolu eest. Koera füüsiliste vajaduste ja vaimse tervise hoidmine on esmatähtis. Koera füüsiliste vajaduste rahuldamine ja ka vaimse tervise hoidmine on esmatähtis. Seetõttu on oluline, et koera koheldakse loomasõbralikult ja liigikohaselt, võttes arvesse tema iseloomu ja eripära. Evolutsiooni käigus on koer kujunenud kiskjaliste (*Carnivora*) sugukonna ja koerte perekonna (*Canidae*) liikmena sotsiaalseks liigiks. Seetõttu peab ta elama karjas, mis pakub selget korda ja piire, aga samuti koostööd ja regulaarset meeskonnatööd. Seetõttu on meie kohustus hoolitseda nii tema füüsiliste vajaduste eest (õige toit, vesi ja tervis, liikumisvajadus) kui ka tagada meeskonnatöö olemasolu, et täita tema kui sotsiaalse liigi vajadusi.

Läbi ajaloo on inimesed andnud koertele mitmesuguseid ülesandeid. Need ülesanded võimaldasid kõige paremini koera vajadusi rahuldada. Tänapäeva maailmas on paljud neist ülesannetest tehnoloogia poolt üle võetud. Seetõttu on koeraomanikul kohustus tagada, et koeral oleks varasemate ülesannete asemel muud tegevust. See tegevus peab tagama piisava liikumise, pakkuma tegevusi tihedas kontaktiga inimesega ning võimaluse kasutada koera loomulikke instinkte. Sellest vaatenurgast lähtudes on välja töötatud ühiskonnakõlblikkuse katse, teenistukoerte katse ja jäljekoerte katse. Koerale tuleks tegevust pakkuda vastavalt tema võimetele ja võimalustele. Lisaks piisavale liikumisele peaks koerale olema tagatud intensiivne tegevus, mis võtab arvesse tema õppimisvõimet, liikumisvajadust ja muid võimeid. Erinevad koeraspordialad pakuvad selleks parimaid võimalusi. Koertel, kellel ei ole piisavalt tegevust, võib tekkida pidev frustratsioon ja sellest tulenevad käitumisprobleemid, mis võivad viia avalike kaebusteni.

Igaüks, kes oma koera trennib, peab hoolikalt valima sobiva treeningmeetodi, et saavutada parim võimalik harmoonia enda ja oma koera vahel. Kogu treeningu eesmärk on õpetada koerale meie poolt soovitud käitumine viisil, millest koer aru saab. Harmooniline suhe inimese ja koera vahel on kõigi tegevuste aluseks, olenemata sellest, millist koeraspordiala harrastatakse. Harmoonia saavutamiseks on oluline näha oma koera objektiivselt ja hinnata tema võimeid õigesti. Inimese eetiliseks vastutuseks jääb koera kasvatamine ja treenimine vastavalt koera võimetele. Kasvatus-, ülesehitus- või treeningtulemuse saavutamiseks on oluline, et koer näitaks koostöös koerajuhiga üles motivatsiooni ja töörohmu. Koera koolitamine koeraspordis peab olema orienteeritud koera võimetele, soovile ja tahtele. Koera koolitamisel tuleb igal juhul vältida koera mõjutamist ravimite või julma kohtlemisega.

Rahvusvaheliselt kasutatavad lühendid

- FCI – Rahvusvaheline Künoloogiline Föderatsioon
- IGP – rahvusvahelised teenistuskooerte katsete eeskirjad
- NPO – rahvuslikud teenistuskooerte katsete eeskirjad
- FCI-NCO – FCI liikmeks olev rahvuslik kennelorganisatsioon
- PL – peakorraldaja
- AKZ – koolitustulemus
- LR – kohtunik
- PO – katse-eeskirjad
- RA – kohtunikupoolne märguanne
- HZ – (suuline) käsklus
- HL – varrukamees
- HF – koerajuht
- FL – jäljetegija

Kehtivus

Eeskirjad on kehtivad alates 01.01.2025. Käesolevad eeskirjad koostati FCI töökoorte komisjoni poolt ning kinnitati FCI peakomitee poolt 03.09.2024.

Käesoleva eeskirja kehtima hakkamisel muutuvad automaatselt kehtetuks kõik varasemad eeskirjad.

Eeskirjad on komisjoni poolt välja töötatud ingliskeelsena. Ebaselguse korral on ingliskeelne tekst ülimuslik võrreldes tõlgetega teistesse keeltesse.

Käesolevad eeskirjad kehtivad kõigile FCI liikmes- ning partnerorganisatsioonidele. Kõigi rahvusvaheliste võistluste korraldamisel tuleb lähtuda käesolevatest eeskirjadest.

Sisukord

Sissejuhatus	2
Rahvusvaheliselt kasutatavad lühendid.....	3
Kehtivus	3
Üldised nõuded	11
Eksami- ja võistlushooaeg.....	11
Eksamite ja võistluste toimumise päevad	11
Reeglid riiklikel pühadel	12
Eksamit või võistlust korraldav organisatsioon / peakorraldaja.....	12
Järeelvalve	13
Kohtunik	13
Osasoorituste arvud päevas osalemisklasside kohta	13
Osaleja riietus	14
Eksamil või võistlusel osalejad	14
Jäljetegijad	14
Osalemisõigus	15
Doping ja teised sobimatud meetmed	17
Vaktsineerimismõõded	17
Sotsiaalne sobivus	17
Eksami/võistluse algus ja lõpp	18
Füüsilise puudega koerajuht	18
Nõuded kaelarihmale / jalutusrihma kaasas kandmine	18
Suukorvikohustus.....	18
Vastutus.....	18
Autasustamistseremoonia/auhinnad	19
Töösertifikaat.....	19
Võistlusraamat	19
Käsklused	20
Rahvusvahelised reeglid / erinõuded	20
Maailma- / Euroopa meistrivõistlused	20
Distiplinaarõigused.....	20

Diskvalifitseerimine	21
Katkestamine	22
Katkestamise põhjused	22
Katkestamine haiguse/vigastuse tõttu	22
Iseloomu hindamine / ligipääsetavustest	23
Ligipääsetavuskontrolli tulemused	23
Koera märgistuse kontroll	24
Paugukindlus	24
Hindamine	25
Põhinõuded kõigi alade ja klasside jaoks	26
Ühiskonnakõlblikkusekatse koos liiklusosaga (FCI-BH/VT).....	27
Üldinfo	27
Kuulekuskatse treeningplatsil	27
Põhinõuded	27
Koera reageerimine käsklusele	28
Lisakäsklused	28
Algasend	28
Ettevalmistav osa.....	28
Koera juurde minemine / juurdekutsumine	28
Kiitmine	29
Raporteerimine.....	29
Harjutuse algus ja lõpp.....	29
Harjutuste kirjeldused	30
FCI-BH/VT kuulekusharjutuste skeem.....	30
Soorituse algus.....	30
Kõrvalkõnd rihmaga (30 punkti)	31
Istumine (10 punkti)	31
Lamamine ja juurdetulek (10 punkti)	32
Lamamine häiritud olukorras (10 punkti)	32
Katse liikluses	33
Üldinfo	33

Katse kulg.....	33
Rahvusvaheline kuulekuskatse FCI-IBGH-1–3	35
Harjutused ja punktide jagunemine erinevates klassides	35
IBGH-1–3 erisused	35
IBGH-3 erisused	35
Üldised selgitused	35
Koera reageerimine käsklusele	35
Lisakäsklused	36
Raporteerimine	36
Harjutuse algus ja lõpp.....	36
Algasend	36
Ettevalmistav osa.....	36
Koera juurde minemine / juurdekutsumine	37
Kiitmine	37
Pausid	37
Asendiviga	37
Eseme toomine.....	37
Viskehantel.....	38
A-tõke.....	38
Harjutuste hindamise põhimõtted. Primaarsed ja sekundaarsed elemendid	38
FCI-IBGH-1 kuulekusharjutuste skeem	39
FCI-IBGH-2 kuulekusharjutuste skeem.....	40
FCI-IBGH-3 kuulekusharjutuste skeem.....	41
Harjutuste kirjeldused	42
Kõrvalkõnd rihmaga FCI-IBGH-1	42
Kõrvalkõnd rihmaga FCI-IBGH-2	42
Kõrvalkõnd ilma rihmata FCI-IBGH-1.....	43
Kõrvalkõnd ilma rihmata FCI-IBGH-2 ja FCI-IBGH-3.....	43
Liikumiselt istumine	44
Liikumiselt lamamine ja juurdetulek	44
Liikumiselt seismine FCI-IBGH-3	45

Toomine tasasel maal FCI-IBGH-2 ja FCI-IBGH-3	46
Toomine üle A-tõkke (140 cm) FCI-IBGH-3	46
Edasisaatmine ja lamamine FCI-IBGH-2 ja FCI-IBGH-3.....	47
Lamamine häiritud olukorras.....	48
Rahvusvaheline teenistuskorte katse FCI-IGP-1–3	50
A-osa: jälg.....	50
Üldised nõuded	50
Jäljepõllud.....	50
Jälgede mahapanek.....	50
Esemed.....	51
Esemete näitamine.....	52
Jäljenöör	53
Töötamine jäljenööri	54
Raporteerimine	54
Alguspunkt.....	54
Jäljetöö	54
Jälje lõpetamine	55
Lõppraport	55
Nurgad	55
Kiitmine	55
Katkestamine / diskvalifitseerimine	55
Jäljetöö hindamine. Primaarsed ja sekundaarsed elemendid.....	57
Jäljeskeemid FCI-IGP-1 ja FCI-IGP-2	58
Jäljeskeemid FCI-IGP-3.....	59
Nurkade tegemine	59
Esemete asetamine.....	59
B-osa: kuulekus	60
Harjutused ja punktide jagunemine erinevates klassides	60
Üldised selgitused	60
Käsklused.....	60
Koera reageerimine käsklusele	60

Lisakäsklused	60
Raporteerimine	61
Harjutuse algus ja lõpp	61
Algasend	61
Ettevalmistav osa	61
Koera juurde minemine / juurdekutsumine	62
Kiitmine	62
Pausid	62
Asendiviga	62
Eseme toomine	62
Viskehantel	63
Tõke	63
A-tõke	63
Lisateave	63
Harjutuste hindamise põhimõtted. Primaarsed ja sekundaarsed elemendid	63
FCI-IGP kuulekusharjutuste skeem	64
Harjutuste kirjeldused	65
Kõrvalkõnd ilma rihmata	65
Liikumiselt istumine	65
Liikumiselt lamamine ja juurdetulek	66
Liikumiselt seismine FCI-IGP-2	67
Liikumiselt seismine FCI-IGP-3	67
Toomine tasasel maal	68
Algasend 1-meetrise tõkke ja A-tõkke ees	69
2 hüpet üle 1-meetrise tõkke FCI-IGP-1	69
Toomine üle 1-meetrise tõkke FCI-IGP-2 ja FCI-IGP-3	69
Hüpe üle A-tõkke FCI-IGP-1 ja FCI-IGP-2	70
Toomine üle A-tõkke FCI-IGP-3	71
Edasisaatmine ja lamamine	72
Lamamine häiritud olukorras	73
C-osa: kaitse	74

Üldised nõuded	74
Platsitähised	74
Varjed	74
Põhinõuded	74
Hindamiskriteeriumid	74
Lahtilaskmine, lisakäsklused	75
Küljelt konvoeerimise erijuhud	75
Primaarsed ja sekundaarsed elemendid	76
Harjutused ja punktide jagunemine erinevates klassides	76
Raporteerimine	76
Harjutuste kirjeldused	77
Varrukamehe otsimine risteldes	77
Valvamine ja haukumine (10 punkti valvamine, 5 punkti haukumine)	78
Varrukamehe põgenemiskatse takistamine	80
Rünnaku tõrjumine valvamise ajal	82
Selja tagant konvoeerimine	82
Rünnak koerale selja tagant konvoeerimiselt FCI-IGP-3	83
Rünnak koerale liikumiselt	84
Rünnaku tõrjumine valvamise ajal koos C-osa lõpetamisega FCI-IGP-2, FCI-IGP-3	87
Nõuded varrukamehele	88
Lisakatsed	92
FCI-A-katse 1–3 (FCI-FPr 1–3)	92
FCI-B-katse 1–3 (FCI-UPr 1–3)	92
FCI-C-katse 1–3 (FCI-SPr 1–3)	92
FCI-BC-katse 1–3 (FCI-GPr 1–3)	92
FCI-IGP jäljekoorte katsed	94
Üldised nõuded	94
FCI-IGP-IFH	94
Jäljepõllud	95
Jälgede mahapanek	95
Ristuv jälg FCI-IFH2 ja FCI-IFH3	95

Esemed.....	96
Esemete näitamine.....	96
Jäljenöör	98
Töötamine jäljenööri ta	98
Raporteerimine	98
Alguspunkt.....	98
Jäljetöö	99
Jälje lõpetamine	99
Lõppraport	99
Nurgad.....	100
Kiitmine	100
Katkestamine / diskvalifitseerimine	100
Jäljetöö hindamine. Primaarsed ja sekundaarsed elemendid.....	101
Jäljeskeemid FCI-IFH1	103
Jäljeskeemid FCI-IFH2	104
Jäljeskeemid FCI-IFH3	104
Nurkade tegemine	105
Esemete asetamine.....	106
Vastupidavuskatse (FCI-IAD)	107
Joonised	109
Tõke.....	109
Viskehantel	109
Tõke, A-tõke ja viskehantli maandumise ala	110

Üldised nõuded

Eksamid ja võistlused peavad teenima kahte põhilist eesmärki:

1. koerte töomaduste kindlakstegemine kindla kasutuseesmärgi jaoks
2. koerte vaimse ja füüsilise tervise ning töövõime säilitamine ja edendamine

Rahvuslikel kennelorganisatsioonidel soovitatakse töökatsetega tegelemist soodustada. On eriti oluline, et rahvusvahelisi teenistukoerte võistlusi korraldatakse vastavalt IGP eeskirjadele. Kõik eksamid ja võistlused tuleb läbi viia vastavalt sportlikele üldpõhimõtetele. Eeskirjad on kohustuslikud kõigi asjassepuutuvate isikute jaoks ja kõik katsel osalejad peavad täitma samasid katsenõudeid. Kõik üritused on avalikud. Ürituse toimumise kohast ning algusajast tuleb üldsust avalikult informeerida.

Koolitustulemus on võimalik saada vaid sellisel juhul, kui ühe eksami või võistluse raames sooritatakse edukalt kõik koolitusala vastava klassi osasooritused. Saadud koolitustulemust peavad tunnustama kõik FCI liikmesorganisatsioonid.

Iga koolitusala klassi võib korrata nii sageli kui soovitakse. Klassid tuleb läbida järjekorras 1-2-3. Koer võib osaleda järgmises, kõrgemas klassis vaid juhul, kui ta on eelmises klassis saavutanud koolitustulemuse (iga osasoorituse eest vähemalt hinne „rahuldav“). Koeraga tuleb alati osaleda kõrgeimas saavutatud klassis, v.a juhtudel, kui eksam ei ole seotud paremusjärjestuse selgitamisega või kvalifitseerumisega.

Eksami- ja võistlushooaeg

Eksameid ja võistlusi võib korraldada aastaringsetelt, kui ilmastikutingimused seda lubavad ja koerajuhtide ega koerte heaolu ei ohustata. Vastasel juhul on eksamite ja võistluste korraldamine keelatud. Otsuse eksami või võistluse toimumise kohta langetab üritust hindav kohtunik. Rahvuslikul kennelorganisatsioonil on õigus kehtestada eksami- ja võistlushooajale omapoolseid piiranguid.

Eksamite ja võistluste toimumise päevad

Eksami- ja võistluspäevad on reeglina nädalavahetuse päevad ja riiklikud pühad. Rahvuslikud kennelorganisatsioonid või teised organisatsioonid, kes on volitatud eksamite/võistluste taotlusi kinnitama, võivad siiski otsustada, et kõiki või teatud konkreetseid osalemisklasse võib korraldada ka eelnevast soovitusel erinevatel päevadel.

FCI-BH/VT ja FCI-IGP-1/FCI-IFH1 võib sooritada järjest ka kahepäevase eksamiürituse raames, millel on sama või erinev korraldav organisatsioon.

Ooteaega FCI-BH/VT eksami ja FCI-IGP-1, FCI-A-katse, FCI-B-katse, FCI-C-katse, FCI-IAD, FCI-IFH1 või FCI-IBGH-1 vahel olema ei pea. Koer saab samal päeval osaleda ainult ühel eksamil või võistlusel.

Osalejad, kes plaanivad sooritada FCI-IGP-1 või FCI-IFH1 eksami, võivad ühel päeval startida FCI-BH/VT eksamil ja järgmisel päeval osaleda FCI-IGP-1 või FCI-IFH1 eksamil. See ei tohi põhjustada

lubatud osalejate arvu ületamist. Korraldavad organisatsioonid peavad kinni pidama rahvusliku kennelorganisatsiooni reeglitest, mis puudutavad eksamite/võistluste taotlemist ja korraldamisega seotud tähtaegu.

Reeglid riiklikel pühadel

Riigipühade ajal võib eksameid ja võistlusi korraldada vastavalt eespool toodud nõuetele.

Erandid: korraldamisel tuleb lähtuda asukohamaa nõuetest.

Eksamit või võistlust korraldav organisatsioon / peakorraldaja

Peakorraldaja vastutab ürituse läbiviimise organisatoorse poole eest. Peakorraldaja vastutab kõigi eksami/võistluse ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks vajalike tegevuste eest ja jälgib nende läbiviimist. Peakorraldaja vastutab ürituse eeskirjadekohase läbiviimise eest ning peab olema kohtuniku käsutuses kogu ürituse ajal. Peakorraldaja ei või osaleda eksamil või võistlusel koerajuhina ega võtta endale lisaks muid ülesandeid.

Peakorraldaja vastutab järgneva eest:

- eksami või võistlusega seotud dokumentatsiooni ettevalmistamine ja lubade saamine;
- käesolevast eeskirjast lähtuvatele nõuetele vastavate jäljepõldude leidmine kõigile eksami- või võistlusklassidele;
- jäljepõldude omanike ning võimalike jahialade valdajatega kokkulepete sõlmimine;
- kogenud vabatahtlike, sh kaitseosa varrukamehe, jäljetegijate, kuulekuseosa inimrühma jt leidmine;
- vajaliku platsivarustuse ning varrukamehe varustuse olemasolu tagamine;
- hindamislehtede ja protokollide olemasolu tagamine;
- võistlusraamatute ettevalmistamine, tötunnistuse, vaksineerimistunnistuse ning vajadusel nõuetekohase kindlustuslepingu olemasolu kontrollimine.

Juhul kui eksamil või võistlusel osaleja käitub ebasportlikult või rikub loomakaitsenõudeid ajal, mil ta ei tee parasjagu koeraga platsil või põllul sooritust ja kohtunik ei ole olukorrast teadlik, peab peakorraldaja kohtunikku teavitama võimalikust osaleja eemaldamise vajadusest. Peakorraldaja peab kohtunikku situatsioonist informeerima ja nad teevad lõpliku otsuse koos.

Peakorraldaja peab kohtunikku teavitama hiljemalt kolm päeva enne eksami või võistluse toimumist selle toimumiskohast, algusajast, eksami või võistluse tüübist ja osalevate koerte arvust ning andma ürituse toimumiskohale jõudmiseks vajalikud juhised. Juhul kui seda nõuet ei täideta, on kohtunikul õigus hindamisest keelduda. Eksami või võistluse korraldamise luba tuleb kohtunikule esitada enne eksami või võistluse algust.

Järelvalve

Rahvuslik kennelorganisatsioon võib eksami või võistluse osas läbi viia järelvalvet. Rahvuslik kennelorganisatsioon võib määrata vastava koolitusala hästi kursis olev isiku kontrollima, kas üritus viiakse läbi kehtivate eeskirjade nõuetele vastavalt.

Kohtunik

FCI-IGP hindamisõigust omava kohtuniku võib valida ja kutsuda üritust korraldav organisatsioon (klubi) või määrata rahvuslik kennelorganisatsioon.

Maailmameistrivõistlustele määratakse kohtunikud FCI töökoerte komisjoni poolt kokkuleppel rahvusliku kennelorganisatsiooniga. Kutsutavate kohtunike arvu üle võib otsustada üritust korraldav organisatsioon, kuid üks kohtunik võib hinnata maksimaalselt 36 osasooritust päevas. Maailmameistrivõistluste või riigi meistrivõistluste jaoks võib seda arvu ületada rahvusliku kennelorganisatsiooni otsusega. Sama koolitusala võib hinnata ka mitu kohtunikku.

Kohtunik ei või hinnata koeri, kes on tema omanduses või valduses; koeri, kelle omanik või valdaja elab kohtunikuga samas leibkonnas; koeri, kelle koerajuhiks eksamil või võistlusel on kohtunikuga samas leibkonnas elav inimene. Selle reegli osas võib teha erandeid, kui tegemist on üleriigilise üritusega ja kohtunik on määratud rahvusliku kennelorganisatsioonil poolt. Kui korraldav organisatsioon soovib kasutada välismaist kohtunikku, peab hindamiseks loa saamine toimuma kahe rahvusliku kennelorganisatsioonil omavahelise suhtluse kaudu.

Eksamil või võistlusel, kus kohtunik hindab, ei või ta osaleda koerajuhina.

Kohtunik ei tohi oma käitumisega mõjutada ega segada koera tööd. Harjutuste kirjeldused on ära toodud käesolevas eeskirjas, neid tuleb rangelt jälgida ja ei tohi muuta. See kehtib kõigi koolitusala kohta.

Kohtunik vastutab kehtivate eeskirjade õige ja korrektse järgimise eest. Kohtunikul on õigus eksam või võistlus katkestada, juhul kui toimuv on vastuolus eeskirjade või tema juhistega.

Osasoorituste arvud päevas osalemisklasside kohta

FCI ühiskonnakõlblikkuse test FCI-BH/VT	vastab 2 osasooritusele
FCI ühiskonnakõlblikkuse test FCI-BH/VT, koos kirjaliku eksamiga	vastab 3 osasooritusele
FCI-A-katse (FPr), FCI-B-katse (UPr), FCI-C-katse (SPr) 1–3	vastab 1 osasooritusele
FCI-BC-katse (GPr) 1–3	vastab 2 osasooritusele
FCI-IBGH-1–3	vastab 1 osasooritusele
FCI-IFH1	vastab 1 osasooritusele
FCI-IFH2	vastab 2 osasooritusele
FCI-IGP-IFH3 ja FCI-IGP-IFH jäljekoordinaatori kasutamise korral	vastab 3 osasooritusele vastab 2 osasooritusele

FCI-IGP-1–3	vastab 3 osasooritusele
FCI-IAD	vastab 1 osasooritusele

Suurürituste jaoks, mida korraldab rahvuslik kennelorganisatsioon, võib kehtestada erireegleid.

Rahvuslik kennelorganisatsioon teeb ettepaneku FCI töökoerte komisjonile, kes teeb lõpliku otsuse.

Osaleja riietus

Eksami või võistluse ajal on lubatud kanda tihedalt / normaalselt istuvat vesti (ilma väljaulatuvate taskute ja muude hiljem kinnitatud lisadeta). Seevastu kõhukotid ja nn treeningpõlled/-seelikud ei ole lubatud. Üleriigiliste võistluste kohta täiendavate eeskirjade kehtestamine on rahvusliku kennelorganisatsiooni või töühingu ülesanne.

Eksamil või võistlusel osalejad

Eksamil või võistlusel osaleja peab järgima kohalikke ja loomade heaolu käsitlevaid seadusi ning käituma sobivalt asukoha, pealtvaatajate ja teiste osalejate suhtes.

Eksamil või võistlusel osalejad peavad üritusele tähtjaks registreeruma. Koos üritusele registreerimisega võtab osaleja endale kohustuse tasuda registreerimistasu. Juhul kui registreerunud osaleja ei saa mistahes põhjusel üritusel osaleda, peab ta sellest eksami või võistluse peakorraldajat viivitamatult teavitama.

Eksamil või võistlusel osaleja on kohustatud esitama oma koera vaksineerimistunnistuse ja järgima loomakaitsenõudeid. Osaleja peab järgima kohtuniku ja peakorraldaja poolt antavaid juhiseid. Koerajuht peab esitama oma koera laitmatul sportlikul moel ning osalema kõigil antud koolitusala osasooritustel, olenemata iga üksiku osasoorituse tulemusest.

Eksami/võistluse toimumiseks peab olema registreerunud vähemalt 4 koerajuhti päeva kohta. Arv võib olla väiksem ainult siis, kui koerad on registreeritud FCI-BH/VT eksamile ning sooritatud tulemuse korral osalevad nad sama eksamiürituse raames järgmisel eksamil (nt FCI-IGP-1, FCI-IFH1). Koerajuht võib sama koeraga osaleda samal ajal vaid ühel eksami- või võistlusüritusel. Kahepäevane eksam/võistlus loetakse üheks ürituseks.

Ühel eksamil või võistlusel võib koerajuht osaleda maksimaalselt kahe koeraga. Koer saab ühel eksamil või võistlusel saavutada ainult ühe koolitustulemuse, v.a FCI-BH/VT koos muu 1. klassi tulemusega.

Eeltingimus eksamil/võistlusel osalemiseks on koera omaniku ja koerajuhi kuulumine FCI poolt tunnustatud rahvuslikku kennelorganisatsiooni liikmesorganisatsiooni. Erandi võib rahvuslik kennelorganisatsioon teha vaid FCI-BH/VT katse jaoks.

Jäljetegijad

Jäljetegijad on kohustatud järgima FCI-IGP eeskirju. Jäljetegijate olemasolu on kohustuslik eksamitel/võistlustel, mis toimuvad klassides FCI-IGP-2, FCI-IGP-3, FCI-IFH2, FCI-IFH3 ja FCI-IGP-

IFH. Eksamitel ja võistlustel on soovitatav kasutada sertifitseeritud jäljetegijaid. Kohtunik või jäljekoordinaator määrab kindlaks jälgede asetuse sõltuvalt olemasolevast maastikust. Kohtunik või jäljekoordinaator juhendab jäljetegijaid. FCI-IFH1 (koerajuht), FCI-IFH2, FCI-IFH3 ja FCI-IGP-IFH jälje maha panemiseks saab jäljetegija kohtunikult või jäljekoordinaatorilt jäljeskeemi, mis sisaldab ka maastikumärke (näiteks puud, elektripostid, majad jne). Kohtunik/jäljekoordinaator kontrollib jälgede maha panekut ja juhendab jäljetegijaid. Jäljed tuleb maha panna erinevalt, esemed ja nurgad ei tohi olla igal jäljel samal kohal või üksteisest samal kaugusel.

Jälje algus tuleb selgelt tähistada algusmärgiga, mis torgatakse maasse jälje alguspunktist vahetult vasakule. Jäljetegija jääb hetkeks jälje alguspunkti seisma ja liigub seejärel loomulikult kõnnil tavapärase sammuga ettenähtud suunas. Jälge maha pannes tuleb jälgida, et see toimuks loomuliku kõnniga. Nurgad tuleb teha samuti tavapärase sammuga, seejuures jälgides, et koeral peab olema võimalik jätkata tööd järgmisel sirgel ilma vahepealse katkestuseta (vaata joonist jäljeosade lõpus). Jäljetegijapoolne abi, kasutades tavapärasest erinevat sammu, jalgu lohistades või trampides ei ole lubatud üheski jäljeosas.

Jäljeesemed tuleb jäljele asetada liikumise pealt ja neid ei tohi panna vähem kui 20 sammu kaugusele enne ega pärast nurka. Pärast viimase jäljeeseme mahapanekut peab jäljetegija liikuma vähemalt 10 sammu otse edasi.

FCI-IGP-2 klassist alates ei tohi koer ja koerajuht näha jälje mahapanekut. Stardijärjekord loositakse pärast jälgede mahapanekut kohtuniku või tema poolt määratud isiku juuresolekul.

Osalemisõigus

Eksami või võistluse toimumise päevaks peab koer olema jõudnud nõutud vanusesse. Erandid selles osas ei ole lubatud. Eksamil või võistlusel osalemise eeltingimuseks on edukalt sooritatud FCI-BH/VT või rahvuslik BH/VT katse vastavalt rahvusliku kennelorganisatsiooni poolt kehtestatud nõuetele.

FCI-BH/VT katsel osalemise minimaalne vanus on 12 kuud.

Osalemisklass	Eelnevalt vajalik	Minimaalne vanus
FCI-IBGH-1	FCI-BH/VT või rahvuslik BH/VT	15 kuud
FCI-IBGH-2	FCI-IBGH-1	15 kuud
FCI-IBGH-3	FCI-IBGH-2 või SK1 või FCI-IGP-1	15 kuud
FCI-IGP-1	FCI-BH/VT või rahvuslik BH/VT	18 kuud
FCI-IGP-2	FCI-IGP-1	19 kuud
FCI-IGP-3	FCI-IGP-2	20 kuud
FCI-IFH1	FCI-BH/VT või rahvuslik BH/VT	18 kuud
FCI-IFH2	FCI-IFH1	19 kuud
FCI-IFH3	FCI-IFH2	20 kuud
FCI-IGP-IFH	FCI-IFH3	20 kuud
FCI-A-katse 1-3	FCI-BH/VT või rahvuslik BH/VT	15 kuud
FCI-B-katse 1-3	FCI-BH/VT või rahvuslik BH/VT	15 kuud

FCI eeskiri 2025

Lk **16/110**

FCI-C-katse 1-3	FCI-BH/VT või rahvuslik BH/VT	18 kuud
FCI-BC-katse 1-3	FCI-BH/VT või rahvuslik BH/VT	18 kuud
FCI-IAD	FCI-BH/VT või rahvuslik BH/VT	16 kuud

Kui koer on edukalt sooritanud FCI-IGP-1 või SK1 ja soovib osaleda IBGH eksamil/võistlusel, peab ta startima FCI-IBGH-3 klassis.

Eritingimused (enne 1.01.2025 saavutatud koolitustulemuste alusel):

- FCI-IFH2 klassis osalemise eeltingimuseks sobib ka FCI-IFH-V tulemus
- FCI-IFH3 klassis osalemise eeltingimuseks sobib ka FCI-IFH1 tulemus, kui see on saavutatud enne 1.01.2025
- FCI-IGP-IFH klassis osalemise eeltingimuseks sobib ka FCI-IFH2 tulemus, kui see on saavutatud enne 1.01.2025

FCI-A-katse (FPr) 1–3 toimub vastavalt FCI-IGP-1–3 A-osa reeglitele, FCI-B-katse (UPr) 1–3 vastavalt FCI-IGP-1–3 B-osa reeglitele, FCI-C-katse (SPr) 1–3 vastavalt FCI-IGP-1–3 C-osa reeglitele ning FCI-BC-katse (GPr) 1–3 vastavalt FCI-IGP-1–3 B- ja C-osa reeglitele. Neid võib läbi viia üksikute osasooritustena, ilma et seejuures saaks anda koolitustulemuse FCI liikmesorganisatsioonide mõistes. Koerajuht võib valida, millisest klassist ta nende katsete puhul alustab, ilma et peaks eelnevalt läbima madalamaid klasse. Eelnev FCI-BH/VT või rahvusliku BH/VT katse sooritamine on kohustuslik. Eksamid/võistlused ainult C-osas ei ole lubatud.

Eksamil või võistlusel võivad osaleda kõik koerad olenemata suurusest, tõust või põlvnemisest. Kohtuniku pädevuses on otsustada, kas koera füüsiline vorm vastab eeskirjas nõutavatele eeldustele.

Indlevad emased koerad võivad osaleda kõigil eksamitel või võistlustel, kuid neid tuleb hoida teistest osalejatest eraldi. Jäljeosa (A-osa) soorituse teevad nad vastavalt ajakavale, ent ülejäänud osasooritused läbivad nad viimastena eksami või võistluse lõpus. Vastupidavuskatsel peavad indlevad emased startima viimasena ja hoidma distantsi, et teisi koeri mitte segada. Selle distantsi pikkuse otsustab kohtunik.

Tiined emased koerad võivad osaleda ainult FCI-BH/VT, kõigi FCI-IFH klasside ja FCI-IAD eksamitel/võistlustel kuni 27. päevani (kaasa arvatud) pärast paaritust. Rohkem kui 27 päeva pärast paaritust võib emane koer osaleda eksamil/võistlusel ainult juhul, kui on esitatud veterinaari tõend, et koer ei ole tiine.

FCI ja/või kohaliku kennelorganisatsiooni reeglid peavad sisaldama informatsiooni tiinete ja imetavate emaste osalemisõiguse piirangute kohta.

Haiged ja nakkuskahtlusega koerad eemaldatakse kõigilt eksamitelt ja võistlustelt. Kahtluse korral teeb lõpliku otsuse veterinaar.

Doping ja teised sobimatud meetmed

Haigete või vigastatud koerte osalemine ei ole lubatud. Lisaks sellele ei tohi olla koera mingil keelatud viisil mõjutatud, st kasutatud meetmeid koera välimuse, töövõime, reaktsioonide/karakterite muutmiseks või vigastuse/haiguse märkide varjamiseks.

Koera eest vastutava isiku kohustus on teha kindlaks, kuidas konkreetne ravi (näiteks ravile järgnev ooteaeg jms) või muud meetmed võivad mõjutada koera osalemisõigust (vt ka FCI rahvusvahelisi juhiseid koerte dopingu kohta).

Korraldaja peaks aegsasti enne võistlust tegema kättesaadavaks teabe sobimatut ravi ja meetmeid puudutavate eeskirjade kohta.

Võimalik on dopinguproovi võtmine. Kui rahvuslik kennelorganisatsioon või võistluse korraldaja otsustab võtta proovi võimaliku dopingu või muude ebasobivate meetmete uurimiseks, on koera eest vastutav isik kohustatud võimaldama koera testimise ja vajadusel testi tulemustest lähtuva edasise uurimise.

Vaktsineerimisnõuded

Osalevad koerad peavad olema vaktsineeritud vastavalt rahvusliku kennelorganisatsiooni nõuetele, mida tõestab koera veterinaarpass või vaktsineerimistunnistus.

Sotsiaalne sobivus

Koera agressiivse käitumise korral järgneb kohene diskvalifitseerimine.

Koer, kes eksami/võistluse ajal (enne või pärast enda sooritust või soorituse ajal) hammustab või üritab hammustada inimest või teist koera, ründab või üritab rünnata, diskvalifitseeritakse eksamilt/võistluselt. Punktid, mis olid diskvalifitseerimise hetkeks teenitud, tühistatakse ning see kehtib isegi siis, kui koer on läbinud kõik ettenähtud osasooritused. Mitmepäevase ürituse puhul kehtib diskvalifitseerimine ka järgmisel päeval ning koer ei saa alustada või jätkata osalemist.

Enne, kui koer saab uuesti võistlusel/eksamil osaleda, peab koerajuht tõestama, et on koos koeraga uuesti edukalt sooritanud FCI-BH/VT katse. Diskvalifitseerimise kohta teeb kohtunik märke võistlusraamatusse ja kinnitab selle oma allkirjaga.

Sissekanne: „*Diskvalifitseerimine agressiivsuse tõttu, koer peab uuesti sooritama FCI-BH/VT katse*“

Lisaks peab kohtunik esitama olukorra kirjeldust sisaldava raporti rahvuslikule kennelorganisatsioonile.

Sõltuvalt asjaoludest võivad rahvuslikud kennelorganisatsioonid seejärel küsida ka täiendavaid selgitusi, eriti kui BH/VT katse sooritamine võib põhjustada ohtu inimestele või loomadele. Juhul kui eksamil toimub koera testimine sotsiaalse sobivuse probleemi tõttu, peab rahvuslik kennelorganisatsioon sellest teavitama hindavat kohtunikku. Kui kohtunik peab vajalikuks, võib ta

teha eksami läbiviimises ohutuse tagamiseks asjakohaseid muudatusi. Sellisel juhul tuleb kasutada nn nullkoera.

Koera, keda rünnati, ei tohi karistada, isegi kui koer rünnakule vastab ja end kaitseb.

Eksami/võistluse algus ja lõpp

Eksami/võistluse algusaja määrab kindlaks peakorraldaja. Eksam/võistlus lõppeb võistlusraamatute tagastamisega, mis peab toimuma pärast autasustamistseremooniat. Autasustamistseremoonia on eksami/võistluse osa. Koera peab autasustamistseremoonial juhtima koerajuht, koeral ei tohi sel ajal olla suus motivatsioonieset.

Füüsilise puudega koerajuht

Kui füüsilise puude tõttu ei saa koerajuht teatud harjutusi sooritada vastavalt reeglitele, peab ta sellest kohtunikku teavitama enne soorituse alustamist. Juhul kui koerajuhi puue ei võimalda tal koera juhtida oma vasakul küljel, võib koer püsida koerajuhist paremal pool. Rahvuslikud kennelorganisatsioonid võivad kehtestada täiendavaid nõudeid.

Nõuded kaelarihmale / jalutusrihma kaasas kandmine

Nõutav on üherealine suurte lülidega ja lõdvalt kaelas olev kettkaelarihm. Riikides, kus see on seadusega nõutav, peab ketil olema stopper. Koer peab ülaloodud kaelarihma kandma kogu eksami/võistluse ajal. FCI-BH/VT testi ajal on lubatud ka muud tüüpi kaelarihmad, näiteks nahast või kangast kaelarihmad või traksid. FCI-IBGH-1–3 ajal võib kasutada samasugust kaelarihma nagu on lubatud FCI-BH/VT jaoks, kuid ei tohi kasutada trakse. Jäljetöö ajal võib koer kanda lisaks nõutavale kaelarihmale ka jäljetrakse, Böttgeri trakse või vesti.

Jalutusrihma tuleb kaasas kanda kogu eksami/võistluse ajal. Jalutusrihm võib olla peidus või kinnitatud üle koerajuhi õla (kinnitus koeraga võrreldes koerajuhi vastasküljel).

Suukorvikohustus

Riikides, kus see on seadusega ette nähtud, peavad koerajuhid FCI-BH/VT katsetel osalema suukorvi kandvate koertega. Riikides, kus seadus ei kohuta suukorvi kasutama, peavad koerad osalema ilma suukorvita.

Vastutus

Koera omanik vastutab kõigi koera poolt põhjustatud isiku- ja materiaalsete kahjude eest, seega peab tal olema selliste juhtumite jaoks piisav kindlustuskaitse. Eksamil või võistlusel toimuva õnnetuse korral vastutab koerajuht enda ning oma koera eest. Koerajuht järgib kohtuniku ja korraldava organisatsiooni poolt antavaid juhiseid omast vabast tahtest ja omal vastutusel.

Autasustamistseremoonia/auhinnad

Autasustamistseremoonia tuleb korraldada erinevatele aladele eraldi ja pärast kõigi osasoorituste toimumist. Reeglina peavad kõik osalejad ja nende koerad autasustamistseremoonial osalema. Eksami/võistluse lõppu tähistab võistlusraamatute tagastamine.

FCI-IGP klasside 1–3 võrdsete kogupunktisummade korral on määravaks kõrgeim tulemus C-osas. Juhul kui ka C-osa punktid on võrdsed, on määravaks B-osa punktid. Kui kõik 3 osasooritust on ühesuguste punktidega, läheb koht jagamisele.

Sama kogupunktisumma korral FCI-IGP-IFHs on otsustavaks kõrgem punktide arv üksikul jäljel. Kui mõlemal jäljel on punktide arv on võrdne, läheb koht jagamisele.

Kõigi teiste alade korral läheb võrdsete punktide korral koht jagamisele.

Koolitustulemuse saanud koerad on paremusjärjestuses eespool kui koolitustulemuseta koerad.

Töösertifikaat

FCI-CACIT (*Certificat d'Aptitude au Championnat International de Travail de la FCI*)

FCI-CACIT ja reserv-FCI-CACIT sertifikaate antakse välja FCI poolt kinnitatud rahvusvahelistel võistlustel, mis toimuvad koolitusala kõrgeimas klassis (FCI-IGP-3, FCI-IFH3 või FCI-IGP-IFH ja FCI-IGP/FCI-IGP-IFH maailmameistrivõistlused). Ettepanekud FCI-CACIT või reserv-FCI-CACIT väljaandmiseks kinnitab FCI peakontor pärast tulemuste kättesaamist. Kehtivad FCI rahvusvaheliste meistrivõistluste eeskirjad. Rahvusvahelise võistluse toimumisest tuleb teavitada kõiki FCI liikmesorganisatsioone. Rahvusvahelist võistlust peab hindama vähemalt kaks kohtunikku, kellest vähemalt üks peab olema väljastpoolt rahvuslikku kennelorganisatsiooni. Sertifikaadid antakse välja kohtuniku ettepanekul.

FCI-CACIT ja reserv-FCI-CACIT sertifikaate võib välja anda ainult juhul, kui koer vastab järgmistele kriteeriumitele:

- Näitusehinne vähemalt “väga hea”.
- Võistlustulemus vähemalt “väga hea”. FCI-CACIT ei ole automaatselt seotud koera võistlusel saavutatud kohaga.
- Koeratõud peavad kuuluma FCI rühmadesse 1, 2 või 3, kus on töökatsenõue (teenistus- ja jäljekoerad).

Igal võistlusel võib välja anda ainult ühe FCI-CACIT ja ühe reserv-FCI-CACIT sertifikaadi iga koeratõu kohta. Rahvusliku töösertifikaadi väljaandmise nõuded kehtestab rahvuslik kennelorganisatsioon.

Võistlusraamat

Igal osaleval koeral peab olema FCI poolt tunnustatud võistlusraamat. Võistlusraamatu väljastamine toimub vastavalt koerajuhil rahvusliku kennelorganisatsiooni juhistele. Võistlusraamatu peab väljastama see rahvuslik kennelorganisatsioon, mille tõuraamatusse koer kantud on. Koer peab

olema kantud omaniku elukohariigi tõuraamatusse. Omanikuvahetuse korral jätkatakse olemasoleva võistlusraamatu kasutamist. Võistlusraamatusse tuleb sellisel juhul lisada uue omaniku andmed ja vajadusel ka uue riigi tõuraamatu number. Tuleb arvestada, et ühele koerale võib väljastada ainult ühe FCI poolt tunnustatud võistlusraamatu. Selle eest vastutab väljaandev organisatsioon. Ainult riikides, kus võistlusraamatuid väljastavad nii rahvuslik kennelorganisatsioon kui ka tõuklubi, võivad koeral olla mõlemad.

Iga eksamil/võistlusel osalemine tuleb alati võistlusraamatusse sisse kanda kohtuniku ja peakorraldaja poolt, kes peavad tulemuse üle kontrollima ja allkirjastama. Nõutavad on järgmised sissekanded: liikmenumber, eksami/võistluse toimumiskoht ja -aeg, koera nimi ja tõug, koera märgistus (tätoveeringu või kiibi number), koeraomaniku ja koerajuhi nimed ja aadressid; kogupunktisumma, osasoorituste tulemused (A-osa, B-osa, C-osa punktid, FCI-IGP-IFH korral mõlema jälje tulemused), koolitustulemus, kohtuniku nimi ja allkiri. Rahvuslikud kennelorganisatsioonid võivad väljastada ka litsentse võistlusraamatu asemel. Sellisel juhul tuleb siiski tagada, et katsetulemused on registreeritud keskses tulemuste andmebaasis.

Käsklused

Käesolevas eeskirjas nimetatud käsklused on soovituslikud. Käsklusi antakse tavapärase hääletooniga ja lühidalt ning need peavad olema sama tegevuse jaoks alati ühesugused. Väga pikalt välja öeldud käsklusi käsitletakse abina. Koera juurde kutsudes võib kasutada koera nime „siia“ käskluse asemel. Varjete ristlemise ajal võib lisaks juurdekutsumise käsule öelda ka koera nime, muudes olukordades loetakse käsklusele koera nime lisamine lisakäskluseks.

Rahvuslik kennelorganisatsioon võib ette näha ainult teatud konkreetsete kohalikus keeles käskluste kasutamise. Need käsklused peavad olema eeskirjades avaldatud. Seejuures peab arvestama, et igal juhul võib koerajuht anda käsklusi oma emakeeles.

Rahvusvahelised reeglid / erinõuded

Rahvuslikul kennelorganisatsioonil on õigus välja anda üldisi eeskirju, mis käsitlevad näiteks osalemisõiguse, veterinaar-, loomakaitse- või muid nõudeid, mis on riiklikult reguleeritud.

Rahvuslikul kennelorganisatsioonil on samuti õigus täiendada eeskirja üldosa nõudeid või teha sobilikke kohandusi. Sellistest kohandustest tuleb teavitada FCI Töökoerte Komisjoni, kes peab need enne jõustumist heaks kiitma.

Maailma- / Euroopa meistrivõistlused

Erinevate FCI maailmameistrivõistluste ajal kehtivad spetsiifilised korralduseeskirjad. Nende eeskirjade avaldamise ja ülevaatamise eest vastutab FCI Töökoerte Komisjon.

Distsiplinaarõigused

Ürituse peakorraldaja vastutab korra ja ohutuse tagamise eest kogu eksami-/võistluslalal. Kohtunikul on õigus eksami/võistluse toimumine katkestada, kui kord ja ohutus ei ole tagatud. Juhul kui

koerajuht eksib üldiste või koolitusala eeskirjade, loomakaitseaduse või kultuurinormide vastu, toob see kaasa diskvalifitseerimise ja hindav kohtunik peab sellest teavitama rahvuslikku kennelorganisatsiooni.

Kohtuniku hinnang sooritusele on lõplik ning ei kuulu vaidlustamisele. Kohtuniku otsuse avalik kritiseerimine võib kaasa tuua eksami- või võistluspaigast kõrvaldamise ning selle võivad järgneda edasised distsiplinaarmed. Põhjendatud juhtudel, mis puudutavad kohtunikupoolset FCI-IGP eeskirjade rikkumist, mitte kohtuniku hinnangut, võib esitada kaebuse/protesti.

Selline kaebus tuleb esitada kirjalikult eksami/võistluse eest vastutavale organisatsioonile ja see peab olema allkirjastatud kaebuse esitaja poolt. Kaebuse esitamise tähtaeg on 8 päeva pärast eksami/võistluse lõppu. Kaebuse vastuvõtmine ei tähenda automaatselt kohtuniku poolt langetatud otsuse ümbervaatamist. Videosalvestised tõendusmaterjalina ei ole lubatud. Tuleb järgida rahvuslike kennelorganisatsioonide distsiplinaareeskirjade nõudeid.

Diskvalifitseerimine

Diskvalifitseerimise korral tühistatakse kõik eelnevalt antud punktid, sh ka teistest osasooritustest saadud punktid. Võistlusraamatusse ei kanta hindeid ega punkte. Suulist hinnangut ei anta. Koeraga ei saa osaleda järgmistes osasooritustes. Võistlusraamatusse ja eksami/võistluse dokumentidesse tuleb märkida diskvalifitseerimise põhjus ja kohtunik peab selle allkirjastama.

Diskvalifitseerimise põhjus	Tagajärg
<ul style="list-style-type: none">koer võtab jäljeeseme üles ning ei loovuta sedakoer jookseb ära ja ei tule kolme käskluse peale tagasikoer ei ole koerajuhi kontrolli all (näiteks küljelt/tagant konvoeerimisel). Koerajuht ei saa koera kontrolli alla peale 3 käsklust (1 lubatud ja kaks lisakäsklust või koer allub kontrollile ainult peale koerajuhi mõjutust)koer hammustab (mitte ei müksa) varrukameest mujalt kui kaitsevarrukastkaitsesooritusel võtab varrukamehe asemel sihtmärgiks muu isiku (kohtunik, peakorraldaja jne)	diskvalifitseerimine kontrolli alt väljumise tõttu
<ul style="list-style-type: none">koer ei jää ligipääsetavuskontrolli ajal neutraalseks	diskvalifitseerimine ebasotsiaalse käitumise tõttu

<ul style="list-style-type: none">• koerajuhi ebasportlik käitumine, (näiteks motivatsiooniesemete ja/või toidu kaasas kandmine)• FCI-IGP eeskirjade, heade tavade või loomakaitse-eeskirjade vastu eksimine; keelatud treeningvahendite kasutamise kahtlus või katse• kohtuniku juhiste eiramine	diskvalifitseerimine ebasportliku käitumise tõttu
---	---

Katkestamine

Katkestamise korral jäävad kõik eelnevalt saadud punktid kehtima. Punktid, mis on saadud kuni katkestamise hetkeni, kantakse võistlusraamatusse. Kui katkestamine toimub C-osas, antakse C-osa eest 0 punkti, A- ja B-osade punktid jäävad kehtima.

Katkestamise põhjused

- Koer saadetakse jälje algusest või pärast eseme näitamist 3 korda edutult jäljele.
- Koer eemaldub jäljelt rohkem kui jäljenööri pikkuse võrra.
- Koer ei jõua ettenähtud aja jooksul jälje lõppu.
- Koer lahkub varrukamehe juurest enne, kui kohtunik on andnud koerajuhile loa keskjoonelt liikumiseks ja koer ei lähe esimese käskluse peale varrukamehe juurde tagasi või tuleb varrukamehe juurest uuesti ära.
- Koer ei talu kaitseharjutuses koormust.
- Koer lahkub varrukamehe juurest enne, kui kohtunik on andnud loa koera juurde minekuks või koerajuht annab koerale käsu varrukamehe juurde jäämiseks.
- Koer ei leia varrukameest ka kolmandal korral pärast viimasesse varjesse saatmist.

Katkestamine haiguse/vigastuse tõttu

Juhul kui eksamil või võistlusel osalev koera haigestub, tuleb toimida järgnevalt: kui koerajuht teatab pärast mõne osasoorituse lõpetamist, et koer on haigestunud, tehakse võistlusraamatusse märge “katkestatud haiguse tõttu”. Saavutatud punktid jäävad alles, aga hinnet ei anta.

Märkus: kohtunik võib omal algatusel ja ka koerajuhi tahte vastaselt soorituse katkestada, kui ta märkab, et koer on haige või vigastatud. Sama kehtib ka koerte kohta, kes ei ole vanuse tõttu ilmselgelt enam sobivas füüsilises vormis eksamil/võistlusel osalemiseks. Kui otsuse teeb kohtunik, ei ole veterinaari tõend vajalik. Võistlusraamatusse tehakse märge nt „katkestatud vigastuse tõttu“.

Iseloomu hindamine / ligipääsetavustest

Koer peab käituma neutraalselt kogu eksami või võistluse jooksul, sh autasustamistseremoonial. Juhul kui koer paistab silma märkimisväärse iseloomuprobleemiga, tuleb ta diskvalifitseerida ka siis, kui koer on selle hetkeni kõigis osasooritustes saavutanud positiivsed tulemused. Juhul kui koer eemaldatakse iseloomuprobleemi tõttu, tuleb eemaldamise põhjus kanda eksami või võistluse dokumentidesse. Koer diskvalifitseeritakse.

- Ligipääsetavustest toimub enne iga FCI-IGP eeskirja eksamit/võistlust.
- Test peab toimuma neutraalses kohas. Koht peaks olema valitud selliselt, et see ei oleks võistlusplatsi ega jäljepõllu vahetus läheduses.
- Iga koera hinnatakse eraldi.
- Tuleb valida selline aeg, et koer ei peaks kohe peale ligipääsetavustesti alustama jälje- või platsiosa sooritamist.
- Testi ajal peavad koerad olema lühikese rihma otsas (ilma jäljetraksid jms). Rihma tuleb hoida lõdvalt. Koer peab olema kontrolli all.

Testi läbiviimine ei või toimuda skemaatiliselt. Minimaalseks nõudeks on, et kohtunik vaataks lühidalt üle koera käitumise inimeste ja teiste koerte suhtes ja viiks läbi koera identifitseerimise. Kohtunik otsustab testi läbiviimise korra, samas ei tohiks erinevate kohtunike vahel olla väga suuri varieerumisi, kuna mida vähem kohtunik testi läbiviimisse sekkub, seda sujuvamalt ja kindlamalt test möödub. Ligipääsetavuse hindamine tuleks läbi viia igapäevasele keskkonnale võimalikult lähedastes tingimustes ning koera ei tohi provotseerida, vastasel juhul on loomulik, et koer reageerib. Selgeid ärriteid tuleb vältida. Ligipääsetavuse kontrolli kohustuslik osa on koera märgistuse kontrollimine.

Juhul kui kohtunik tuvastab koeral iseloomuprobleemi olemasolu, peab ta seda korrektselt ja täpselt testima (nt paugukatse). Korduvad kontrollimised on lubatud. Juhul kui koer on läbinud algse ligipääsetavustesti, aga näitab üles iseloomuprobleeme järgnevate eksami/võistluse osade ajal, võib kohtunik koera eksamilt/võistluselt eemaldada ja märkida võistlusraamatusse põhjuseks „iseloomutesti/ligipääsetavustesti mitte läbimine“.

FCI-BH/VT testis ja FCI-IBGH-s ei ole paugukatset, seega ei tohi eespool nimetatud aladel osalevaid koeri hinnata koos FCI-IGP erinevatel tasemel osalevate koertega.

Ligipääsetavuskontrolli tulemused

Positiivne tulemus = läbitud:

- koer on enesekindel
- koer on rahulik, kindel ning tähelepanelik
- koer on ergas ning tähelepanelik
- koer on ükskõikne ning heatahtlik

Piiripealne juhus = edasist jälgimist nõudev:

- koer on rahutu, kuid ei ole agressiivne ning käitumine eksami/võistluse ajal on tasakaalukas
- koer on veidi ärev, kuid muutub eksami/võistluse ajal rahulikumaks

Koerad, kes ei tohi eksamil/võistlusel osaleda:

- ebakindlad ja hirmunud, inimesi vältivad
- närvilised, agressiivsed, arg-agressiivsed
- hammustavad

Koera märgistuse kontroll

ID-märgistuse kontroll on iga eksami/võistluse kohustuslik osa. Märgistust võib kontrollida visuaalselt (tätoveering) või kiibilugejaga (kiip). Koerad, kes ei oma tätoveeringut, peavad olema kiibistatud. Kohtunik peab tegema eksami/võistluse dokumentidesse märke, et märgistuse kontrollimine on läbi viidud.

Juhul kui tätoveering ei ole täielikult loetav, tuleb arusaadavad numbrid/tähed siiski eksami/võistluse dokumentidesse kanda. Tätoveeringunumber peab vastama koerajuhi poolt esitatud dokumentide andmetele (tõutunnistus, võistlusraamat). Kui tätoveeringust arusaamisel tekib raskusi, tuleb see asjaolu üles märkida.

Koerajuhid, kes on lasknud oma koerale paigaldada kiibi välismaal või kes on omandanud välismaal kiibistatud koera, peavad eksamil/võistlusel tagama märgistuse kontrollimiseks vajaliku kiibilugeja olemasolu.

Juhul kui kohtunik kiipi ei leia, antakse koerajuhile võimalus ise kiibikontroll teostada. Õnnestumise korral on nõutav, et lõpliku kontrolli sooritab kohtunik või kohtuniku poolt määratud isik. Koer, kelle ID-märgistust ei ole võimalik selgelt kindlaks teha, ei tohi võistlusel/eksamil osaleda.

Paugukindlus

(Riikides, kus tulirelvade kasutamine on keelatud, võib sarnase heliga testi viia läbi ka teise seadmega)

Mida peetakse silmas paugukartlikkuse all?

Näited:

- koer tõuseb püsti ja jookseb ära
- koer näitab üles hirmu
- koer jookseb eelnevalt kirjeldatud käitumist näidates omaniku juurde
- koer näitab üles paanilist hirmu ja üritab platsilt lahkuda või lahkub platsilt
- koer näitab üles paanilist hirmu ja jookseb sihitult ringi

Hindamise käigus tuleb kindlaks teha, et tegemist ei ole koolitusveaga ning konkreetse käskluse mittetäitmine (näiteks häiritud olukorras lamamiselt püsti tõusmine jms) on kindlasti seotud pauguga.

Kahtluse korral peab kohtunik paugukindluse kindlaks määrama järgneval viisil: koerajuht paneb koera rihma otsa ja seejärel tehakse kohtuniku märguandel umbes 15 sammu kaugusel koerast veel mõned paugud. Koer peab püsima lõdva rihma otsas.

Hindamine

Sooritust hinnatakse hinnetega (kvalifikatsioon) ja punktidega. Hinded ja neile vastavad punktid peavad väljendama iga harjutuse sooritamise kvaliteeti.

Punktitabel

Maksimum-punktid	Võrratu 96-100%	Väga hea 90-95,5%	Hea 80-89,5%	Rahuldav 70-79,5%	Mitterahuldav kuni 69,5%
3	3	2,7	2,4	2,1	2,0-0
5	5,0	4,5-4,75	4,4-4,0	3,9-3,5	3,4-0
7	7,0-6,7	7,0-6,7	7,0-6,7	7,0-6,7	7,0-6,7
10	10,0	9,5-9,0	8,5-8,0	7,5-7,0	6,5-0
15	15,0-14,5	14,0-13,5	13,0-12,0	11,5-10,5	10,0-0
20	20,0-19,5	19,0-18,0	17,5-16,0	15,5-14,0	13,5-0
30	30,0-29,0	28,5-27,0	26,5-24,0	23,5-21,0	20,5-0
60	60,0-58,0	57,5-54,0	53,5-48,0	47,5-42,0	41,5-0
70	70,0-66,5	66,0-63,0	62,5-56,0	55,5-49,0	48,5-0
100	100-96,0	95,5-90,0	89,5-80,0	79,5-70,0	69,5-0
200	200-192	191-180	179-160	159-140	139-0

FCI-IGP-1-3 kogupunktid	Hinne
286-300	Võrratu
270-285	Väga hea

240–269	Hea
210–239	Rahuldav
0–209	Mitterahuldav

Osasoorituste punktid

Iga osasoorituse eest tuleb anda täisarv punkte. Komakohtadega punkte võib anda üksikute harjutuste eest. Kui osasoorituse lõpus ei saada punktide liitmisel summaks täisarvu, võib punktisummat ümardada üles- või allapoole sõltuvalt üldmuljest. Et liikuda edasi järgmisesse klassi, on vaja igal osasooritusel saavutada vähemalt 70% maksimaalsest punktisummast.

Põhinõuded kõigi alade ja klasside jaoks

- **Eneseväljendus / enesekindlus**

Erilist tähelepanu tuleb hindamise ajal pöörata koera eneseväljendusele. Koer peab näitama, et ta tahab harjutust koerajuhile jaoks teha, mitte et ta on sunnitud seda tegema. Hindamisel tuleb tähelepanelikult jälgida ja arvesse võtta koera käitumist tervikuna, näiteks näoilmet, kõrvade ja saba asendit, lihasinget, ebaloomulikke liigutusi, liigset hingeldamist, liigset süljeeritust, hektilist käitumist jms. Kui käsklusele järgneb negatiivne reaktsioon, viib see punktide vähendamiseni.

- **Rõõmus, motiveeritud töö**

Koer peab näitama motiveeritud tööd. Töötähe ja esinemissoov on esmatähtsad.

- **Keskendumine/tähelepanu**

Koer peab olema koerajuhile keskendunud kogu soorituse vältel, ilma et sellega kaasneks selgelt ebaloomulik keha- või peaasend. Koer peaks alati käsklused koheselt vastu võtma ja harjutused kõhklemata sooritama.

- **Harmonia**

Esitus peaks olema harmooniline. Koer peab olema võimeline koerajuhile järgnema koera jaoks loomulikult viisil.

- **Tehniline korrektsus, asend**

Lisaks eneseväljendusele ja harmoonilisele sooritusele peab tähelepanu pöörama ka tehnilisele korrektsusele. Harjutused tuleb sooritada selgelt ja kirjeldusele vastavalt.

- **Harjutuste sooritamine**

Koer peab koerajuhile käskluse peale harjutuse rõõmsalt, kindlalt ja koheselt sooritama. Igasugune käitumine, mida võib seostada hirmu või stressiga, vähendab harjutuse hinnet.

Ühiskonnakõlblikkusekatse koos liiklusosaga (FCI-BH/VT)

Üldinfo

Kui rahvusliku kennelorganisatsiooni nõuded seda ette näevad, tuleb koerajuhil eksamile pääsemiseks esitada tõestus kirjaliku eksami läbimise kohta. Osaleda võivad kõik koerad, olenemata tõust ja suuruselt. Minimaalse vanuse osalemiseks määrab rahvuslik organisatsioon, kuid see ei tohi olla alla kaheteistkümne kuu.

Rahvuslikku BH-VT tulemust tunnustatakse juhul, kui see hõlmab muuhulgas käesolevas eeskirjas väljatoodud kuulekuseharjutusi treeningplatsil ja liiklusosa.

BH-VT katse uuesti sooritamiseks ei ole ajalisi piiranguid, kuid seda saab ühe eksamiürituse (sh mitmepäevase) raames sooritada ainult ühel korral. Iga BH-VT katse tulemus, olenemata katse sooritamise edukusest, tuleb kanda koera võistlusraamatusse.

Sellel katsel keskendutakse liiklusosas sotsiaalse sobivuse ja treeningplatsil baaskuulekuse olemasolu kontrollimisele.

Kuulekuskatse treeningplatsil

Põhinõuded

- **Eneseväljendus / enesekindlus**
Erilist tähelepanu tuleb hindamise ajal pöörata koera eneseväljendusele. Koer peab näitama, et ta tahab harjutust koerajuhi jaoks teha, mitte et ta on sunnitud seda tegema. Hindamisel tuleb tähelepanelikult jälgida ja arvesse võtta koera käitumist tervikuna, näiteks näoilmet, kõrvade ja saba asendit, lihaspinget, ebaloomulikke liigutusi, liigset hingeldamist, liigset süljeeritust, hektilist käitumist jms. Kui käsklusele järgneb negatiivne reaktsioon, viib see punktide vähendamiseni.
- **Rõõmus, motiveeritud töö**
Koer peab näitama motiveeritud tööd. Töotahe ja esinemissoov on esmatähtsad.
- **Keskendumine/tähelepanu**
Koer peab olema koerajuhile keskendunud kogu soorituse vältel, ilma et sellega kaasneks selgelt ebaloomulik keha- või peasend. Koer peaks alati käsklused koheselt vastu võtma ja harjutused kõhklemata sooritama.
- **Harmonia**
Esitus peaks olema harmooniline. Koer peab olema võimeline koerajuhile järgnema koera jaoks loomulikul viisil.
- **Tehniline korrektsus, asend**
Lisaks eneseväljendusele ja harmoonilisele sooritusele peab tähelepanu pöörama ka tehnilisele korrektsusele.

Koera reageerimine käsklusele

Koer peab koerajuhi käskluse peale harjutuse rõõmsalt, kindlalt ja koheselt sooritama. Igasugune käitumine, mida võib seostada hirmu või stressiga, vähendab harjutuse hinnet.

Lisakäsklused

1. lisakäsklus: –1,5 punkti
2. lisakäsklus: –2,5 punkti

Kui koer ei soorita harjutust pärast 2. lisakäsklust, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Kui koer sooritab harjutuse valesti (näiteks jääb istuma jäämise harjutuses seisab/lamab, lamama jäämise harjutuses istub/seisab jms), siis vähendatakse punkte 50% võrra.

Kui koer sooritab harjutuse ilma käskluseta, võetakse selle eest maha 2 punkti.

Algasend

Algasendis istub koer vasakul pool koerajuhi kõrval. Kõik harjutused algavad ja lõppevad algasendiga. Algasendit on lubatud võtta iga harjutuse jaoks üks kord edasisuunas liikumiselt. Algasendis istub koer otse ja koerajuhi suhtes tähelepanelikult koerajuhi vasakul küljel nii, et koera õlg ja koerajuhi põlv on kohakuti. Algasendis ei tohi koerajuht seista harkisjalu ja tema mõlemad käed peavad olema vabalt keha kõrval.

Ettevalmistav osa

Algasendile järgneb ettevalmistav osa järgmiste harjutuste korral: „Liikumiselt istumine“, „Liikumiselt lamamine ja juurdetulek“. Koerajuht peab liikuma edasi vähemalt 10, kuid mitte rohkem kui 15 sammu, enne kui annab käskluse harjutuse sooritamiseks.

Koera juurde minemine / juurdekutsumine

Koerajuht võib koera juurde tagasi pöördudes minna koera kõrvale otse eest või ringiga koera selja tagant.

Koera kutsudes võib juurdekutsumise käskluse asemel kasutada koera nime. Koera nime kasutamist koos juurdekutsumise käsklusega loetakse lisakäskluseks. Koer peab tulema rõõmsalt, sihipäraselt ja otsejoones koerajuhi juurde ning istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette. Pärast käsklust „kõrval“, läheb koer kiirelt koerajuhi kõrvale, istudes otse koerajuhi vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhi põlvega. Koer võib algasendisse minna nii koerajuhi tagant kui eest. Kui koerajuht peab kasutama lisakäsklust, võetakse maha –1,5 punkti, kahe lisakäskluse puhul –2,5 punkti. Kui koer ei tule koerajuhi kõrvale lõppasendisse ka peale 2. lisakäsklust, antakse kogu harjutuse eest „mitte-rahuldav“ hinne.

Kiitmine

Koera võib lühidalt vabastada ja kiita peale igat harjutust. Kiitmise ja vabastamise ajal (kestusega kuni 5 sekundit) võib koer algasendist ära tulla. Pärast vabastamist tuleb koer uuesti algasendisse võtta ja pärast umbes 3-sekundilist pausi algab järgmine harjutus.

Raporteerimine

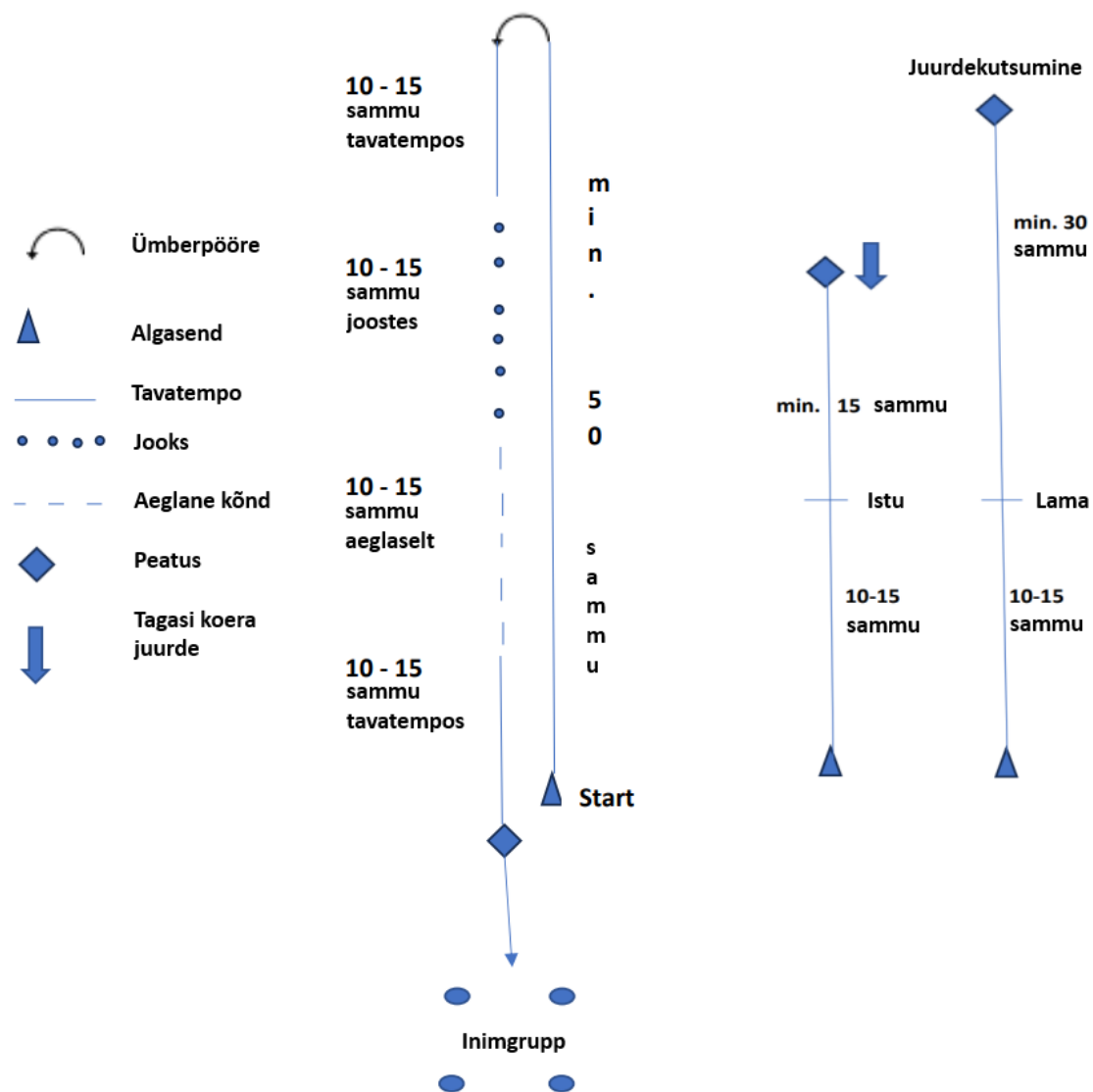
Kuulekuseharjutuste alguses peavad mõlemad koerajuhid koos koertega kohtuniku juures raporteerima. Raporteerimisel on koer rihma otsas. Koerajuht ütleb kohtunikule oma nime ja koera nime.

Harjutuse algus ja lõpp

Kohtunik annab märku iga harjutuse alustamiseks. Kõik ülejäänud, nagu pöörded, peatumised, tempomuutused jms, tehakse ilma kohtuniku märguandeta. Kui koerajuht unustab harjutuse sooritamata, palub kohtunik koerajuhil puuduva harjutuse sooritada. Sellisel juhul punkte ei vähendata. Harjutuse osa sooritamata jätmine alandab harjutuse hinnet.

Harjutuste kirjeldused

FCI-BH/VT kuulekusharjutuste skeem

Soorituse algus

Kohtuniku märguandel liigub üks koerajuht koos koeraga alguspunkti, mis on ette nähtud harjutuse „Kõrvalkõnd rihmaga“ jaoks ja teine koerajuht paneb oma koera lamama kohas, mis on ettenähtud harjutuse „Lamamine häiritud olukorras“ jaoks.

Kõrvalkõnd rihmaga (30 punkti)

Saades käskluse „kõrval“, peab algasendis koerajuhi kõrval otse, rahulikult ja tähelepanelikult istunud koer tähelepanelikult, rõõmsalt, otse ja kiirelt koerajuhile järgnema. Koera õlg peab olema pidevalt kohakuti koerajuhi vasaku põlvega. Koerajuhi peatumisel peab koer iseseisvalt, kiiresti ning otse istuma. Rihma tuleb hoida vasakus käes.

Harjutuse alguses liigub koerajuht peatumata 50 sammu otse edasi, teeb ümberpöörde ning pärast veel 10-15 tavatempos sammu näitab jooksu ja aeglast liikumist (kumbagi 10-15 sammu). Ümberpööre tuleb sooritada suunaga vasakule. Koer võib seejuures liikuda paremalt ümber koerajuhi või püsida pidevalt koerajuhi põlve juures. Liikumiskiiruse muutmisel võib iga kord anda käskluse „kõrval“. Üleminekul jooksult aeglasele kõnnile ja aeglaselt kõnnilt tavatempos liikumisele ei ole vahepeelses tempos sammud lubatud. Peale veel 10-15 sammu tavatempos koerajuht peatub, koer peab seejuures iseseisvalt istuma. Kohtuniku märguandel liigub koerajuht koos koeraga inimgruppi, mis koosneb vähemalt 4st liikuvast inimesest. Inimrühmas peab koerajuht minema koos koeraga ümber ühe inimese vasakult ja ümber teise paremalt ringi ning korra peatuma. Kohtuniku märguandel väljub koerajuht koos koeraga inimrühmast, liigub harjutuse alguspunkti ja võtab harjutuse lõpus algasendi. See on alguspunkt ka järgmise harjutuse jaoks.

Hindamiskriteeriumid

Vead on näiteks koerajuhist ette liikumine, külgsuunas eemaldumine, mahajäämine, aeglane või kõhklev istumine, lisakäsklused, kehakeelega antav abi, vead algasendis, tähelepanematus, puudulik töördõm/motivatsioon või puudulik enesekindlus, samuti koera tugevalt pinges ja ebaloomulik kehaasend. Viga toob kaasa vea suurusele vastava mahaarvamise.

Istumine (10 punkti)

Koerajuht alustab algasendist käsklusega „kõrval“ otsesuunas liikumist. Pärast 10-15 sammu ettevalmistavat osa annab koerajuht liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse „istu“. Alternatiivina võib koerajuht ka peatuda ja seejärel „istu“ käskluse anda, enne kui koerast eemaldub. Koer peab käskluse täitma enesekindlalt ja vabalt, koheselt liikumissuunas istuma ja rahulikult ning koerajuhi suhtes tähelepanelikult istuma jääma.

Koerajuht eemaldub tavatempos vähemalt 15 sammu, peatub ja pöörab ümber. Kohtuniku märguandel tuleb koerajuht tavatempos tagasi koera juurde tagasi ja võtab algasendi.

Hindamiskriteeriumid

Vead on näiteks aeglane istumine, puuduv enesekindlus, survestatud käitumine, ebakindel käsklusele reageerimine, rahutu ja mittetähelepanelik istumine. Nende eest alandatakse hinnet vastavalt vea suurusele lisaks teistele vigadele. Kui koer jääb seisma või läheb lamama, on võimalik anda maksimaalselt 50% harjutuse punktidest.

Lamamine ja juurdetulek (10 punkti)

Koerajuht alustab algasendist käsklusega „kõrval“ otsesuunas liikumist. Pärast 10-15 sammu ettevalmistavat osa annab koerajuht liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse „lama“. Alternatiivina võib koerajuht ka peatuda ja seejärel „lama“ käskluse anda, enne kui koerast eemaldub. Koer peab koheselt liikumissuunas lamama.

Koerajuht eemaldub tavatempos vähemalt 30 sammu, peatub ja pöörab ümber. Koer peab kuni juurdekutsumiseni rahulikult ning koerajuhi suhtes tähelepanelikult lamama jääma. Kohtuniku märguandel kutsub koerajuht koera „sii“ käsklust või koera nime kasutades enda juurde. Koer peab tulema rõõmsalt, sihipäraselt ja otsejoones koerajuhi juurde ning istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette. Pärast umbes 3-sekundilist pausi antud käsklust „kõrval“ läheb koer korrektselt koerajuhi kõrvale algasendisse. Pärast järgmist 3-sekundilist pausi võib koera seejärel kiita ja vabastada. Järgnevalt paneb koerajuht koera rihma otsa ja liigub temaga „Lamamine häiritud olukorras“ alguspunkti või lõppraportile.

Hindamiskriteeriumid

Vead on näiteks aeglane, kõhklev või mittekohene lamamine, puuduv enesekindlus, survestatud käitumine, ebakindel käsklusele reageerimine, rahutu ja mittetähelepanelik lamamine, sihipärasuse puudumine juurdetulekul. Nende eest alandatakse hinnet vastavalt vea suurusele lisaks teistele vigadele. Kui koer läheb istuma või jääb seisma, on võimalik anda maksimaalselt 50% harjutuse punktidest.

Juhul kui koer ei tule juurdekutsumisel koerajuhi juurde ka teise lisakäskluse peale, antakse harjutuse eest hinne „mitterahuldav“ ja 0 punkti. Koerajuht toob koera ära ja jätkab seejärel järgmise harjutusega.

Lamamine häiritud olukorras (10 punkti)

Algasendis võtab koerajuht koeralt rihma ära ja paneb selle taskusse või üle õla. Kohtuniku märguandel pannakse koer käsklusega „lama“ lamama. Kui koer on lamama läinud, eemaldub koerajuht umbes 10 meetrit, peatub ja pöörab küljega koera suunas.

Koer peab ilma koerajuhipoolsete mõjutusteta rahulikult lamama jääma, kuni teine koer sooritab ülejäänud harjutused. Kui teine koer on lõpetanud harjutuse „Lamamine ja juurdetulek“, läheb koerajuht kohtuniku märguandel oma koera juurde ja jääb tema kõrvale seisma. Pärast uut kohtuniku märguannet võtab ta koera käsklusega „istu“ lõppasendisse.

Hindamiskriteeriumid

Vead on näiteks vigased alg- ja lõppasendid, rahutu käitumine, koerajuhipoolne abi, liiga varajane seisma või istuma tõusmine, lamamiskohast lahkumine ja need toovad kaasa vea suurusele vastava mahaarvamise.

Juhul kui koer liigub lamamiskohast rohkem kui 3 meetrit enne, kui teine koer on lõpetanud harjutuse „Kõrvalkõnd rihmaga“, antakse harjutuse eest 0 punkti. Muudel juhtudel võib lamamiskohast lahkumise korral anda kuni 5 punkti. Juhul kui koer liigub talle järele tulevate koerajuhile vastu, alandatakse hinnet kuni 3 punkti võrra.

Katse liikluses

Üldinfo

Liiklusosa starti pääsevad ainult need koerad, kes on edukalt sooritanud kuulekuseosa treeningplatsil.

Järgnevad harjutused viiakse läbi sobival avalikul alal väljaspool treeningplatsi. Kohtunik määrab koos peakorraldajaga kindlaks selle, kus ja kuidas harjutused avalikus liiklusruumis (teed, tänavad või platsid) läbi viiakse. Katse läbiviimine ei tohi segada avalikku liiklust. Liiklusosa läbiviimine nõuab oma olemuse tõttu märkimisväärselt palju aega. Koerte arvu tõttu ei tohi eksami nõudeid lihtsustada. Liiklusosa harjutuste eest punkte ei anta. Tulemuse saamine sõltub sellest, millise üldmulje jätab koera suhtumine liiklusesse/inimestesse. Järgnevalt kirjeldatud harjutused on soovituslikud ja kohtunik võib neid kohandada olemasolevate tingimustega. Kohtunikul on ebaselgete hindamisjuhtude korral õigus harjutusi korrata või varieerida.

Katse kulg

(Järgnevad on miinimumnõuded ning rahvuslik kennelorganisatsioon võib neid täiendada)

Kohtumine inimrühmaga

Kohtuniku märguandel alustab koerajuht koos rihma otsas oleva koeraga liikumist ettenähtud tänavaosas kõnniteel. Kohtunik järgneb koerale sobival kaugusel. Koer peab lödva rihma otsas innukalt koerajuhiga kaasa liikuma, püüdes tema vasakul küljel, õlg kohakuti koerajuhi põlvega. Koer peab mööduvatesse inimestesse ja liiklusvahenditesse suhtuma ükskõikselt. Selle harjutuse ajal jookseb koerajuhi eest läbi jooksja (kokkulepitud abiline). Koer peab suhtuma jooksjasse ükskõikselt ja rahulikult. Seejärel liiguvad koerajuht ja koer läbi hajutatult seisva, vähemalt 6 inimesest koosneva inimrühma. Üks inimestest kõnetab koerajuhti ning tervitab teda kättpidi. Koer peab koerajuhi käskluse peale tema kõrvale istuma või lamama ja olema vestluse ajal rahulik.

Kohtumine jalgratturiga

Koerajuht liigub rihma otsas oleva koeraga mööda teed. Neile läheneb selja tagant jalgrattur (kokkulepitud abiline), kes helistab möödumisel rattakella. Jalgrattur sõidab edasi, pöörab seejärel koerajuhist ja koerast eemal olles ümber ning sõidab koerale ja koerajuhile vastu, helistades veelkord rattakella. Möödasõidul peab jälgima, et koer jääks jalgratturi ja koerajuhi vahele. Rihma otsas olev koer peab jalgratturisse ükskõikselt suhtuma.

Kohtumine autodega

Koerajuht möödub rihma otsas oleva koeraga mitmest autost. Sel ajal käivitatakse üks auto, teise auto juurde jõudes lüüakse selle uks kinni. Koerajuht ja koer jätkavad liikumist. Nende kõrval peatub auto. Auto aken tehakse lahti ning koerajuhilt küsitakse midagi. Koer peab sel ajal koerajuhi käskluse peale istuma või lamama. Koer peab suhtuma autodesse ja liiklushelidesse rahulikult ja ükskõiksest.

Kohtumine jooksjatega või rulluisutajatega

Koerajuht liigub rihma otsas oleva koeraga mööda vähese liiklusega teed. Neist möödub vähemalt kaks tagantpoolt tulevat jooksjat (kokkulepitud abilised), ilma et nad oma tempot muudaksid. Kui jooksjad on kaugenenud, sörgib koerale ja koerajuhile vastu veel üks jooksja, kes möödub neist tempot muutmata. Koer ei pea korrektselt koerajuhi kõrval käima, kuid ta ei tohi häirida mööduvaid ega vastutulevaid inimesi. Koerajuht võib jooksjate möödumise ajaks käskida koera istuma või lamama. Jooksjate asemel võib koerast ja koerajuhist mööduda kummaski suunas ka üks või kaks rulluisutajat.

Kohtumine teiste koertega

Koer peab käituma rahulikult, kui temast möödub teine koer koos koerajuhiga. Teine koer ja koerajuht võivad läheneda selja tagant või tulla vastu. Koerajuht võib korrata käsklust kõrvalpüsimiseks või käskida koeral teise koera möödumise ajal istuda või lamada.

Koera käitumine liikluse keskele lühiajaliselt rihmastatuna üksijäetuna ja suhtumine teistesse loomadesse

Kohtuniku märguandel liigub koerajuht koos rihma otsas oleva koeraga keskmise liiklustihedusega tänava kõnniteel. Mõne aja pärast jääb koerajuht kohtuniku märguandel seisma ja kinnitab koera jalutusrihma aia, posti või muu taolise külge. Koerajuht lahkub koera nägemisulatusest, sisenedes poodi või majja. Koer võib seista, istuda või lamada. Ajal, mil koerajuht on ära, möödub koerast inimene (kokkulepitud abiline) koos rihma otsas oleva koeraga umbes viie sammu kauguselt. Üksijäetud koer peab käituma rahulikult kogu koerajuhi äraoleku aja. Ta peab laskma teisel koeral (kes ei tohi haukuda) mööduda, ilma et ta käituks ründavalt (tugev rihma tirimine, pidev haukumine). Kohtuniku märguandel toob koerajuht koera ära.

Märkus: On eksamit hindava kohtuniku otsustada, kas iga koer sooritab terve liiklusosa järjest või sooritavad kõik koerad ainult mõned harjutused ning siirduvad seejärel edasi järgmisesse kohta järgmisi harjutusi sooritama.

Rahvusvaheline kuulekuskatse FCI-IBGH-1–3

Harjutused ja punktide jagunemine erinevates klassides

Harjutus	FCI-IBGH-1	FCI-IBGH-2	FCI-IBGH-3
Kõrvalkõnd rihmaga	30 punkti	20 punkti	
Kõrvalkõnd rihmata	30 punkti	20 punkti	20 punkti
Liikumiselt istumine	15 punkti	15 punkti	10 punkti
Liikumiselt lamamine ja juurdetulek	15 punkti	15 punkti	10 punkti
Liikumiselt seismine ja juurdetulek			10 punkti
Eseme toomine tasasel maal		10 punkti	15 punkti
Eseme toomine üle A-tõkke (140 cm)			15 punkti
Edasisaatmine ja lamamine		10 punkti	10 punkti
Lamamine häiritud olukorras	10 punkti	10 punkti	10 punkti
Kokku	100 punkti	100 punkti	100 punkti

IBGH-1–3 erisused

Kõigis harjutustes, kus koer peab koerajuhi juurde tulema või viskehantlit tooma, ei ole nõutav, et koer istuks koerajuhi ette, koer võib koheselt võtta ka lõppasendi koerajuhi kõrval. Enne koeralt viskehantli võtmist (käsklus „anna“) peab koerajuht ootama 3 sekundit.

IBGH-3 erisused

Kohtunik otsustab harjutuste 2–6 järjekorra üle loosi teel. Võimalikud 5 varianti:

Variant 1 : Harjutused 2, 4, 5, 6, 3

Variant 2 : Harjutused 4, 3, 6, 2, 5

Variant 3 : Harjutused 6, 4, 5, 3, 2

Variant 4 : Harjutused 3, 2, 6, 5, 4

Variant 5 : Harjutused 5, 6, 3, 2, 4

Kõik osalejad peavad sooritama harjutused 2–6 samas järjekorras.

Koer võib saada koolitustulemuse FCI-Eri-IBGH, kui ta saavutab FCI-IBGH-3 tulemuse kahepäevase katse jooksul kaks korda (1 kord kummalgi päeval).

Üldised selgitused

Koera reageerimine käsklusele

Koer peab koerajuhi käskluse peale harjutuse rõõmsalt, kindlalt ja koheselt sooritama. Igasugune käitumine, mida võib seostada hirmu või stressiga, vähendab harjutuse hinnet.

Lisakäsklused

1. lisakäsklus: –1,5 punkti
2. lisakäsklus: –2,5 punkti

Kui koer ei soorita harjutust pärast 2. lisakäsklust, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Kui koer sooritab harjutuse valesti (näiteks jääb istuma jäämise harjutuses seisab/lamab, lamama jäämise harjutuses istub/seisab jms), siis vähendatakse punkte 50% võrra.

Kui koer sooritab harjutuse ilma käskluseta, võetakse selle eest maha 2 punkti. Ilma käskluseta alustanud toomisharjutuse puhul on mahaarvamine kuni 2 punkti.

Raporteerimine

Soorituse alguses peavad mõlemad koerajuhid koos algasendis olevate koertega kohtuniku juures raporteerima. Koerajuht ütleb kohtunikule oma nime, koera nime ja osalemisklassi. Raporteerimisel on FCI-IBGH-1 ja FCI-IBGH-2 klassides koer rihma otsas ja FCI-IBGH-3 klassis ilma rihmata.

Harjutuse algus ja lõpp

Koer, kes sooritab esimesena kõrvalkõnni harjutust, peab olema harjutuse alguspunktis algasendi võtnud hiljemalt selleks hetkeks, kui teine koerajuht on jõudnud koos koeraga harjutuse „Lamamine häiritud olukorras“ jaoks ettenähtud kohta ja võtnud seal algasendi. Hindamine algab siis, kui mõlemad koerad on esimese sooritatava harjutuse jaoks algasendi võtnud.

Kohtunik annab märku iga harjutuse alustamiseks. Kõik ülejäänu, nagu pöörded, peatumised, tempomuutused jms, tehakse ilma kohtuniku märguandeta. Kui koerajuht unustab harjutuse sooritamata, palub kohtunik koerajuhil puuduva harjutuse sooritada. Sellisel juhul punkte ei vähendata. Harjutuse osa sooritamata jätmine alandab harjutuse hinnet.

Algasend

Algasendis istub koer vasakul pool koerajuhi kõrval. Kõik harjutused algavad ja lõppevad algasendiga. Algasendit on lubatud võtta iga harjutuse jaoks üks kord edasisuunas liikumiselt. Algasendis istub koer otse ja koerajuhi suhtes tähelepanelikult koerajuhi vasakul küljel nii, et koera õlg ja koerajuhi põlv on kohakuti. Algasendis ei tohi koerajuht seista harkisjalu ja tema mõlemad käed peavad olema vabalt keha kõrval.

Ettevalmistav osa

Algasendile järgneb ettevalmistav osa järgmiste harjutuste korral: „Liikumiselt istumine“, „Liikumiselt lamamine ja juurdetulek“, „Liikumiselt seismine ja juurdetulek“, „Edasisaatmine ja lamamine“. Koerajuht peab liikuma edasi vähemalt 10, kuid mitte rohkem kui 15 sammu, enne kui annab käskluse harjutuse sooritamiseks.

Koera juurde minemine / juurdekutsumine

Koerajuht võib koera juurde tagasi pöördudes minna koera kõrvale otse eest või ringiga koera selja tagant.

Koera kutsudes võib juurdekutsumise käskluse asemel kasutada koera nime. Koera nime kasutamist koos juurdekutsumise käsklusega loetakse lisakäskluseks.

Kiitmine

Koera kiitmine on lubatud ainult algasendis peale igat harjutust. Kui algasend harjutuse lõpus on algasendiks järgmise harjutuse alustamiseks, tuleb pärast kiitmist teha 3-sekundiline paus.

Erand FCI-IBGH-1 jaoks:

Koera võib lühidalt vabastada ja kiita peale igat harjutust. Kiitmise ja vabastamise ajal (kestusega kuni 5 sekundit) võib koer algasendist ära tulla. Pärast vabastamist tuleb koer uuesti algasendisse võtta ja pärast umbes 3-sekundilist pausi algab järgmine harjutus.

Pausid

Järgnevates olukordades tuleb pidada umbes 3-sekundiline paus:

- kiitmine → järgmise harjutuse algus
- koer istub koerajuhi ette → koer liigub koerajuhi kõrvale algasendisse
- koer istub koerajuhi ette → koerajuht võtab koeralt toomiseseme
- koerajuht võtab koeralt toomiseseme → koer liigub koerajuhi kõrvale algasendisse
- harjutuse lõpp → kiitmine
- algasendi võtmine → käsklus harjutuse alustamiseks

Asendiviga

Asendiharjutuste (istumine, lamamine, seismine) puhul alandatakse vale asendi võtmisel harjutuse punkte 50% võrra lisaks muudele mahaarvamistele.

Eseme toomine

Eseme viskamiseks on lubatud koerajuhil teha abisamm, kuid pärast jala tagasi korrektseesse algasendisse toomist on nõutav 3-sekundiline paus.

Vasakukäelistel koerajuhtidel on kokkuleppel kohtunikuga võimalik anda koerale käsklus „istu“, et astuda kõrvale ja sooritada vise. Seejärel tuleb koerajuht uuesti koera kõrvale ja jätkab harjutusega pärast 3-sekundilist pausi.

Kui koer ei anna viskehantlit koerajuhile ära ka peale kolmandat käsklust, järgneb diskvalifitseerimine kontrolli alt väljumise tõttu.

Viskehantel

Toomisharjutustes on lubatud kasutada koerajuhile kuuluvat viskehantlit.

Nõuded viskehantlile:

- Viskehantli haaramisosa peab olema tehtud puidust
- Haaramisosa peab asuma maast vähemalt 4 cm kõrgusel

A-tõke

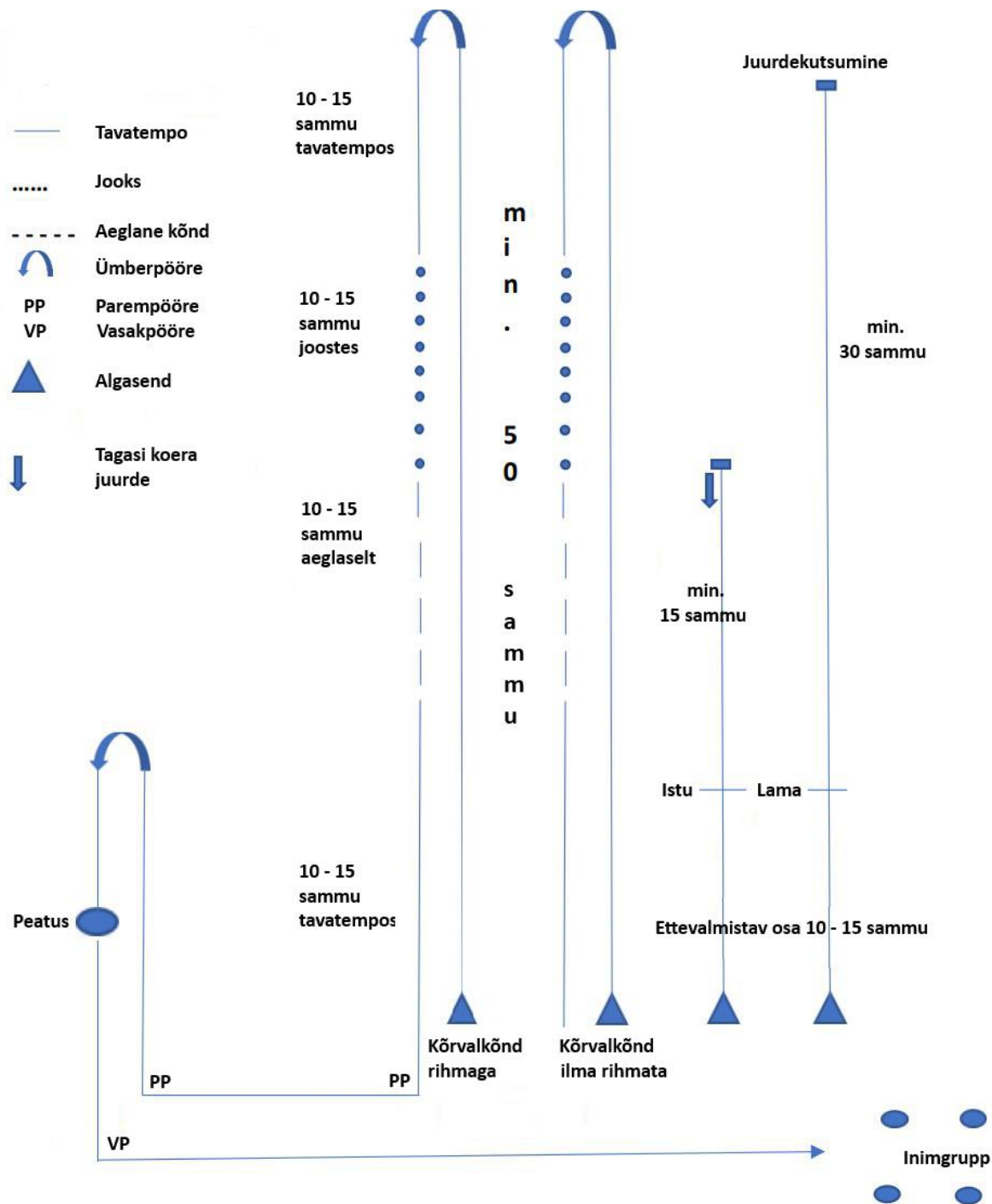
A-tõke koosneb kahest ülevalt teineteise külge kinnitatud ronimistugedega seinast, kummagi seina laius 150 cm ja pikkus 191 cm. Ronimisseinte maapoolsed otsad peavad olema asetatud teineteisest sellisele kaugusele, et A-tõkke kõrguseks oleks 140 cm. A-tõkke mõlemad kaldseinad peavad olema kaetud libisemiskindla materjaliga. Kaldseinte ülemisse poolde kinnitatakse 3 ronimistuge (mööduga 1500/24/48 mm). Kõik osalevad koerad peavad kasutama sama A-tõket. Soorituse ajal ei ole proovihüpped lubatud.

Harjutuste hindamise põhimõtted. Primaarsed ja sekundaarsed elemendid

Detailsema hindamise eesmärgil on mõned harjutused jagatud osadeks, mida tuleb käsitleda eraldi. Hindamisel eristatakse lisaks primaarseid ja sekundaarseid elemente. Harjutuse primaarsetel elementidel on hindamisel suurem kaal, et harjutuse põhiolemus saaks seeläbi arvesse võetud.

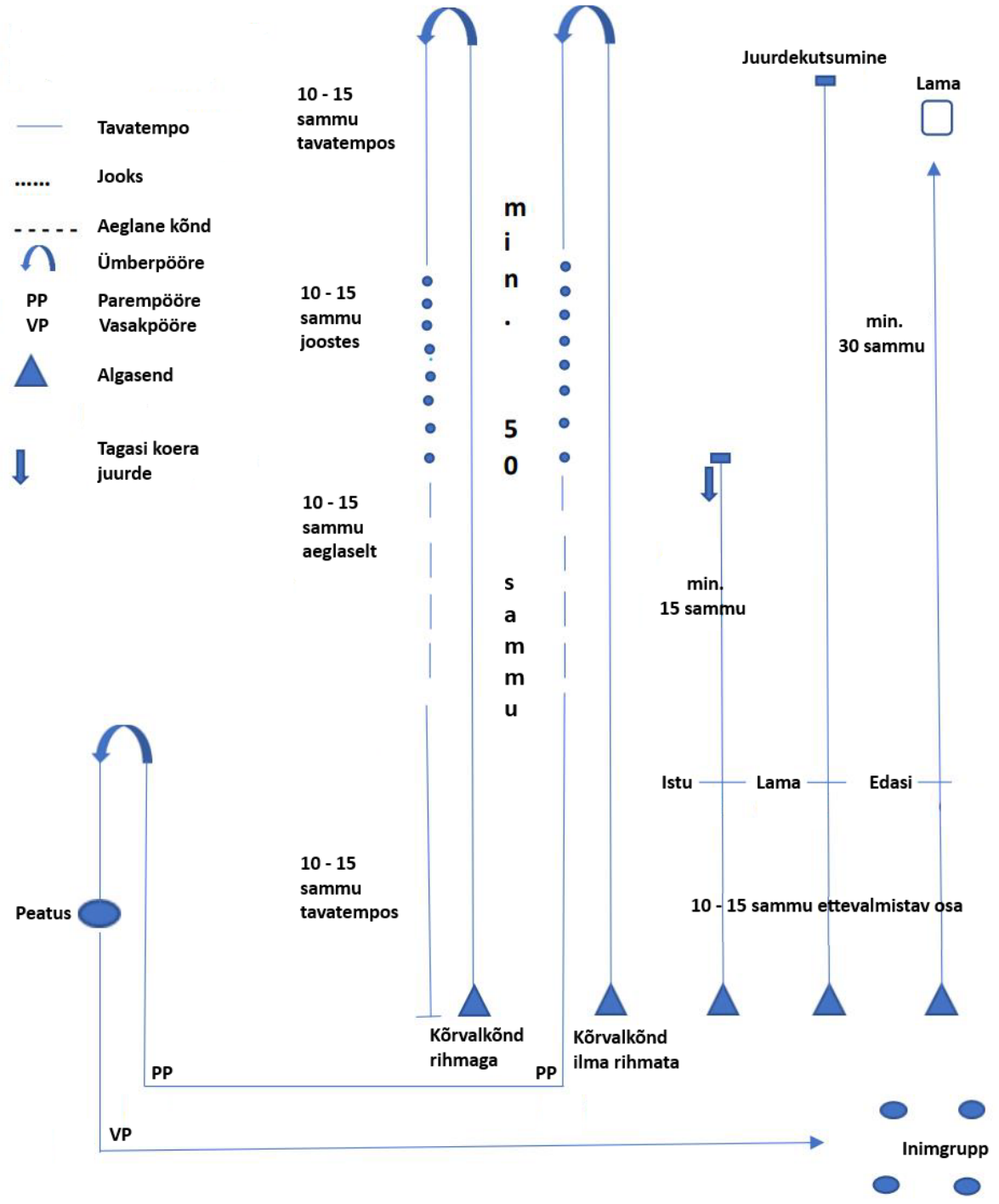
Täpsemad üksikasjad on välja toodud harjutuste kirjelduste all.

FCI-IBGH-1 kuulekusharjutuste skeem

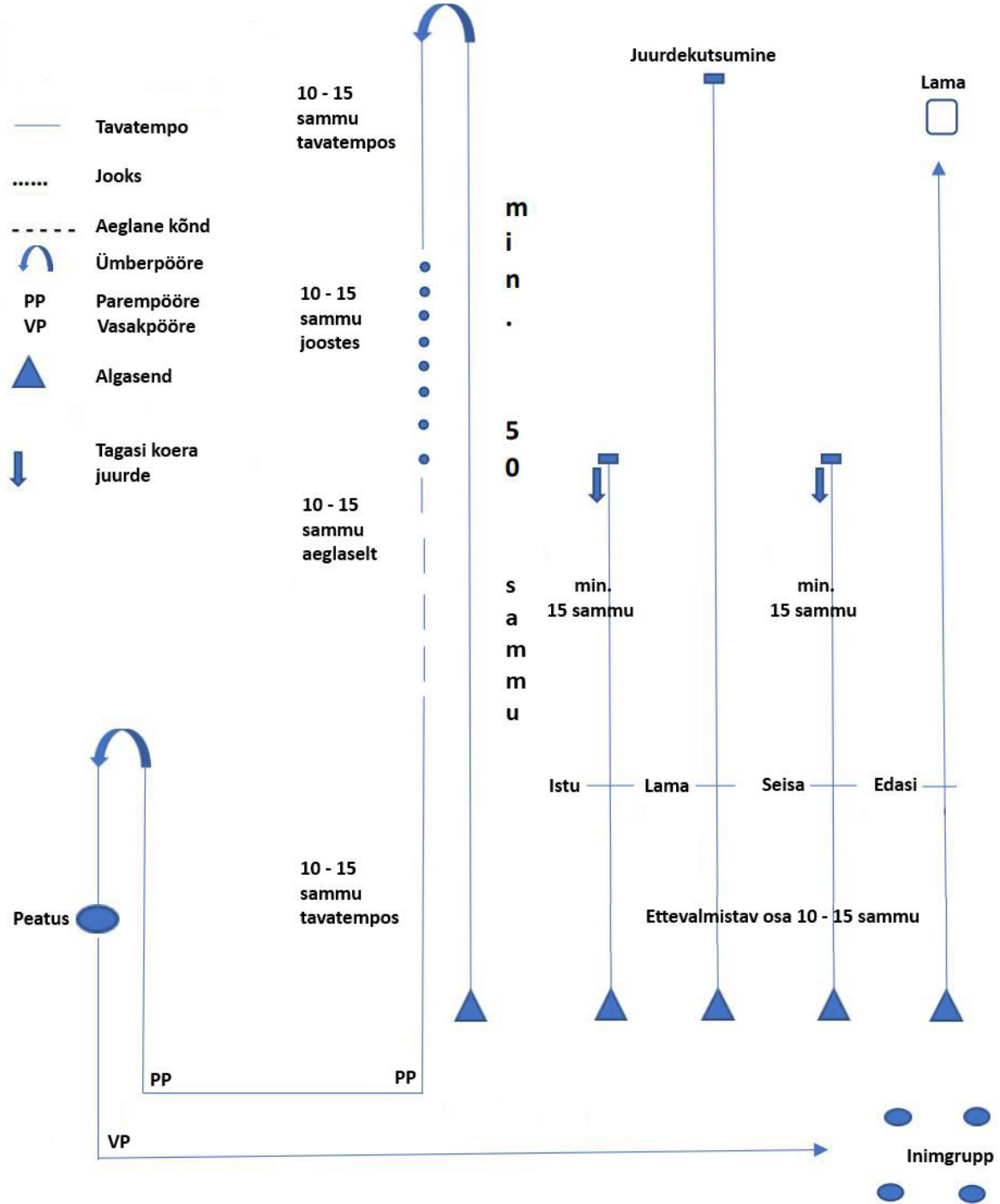

FCI-IBGH-2 kuulekusharjutuste skeem

FCI-IBGH-3 kuulekusharjutuste skeem

Harjutuste kirjeldused

Enne soorituste algust peab kohtunik kontrollima, et ettenähtud platsivarustus on olemas ja vastab käesoleva eeskirja nõuetele.

Kõrvalkõnd rihmaga FCI-IBGH-1

Saades käskluse „kõrval“, peab koer algasendist tähelepanelikult, rõõmsalt ja keskendunult lõdva rihma otsas koerajuhile järgnema. Koera õlg peab olema pidevalt kohakuti koerajuhi vasaku põlvega. Koerajuhi peatumisel peab koer iseseisvalt, kiiresti ning otse istuma. Rihma tuleb hoida vasakus käes.

Liikumine toimub vastavalt FCI-IBGH-1 skeemile. Harjutuse alguses liigub koerajuht peatumata 50 sammu otse edasi ja teeb ümberpöörde, mis tuleb sooritada suunaga vasakule. Koer võib seejuures liikuda paremalt ümber koerajuhi või püsida pidevalt koerajuhi põlve juures. Pärast 10-15 tavatempos tehtud sammu näitab koerajuht jooksu ja aeglast liikumist (kumbagi 10-15 sammu). Pärast aeglast liikumist peab uuesti tavatempos liikumisele üle minema. Jooks ja aeglane liikumine peavad tavatempos liikumisest selgelt eristuma. Üleminekul jooksult aeglasele kõnnile ja aeglaselt kõnnilt tavatempos liikumisele ei ole vahepeelses tempos sammud lubatud. Pärast teist ümberpöört järgneb peatus, koer peab seejuures ilma käskluseta koheselt istuma. Seejärel jätkub liikumine vastavalt ettenähtud skeemile ja koerajuht koos koeraga suundub inimgruppi, mis koosneb vähemalt 4st liikuvast inimesest. Inimrühmas peab koerajuht minema koos koeraga ümber ühe inimese vasakult ja ümber teise paremalt ringi (näiteks 8-kujuliselt) ning vähemalt korra ühe inimese lähedal peatuma. Kohtunik võib nõuda inimrühmas liikumise kordamist. Kohtuniku märguandel väljub koerajuht koos koeraga inimrühmast, liigub harjutuse alguspunkti ja võtab harjutuse lõpus algasendi. Seejärel võetakse koeralt rihm ära ning koera võib kiita ja vabastada.

Kõrvalkõnd rihmaga FCI-IBGH-2

Saades käskluse „kõrval“, peab koer algasendist tähelepanelikult, rõõmsalt ja keskendunult lõdva rihma otsas koerajuhile järgnema. Koera õlg peab olema pidevalt kohakuti koerajuhi vasaku põlvega. Koerajuhi peatumisel peab koer iseseisvalt, kiiresti ning otse istuma. Rihma tuleb hoida vasakus käes.

Liikumine toimub vastavalt FCI-IBGH-2 skeemile. Harjutuse alguses liigub koerajuht peatumata 50 sammu otse edasi ja teeb ümberpöörde, mis tuleb sooritada suunaga vasakule. Koer võib seejuures liikuda paremalt ümber koerajuhi või püsida pidevalt koerajuhi põlve juures. Pärast 10-15 tavatempos tehtud sammu näitab koerajuht jooksu ja aeglast liikumist (kumbagi 10-15 sammu). Pärast aeglast liikumist peab näitama uuesti 10-15 sammu tavatempos liikumist. Jooks ja aeglane liikumine peavad tavatempos liikumisest selgelt eristuma. Üleminekul jooksult aeglasele kõnnile ja aeglaselt kõnnilt tavatempos liikumisele ei ole vahepeelses tempos sammud lubatud. Pärast viimast tavatempos osa järgneb peatus, koer peab seejuures ilma käskluseta koheselt istuma. Seejärel võetakse umbes 3 sekundi möödudes koeralt rihm ära ning koera võib algasendis lühidalt kiita.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** koera korrektne asend, koera positiivne üldilme (motiveeritud, vaba, keskendunud)
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus

Vead on näiteks koerajuhist ette liikumine, külgsuunas eemaldumine, mahajäämine, aeglane või kõhklev istumine, lisakäsklused, kehakeelega antav abi, vead algasendis, tähelepanematus, puudulik töö rõõm/motivatsioon või puudulik enesekindlus, samuti koera tugevalt pinges ja ebaloomulik kehaasend.

Kõrvalkõnd ilma rihmata FCI-IBGH-1

Liikumine toimub vastavalt FCI-IBGH-1 skeemile (üks sirge tavatempos, ümberpöörde, sammud tavatempos, joostes, aeglaselt, tavatempos, peatus) ja tuleb sooritada vastavalt rihmaga kõrvalkõnni harjutuses vastavate osade jaoks kirjeldatule. Rihmata kõrvalkõnni tuleb lisaks näidata harjutuste vahele jäävates siirdumisosades.

Kõrvalkõnd ilma rihmata FCI-IBGH-2 ja FCI-IBGH-3

Saades käskluse „kõrval“, peab koer algasendist tähelepanelikult, rõõmsalt ja keskendunult koerajuhile järgnema. Koera õlg peab olema pidevalt kohakuti koerajuhi vasaku põlvega. Koerajuhi peatumisel peab koer iseseisvalt, kiiresti ning otse istuma.

Liikumine toimub vastavalt FCI-IBGH-2/FCI-IBGH-3 skeemile. Harjutuse alguses liigub koerajuht peatumata 50 sammu otse edasi ja teeb ümberpöörde, mis tuleb sooritada suunaga vasakule. Koer võib seejuures liikuda paremalt ümber koerajuhi või püsida pidevalt koerajuhi põlve juures. Pärast 10-15 tavatempos tehtud sammu näitab koerajuht jooksu ja aeglast liikumist (kumbagi 10-15 sammu). Pärast aeglast liikumist peab uuesti tavatempos liikumisele üle minema. Jooks ja aeglane liikumine peavad tavatempos liikumisest selgelt eristuma. Üleminekul jooksult aeglasele kõnnile ja aeglaselt kõnnilt tavatempos liikumisele ei ole vahepealses tempos sammud lubatud. Pärast teist ümberpööret järgneb peatus, koer peab seejuures ilma käskluseta koheselt istuma. Seejärel jätkub liikumine vastavalt ettenähtud skeemile ja koerajuht koos koeraga suundub inimgruppi, mis koosneb vähemalt 4st liikuvast inimesest. Inimrühmas peab koerajuht minema koos koeraga ümber ühe inimese vasakult ja ümber teise paremalt ringi (näiteks 8-kujuliselt) ning vähemalt korra ühe inimese lähedal peatuma. Kohtunik võib nõuda inimrühmas liikumise kordamist. Kohtuniku märguandel väljub koerajuht koos koeraga inimrühmast, liigub harjutuse alguspunkti ja võtab harjutuse lõpus algasendi, mis on ka järgmise harjutuse algasendiks. Koera kiitmine on lubatud ainult harjutuse lõpus võetud algasendis.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** koera korrektne asend, koera positiivne üldilme (motiveeritud, vaba, keskendunud)
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus

Vead on näiteks koerajuhist ette liikumine, külgsuunas eemaldumine, mahajäämine, aeglane või kõhklev istumine, lisakäsklused, kehakeelega antav abi, vead algasendis, tähelepanematus, puudulik töörõõm/motivatsioon või puudulik enesekindlus, samuti koera tugevalt pinges ja ebaloomulik kehaasend.

Liikumiselt istumine

Esimene osa: Algasend, ettevalmistav osa, „istu“ käsu sooritamine – 50% punktideist.

Teine osa: Koera juurest eemaldumine ja koera juurde minemine, algasend harjutuse lõpetamisel – 50% punktideist.

Kohtuniku märguandel alustab koerajuht algasendist käsklusega „kõrval“ otsesuunas liikumist. Pärast 10-15 sammu ettevalmistavat osa annab koerajuht liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse „istu“. Koer peab käskluse täitma enesekindlalt ja vabalt, koheselt ja ühe liigutusega liikumissuunas istuma ja rahulikult ning koerajuhi suhtes tähelepanelikult istuma jääma. Koerajuht eemaldub vähemalt 15 sammu, peatub ja pöörab ümber. Kohtuniku märguandel tuleb koerajuht tavatempos tagasi koera juurde tagasi ja võtab algasendi.

Erinõuded FCI-IBGH-1:

Alternatiivina võib koerajuht pärast ettevalmistavat osa ka peatuda ja seejärel „istu“ käskluse anda, enne kui koerast eemaldub.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** kohene ja kiire istumine; viis, kuidas koer reageerib käsklusele
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus, ettevalmistav osa, tähelepanelikkus koerajuhi eemaldumise ajal

Vead on näiteks aeglane istumine, puuduv enesekindlus, survestatud käitumine, ebakindel käsklusele reageerimine, rahutu ja mittetähelepanelik istumine. Nende eest alandatakse hinnet vastavalt vea suurusele lisaks teistele vigadele. Kui koer jääb seisma või läheb lamama, on võimalik anda maksimaalselt 50% harjutuse punktideist.

Liikumiselt lamamine ja juurdetulek

Esimene osa: Algasend, ettevalmistav osa, „lama“ käsu sooritamine – 50% punktideist.

Teine osa: Koerast eemaldumine, juurdetulek, ette istumine, algasend harjutuse lõpetamisel – 50% punktideist.

Koerajuht alustab algasendist käsklusega „kõrval“ otsesuunas liikumist. Pärast 10-15 sammu ettevalmistavat osa annab koerajuht liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse „lama“. Koer peab koheselt liikumissuunas lamama. Koerajuht eemaldub tavatempos vähemalt 30 sammu, peatub ja pöörab ümber. Koer peab kuni juurdekutsumiseni rahulikult ning koerajuhi suhtes tähelepanelikult lamama jääma. Kohtuniku märguandel kutsub koerajuht koera „siia“ käsklust või koera nime kasutades enda juurde. Koer peab tulema rõõmsalt, sihipäraselt ja otsejoones koerajuhi juurde ning istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette. Pärast umbes 3-sekundilist pausi antud käsklust

„kõrval“ läheb koer korrektselt koerajuhi kõrvale algasendisse. Pärast järgmist 3-sekundilist pausi võib koera seejärel lühidalt kiita.

FCI-IBGH-1 klassis paneb koerajuht järgnevalt koera rihma otsa ja liigub temaga „Lamamine häiritud olukorras“ alguspunkti või lõppraportile. Teistes klassides jätkub sooritus ilma rihmata.

Erinõuded FCI-IBGH-1:

Alternatiivina võib koerajuht pärast ettevalmistavat osa ka peatuda ja seejärel „lama“ käskluse anda, enne kui koerast eemaldub.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** lamamine; viis, kuidas koer reageerib käsklusele; juurdetulek ja asendi võtmine koerajuhi ees
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus, ettevalmistav osa, tähelepanelikkus koerajuhi eemaldumise ajal

Vead on näiteks aeglane, kõhklev või mittekohene lamamine, puuduv enesekindlus, survestatud käitumine, ebakindel käsklusele reageerimine, rahutu ja mittetähelepanelik lamamine, sihipärasuse puudumine juurdetulekul. Nende eest alandatakse hinnet vastavalt vea suurusele lisaks teistele vigadele. Kui koer läheb istuma või jääb seisma, on võimalik anda maksimaalselt 50% harjutuse punktidest.

Juhul kui koer ei tule juurdekutsumisel koerajuhi juurde ka teise lisakäskluse peale, antakse harjutuse eest hinne „mitterahuldav“ ja 0 punkti. Koerajuht toob koera ära ja jätkab seejärel järgmise harjutusega.

Liikumiselt seismine FCI-IBGH-3

Esimene osa: Algasend, ettevalmistav osa, „seisa“ käsu sooritamine – 50% punktidest.

Teine osa: Koera juurest eemaldumine ja koera juurde minemine, algasend harjutuse lõpetamisel – 50% punktidest.

Kohtuniku märguandel alustab koerajuht algasendist käsklusega „kõrval“ otsesuunas liikumist. Pärast 10-15 sammu ettevalmistavat osa annab koerajuht liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse „seisa“. Koer peab koheselt liikumissuunas seisma jääma. Koerajuht eemaldub vähemalt 15 sammu, peatub ja pöörab ümber. Kohtuniku märguandel tuleb koerajuht tagasi koera juurde, jääb tema paremale küljele seisma ja annab käskluse algasendi võtmiseks („istu“ või „kõrval“).

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** seisma jäämine; viis, kuidas koer reageerib käsklusele
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus, ettevalmistav osa, tähelepanelikkus koerajuhi eemaldumise ajal

Vead on näiteks kõhklev või mittekohene seisma jäämine, puuduv enesekindlus, survestatud käitumine, ebakindel käsklusele reageerimine, rahutu ja mittetähelepanelik seismine. Nende eest alandatakse hinnet vastavalt vea suurusele lisaks teistele vigadele. Kui koer läheb istuma või lamama, on võimalik anda maksimaalselt 50% harjutuse punktidest.

Toomine tasasel maal FCI-IBGH-2 ja FCI-IBGH-3

Selle harjutuse jaoks märgitakse platsile eelnevalt 4 m x 4 m ruudukujuline ala, mis paikneb 8 meetri kaugusel harjutuse alguspunktist. Koerajuht viskab algasendist viskehantli sellesse ruutu. Juhul kui viskehantel jääb väljaspoole märgistatud ruutu, asetab abiline (näiteks peakorraldaja) kohtuniku märguandel viskehantli ala keskele. Enne mahapanekut tõstab abiline viskehantli korraks üles. Seejärel liigub abiline koera tööpiirkonnast välja (koerajuhist tahapoole).

Käskluse „too“ tohib anda alles siis, kui viskehantel on liikumatult paigal. Pärast toomise käsklust peab koer otsejoones viskehantlini jooksuma, selle koheselt üles võtma ning otsejoones koerajuhile tooma. Seejuures tuleb näidata sihipärast ja motiveeritud liikumist mõlemas suunas. Koer peab hoidma viskehantlit rahulikult suus nii toomise ajal kui koerajuhi ees või alternatiivina algasendis istudes, kuni koerajuht selle pärast umbes 3-sekundilist pausi „anna“ käsklusega temalt ära võtab. Nõutav on viskehantli hea presenteerimine. Juhul kui koer võtab asendi koerajuhi ees, võtab koerajuht pärast järgmist 3-sekundilist pausi koera algasendisse, kasutades käsklust „kõrval“. Koerajuht peab seejuures hoidma viskehantlit rahulikult oma paremas allapoole väljasirutatud käes. Harjutuse lõpus peab koerajuht viima viskehantli tagasi ettenähtud kohale.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** toomise sooritamine, kohene ja motiveeritud jooksmine viskehantli juurde ja tagasi koerajuhi juurde, tihedalt koerajuhi ees või alternatiivina korrektses algasendis viskehantli enesekindel ja vaba presenteerimine, viskehantli vabatahtlik loovutamine
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus

Vead on näiteks vähemotiveeritud käitumine, mitte sihipärane liikumine kummaski suunas, igasugune survestatud ja ebakindel käitumine, vead viskehantli haaramisel, viskehantli pillamine, viskehantliga mängimine või selle närimine, viskehantliga koerajuhi vastu puutumine, koerajuhi kehaabi, nt harkisjalu seismine, vead presenteerimisel, samuti koerajuhipoolne abi.

Toomine üle A-tõkke (140 cm) FCI-IBGH-3

Selle harjutuse jaoks märgitakse platsile eelnevalt 2 m laiune ja 4 m pikkune ristkülikukujuline ala, mis algab 6 meetri kaugusel A-tõkke tagumisest osast. Koerajuht viskab korrektsest algasendist, mis jääb vähemalt 4 meetri kaugusele tõkkest, viskehantli märgistatud alasse. Juhul kui viskehantel jääb väljaspoole märgistatud ala, asetab abiline (näiteks peakorraldaja) kohtuniku märguandel viskehantli ala keskele. Seejärel liigub abiline koera tööpiirkonnast välja (koerajuhist tahapoole).

Koer peab istuma vabalt ja rahulikult koerajuhi kõrval. Pärast käsklust „hopp“ peab koer sooritama hüppe, hüppe ajal antakse käsklus „too“. Koer peab otsejoones viskehantlini jooksmata, selle koheselt üles võtma ning üle A-tõkke tagasi hüpatas otsejoones koerajuhile tooma. Koer peab harjutuse sooritama motiveeritult ja näitama jõulisi hüppeid. Koer peab hoidma viskehantlit rahulikult suus nii toomise ajal kui koerajuhi ees või alternatiivina algasendis istudes, kuni koerajuht selle pärast umbes 3-sekundilist pausi „anna“ käsklusega temalt ära võtab. Nõutav on viskehantli hea presenteerimine. Juhul kui koer võtab asendi koerajuhi ees, võtab koerajuht pärast järgmist 3-sekundilist pausi koera algasendisse, kasutades käsklust „kõrval“. Koerajuht peab hoidma seejuures viskehantlit rahulikult oma paremas allapoole väljasirutatud käes. Harjutuse lõpus peab koerajuht viima viskehantli tagasi ettenähtud kohale.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** jõulised ja sihipärased hüpped, toomise sooritamine, kohene ja motiveeritud jooksmine viskehantli juurde ja tagasi koerajuhi juurde, tihedalt koerajuhi ees või alternatiivina korrektses algasendis viskehantli enesekindel ja vaba presenteerimine, viskehantli vabatahtlik loovutamine
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus

Vead on näiteks vähemotiveeritud käitumine, jõuetud ja/või ebakindlad hüpped, mitte sihipärane liikumine kummaski suunas, igasugune survestatud ja ebakindel käitumine, vead viskehantli haaramisel, viskehantli pillamine, viskehantliga mängimine või selle närimine, viskehantliga koerajuhi vastu puutumine, koerajuhi kehaabi, nt harkisjalu seismine, vead presenteerimisel, samuti koerajuhipoolne abi.

Harjutuse eest on punkte võimalik anda ainult juhul, kui kolmest harjutuse osast (minekuhüpe – toomine – tagasihüpe) on sooritatud vähemalt üks hüpe ja toomise osa. Hüppe tegemata jätmise korral on kohustuslik võtta maha –5 punkti lisaks võimalikele teistele vigadele.

Edasisaatmine ja lamamine FCI-IBGH-2 ja FCI-IBGH-3

Esimene osa: Algasend, ettevalmistav osa, edasi jooksmise sooritamine – 50% punktidest.

Teine osa: Kohtuniku märguandel antud „lama“ käskluse täitmine, algasend harjutuse lõpetamisel – 50% punktidest.

Kohtuniku märguandel alustab koerajuht algasendist käsklusega „kõrval“ otsesuunas liikumist. Pärast 10-15 sammu ettevalmistavat osa annab koerajuht ühe käskluse „edasi“, tõstes samaaegselt käe üles. Seejärel jääb koerajuht seisma. Koer peab eemalduma sihikindlalt, sirgjooneliselt ja kiirelt vähemalt 30 sammu osutatud suunas. Kohtuniku märguandel annab koerajuht koerale käskluse „lama“, mille peale peab koer koheselt lamama. Koerajuht võib kätt suundanäitavalt üleval hoida hetkeni, kuni koer on lamanud. Kui koer ei täida lamamiskäsklust, peab koerajuht andma iseseisvalt lisakäskluse hiljemalt 3 sekundi pärast. Kui koer ei täida ka lisakäsklust, võib koerajuht anda veel ühe lisakäskluse järgneva 3 sekundi jooksul.

Kohtuniku märguandel läheb koerajuht koera juurde ja jääb tema paremale küljele seisma. Kohtuniku märguandel annab koerajuht umbes 3 sekundi möödumisel käskluse „istu“, mille peale koer peab kiiresti ja otse koerajuhi kõrvale algasendisse istuma tõusma. FCI-IBGH-2 klassis paneb koerajuht järgnevalt koera rihma otsa ja liigub temaga „Lamamine häiritud olukorras“ alguspunkti või lõppraportile. FCI-IBGH-3 klassis toimub liikumine ilma rihmata.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** kohene, otsene ja kiire edasijooksmine, kohene lamamiskäskluse täitmine
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus, ettevalmistav osa

Vead on näiteks etteliikumine ettevalmistavas osas, koera aeglane edasijooksmine, kõrvale kaldumine, kõhklev või rahutu lamamine, vead algasendites, koerajuhipoolne abi.

Mahaarvamised:

- Kui koer ei jookse edasi vähemalt 50% ettenähtud distantsist või ei peatu kolme käsuga, antakse harjutuse eest 0 punkti.
- Koer peatub esimese käskluse peale, ei lama. Lamab 1. lisakäskluse peale: -1,5 punkti
- Koer peatub esimese käskluse peale, ei lama. Lamab 2. lisakäskluse peale: -2,5 punkti
- Koer peatub esimese käskluse peale, ei lama ka peale 2. lisakäsklust: -3,5 punkti
- Koer peatub 1. lisakäskluse peale ja lamab: -2,5 punkti
- Koer peatub 2. lisakäskluse peale ja lamab: -3,5 punkti
- Koer ei peatu 2. lisakäskluse peale: 0 punkti

Kui koer lamab koheselt peale esimest käsklust, kuid peale kohtuniku poolt koerajuhile antud märguannet koera juurde minemiseks tõuseb koer püsti ja liigub, kuid läheb koerajuhi käsu peale uuesti lamama enne, kui on läbinud 50% distantsist: kuni -5 punkti.

Lamamine häiritud olukorras

Teise koera platsisoorituse ajal tuleb sooritada lamamine häiritud olukorras. Kohtuniku poolt ettenähtud kohas antakse koerale algasendist käsklus „lama“. Seejärel liigub koerajuht kohtuniku märguandel järgnevasse kohta:

- FCI-IBGH-1: koerajuht on koerast vähemalt 10 meetri kaugusel, koerale nähtav, küljega koera suunas
- FCI-IBGH-2: koerajuht on koerast vähemalt 20 meetri kaugusel, koerale nähtav, seljaga koera suunas
- FCI-IBGH-3: koerajuht on koerast vähemalt 30 meetri kaugusel, ei ole koerale nähtav

Koer peab koerajuhipoolsete mõjutusteta rahulikult lamama ajal, mil teine koer sooritab harjutusi. Kohtuniku märguandel läheb koerajuht koera juurde ja jääb tema paremale küljele seisma. See toimub FCI-IBGH-1 klassis pärast harjutuse „Lamma ja juurdetulek“ lõppu ning FCI-IBGH-2 ja

FCI-IBGH-3 klassides enne harjutust „Edasisaatmine ja lamamine“. Kohtuniku märguandel võtab koerajuht koera käsklusega „istu“ harjutuse lõpetamiseks algasendisse.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** kindel lamamine ettenähtud kohas, rahulik käitumine
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus

Vead on näiteks rahutu käitumine, koerajuhipoolne abi, vead algasendites, liiga varajane lamamast tõusmine, seismine või istumine, lamamiskohalt lahkumine.

Juhul kui koer liigub ettenähtud kohast rohkem kui 3 meetrit, kehtib järgnev reegel, mis võimaldab anda kuni 50% harjutuse punktidest, arvestades lisaks teisi vigasid:

- FCI-IBGH-1: osalised punktid on võimalikud, kui teine koer on lõpetanud 3. harjutuse
- FCI-IBGH-2: osalised punktid on võimalikud, kui teine koer on lõpetanud 4. harjutuse
- FCI-IBGH-3: osalised punktid on võimalikud, kui teine koer on lõpetanud 5. harjutuse

Juhul kui koer liigub talle järele tulevale koerajuhile vastu, alandatakse hinnet kuni 3 punkti võrra.

Kui koer liigub ettenähtud kohast vähem kui 3 meetrit, istub või seisab, võetakse maha kuni 50% punktidest.

Rahvusvaheline teenistuskoorte katse FCI-IGP-1–3

Teenistuskoorte katsel on 3 erineva raskusega klassi. Igas klassis tulemuse saavutamiseks peab saama vähemalt hinde „rahuldav“ kõigis kolmes osasoorituses (A – jälg, B – kuulekus, C – kaitse).

A-osa: jälg

Üldised nõuded

	FCI-IGP-1	FCI-IGP-2	FCI-IGP-3
Jäljenööri pikkus	5 meetrit	10 meetrit	10 meetrit
Jäljetegija	koerajuht	võõras	võõras
Jälje pikkus	vähemalt 300 sammu	vähemalt 400 sammu	vähemalt 600 sammu
Sirged	3	3	5
Nurgad	2 ca 90°	2 ca 90°	4 ca 90°
Vahemaa nurkade vahel	vähemalt 50 sammu	vähemalt 50 sammu	vähemalt 50 sammu
Esemed	3 koerajuhi eset 3 x 7 punkti	3 võõrast eset 3 x 7 punkti	3 võõrast eset 3 x 7 punkti
Esemete mõõdud	10 x 2-3 x 0,5-1 cm	10 x 2-3 x 0,5-1 cm	10 x 2-3 x 0,5-1 cm
Esemete paigutus	1. esimesel sirgel 2. teisel sirgel 3. lõpus	1. esimesel sirgel 2. teisel sirgel 3. lõpus	1. esimesel või teisel sirgel vähemalt 100 sammu järel 2. kohtuniku juhistelevastavalt 3. lõpus
Jälje minimaalne vanus	20 minutit	30 minutit	60 minutit
Maksimaalne tööaeg	15 minutit	15 minutit	20 minutit

Jäljepõllud

Jäljeosa läbiviimise jaoks on lubatud igasugune looduslik pinnas, nt rohumaa, küntud põld, metsaalune. Kõigis eksami- või võistlusklassides on jälgede olemasolevale jäljepõllule sobitamisel võimalik pinnasemuutus või teeraja ületamine.

Jälgede mahapanek

Ainult FCI-IGP-1 klassis on jäljetegijaks koerajuht. Teistes FCI-IGP klassides paneb jälje maha võõras jäljetegija.

FCI-IGP-2 ja FCI-IGP-3 eksamitel ja võistlustel on soovitatav, et sertifitseeritud jäljetegija määrab olemasoleva jäljepõlluga arvestades kindlaks jälje kulgemise ja joonistab selle kohta kohtuniku jaoks

jäljeskeemi. Skeemile märgitakse maastikumärgid (näiteks puud, elektripostid, majad jne), sammude arv igal sirgel ja esemete asukohad. Muul juhul jälgib kohtunik/jäljekoordinaator jälgede mahapanekut ja juhendab jäljetegijaid. Jäljed tuleb maha panna erinevalt, esemed ja nurgad ei tohi olla igal jäljel samas kohas või üksteisest samal kaugusel. Jäljekuju peab samuti varieeruma.

Jälje algus tuleb selgelt tähistada algusmärgiga, mis torgatakse maasse jälje alguspunktist vahetult vasakule. Jäljetegija jääb hetkeks jälje alguspunkti seisma ja liigub seejärel loomulikult kõnnil tavapärase sammuga ettenähtud suunas. Jälge maha pannes tuleb jälgida, et see toimuks loomuliku kõnniga. Nurgad tuleb teha samuti tavapärase sammuga, seejuures jälgides, et koeral peab olema võimalik jätkata tööd järgmisel sirgel ilma vahepealse katkestuseta (vaata joonist jäljeosa lõpus). Jäljetegijapoolne abi, kasutades tavapärasest erinevat sammu, jalgu lohistades või trampides ei ole lubatud üheski jäljeosas.

Jäljeesemed tuleb jäljele asetada liikumise pealt ja neid ei tohi panna vähem kui 20 sammu kaugusele enne või pärast nurka. Pärast viimase jäljeeseme mahapanekut peab jäljetegija liikuma vähemalt 10 sammu otse edasi.

Kõigis klassides, kus jäljetegijaks ei ole koerajuht, ei tohi koer ja koerajuht näha jälje mahapanekut. Stardijärjekord loositakse pärast jälgede mahapanekut kohtuniku või tema poolt määratud isiku juuresolekul.

Eritingimus: ainult FCI-IGP-3

Koerajuhil on õigus küsida kohtunikult luba jäljetöö lühikeseks ajaks katkestada, kui ta arvab, et koer või ta ise vajab lühikest pausi lähtuvalt füüsiliselt rasketest tingimustest või ilmastikuoludest (näiteks kuumus). Selliseks pausiks võetud aeg läheb arvesse kogu jäljetööks ettenähtud aja hulka. Koerajuht võib pausi ajal või esemetel puhastada koera pead, silmi ja nina ning koerale vett juua anda. Selleks otstarbeks võib koerajuhil olla kaasas vesi, niiske lapp või švamm, mida tuleb kohtunikule enne jäljele minekut näidata. Muud abivahendid ei ole lubatud.

Esemed

Jäljeesemeid ei tohi panna vähem kui 20 sammu kaugusele enne või pärast nurka. Jäljeesemed tuleb maha panna liikumise pealt ja asetada sammude vahele. Alternatiivina, kui tingimused seda nõuavad (kõrge taimestik), võib esemed panna ka sammude sisse. Pärast viimase jäljeeseme mahapanekut peab jäljetegija liikuma vähemalt 10 sammu otse edasi. Esemete värv ei tohi maastiku omast silmatorkavalt erineda.

Enne jälje maha panekut peab koerajuht (FCI-IGP-1) või jäljetegija (FCI-IGP-2, FCI-IGP-3) esemeid kohtunikule või jäljekoordinaatorile näitama. Kasutada tohib ainult selliseid esemeid, mida koerajuht/jäljetegija on vähemalt 30 minutit oma taskus hoidnud.

Ühel jäljel tuleb kasutada erinevast materjalist jäljeesemeid (näiteks nahk, tekstiil, puit). FCI-IGP meistrivõistlustel tuleb jäljeesemed nummerdada. Jäljeesemete numbrid peavad vastama jäljenumbrile.

Kui jäljetegija ei leia ühte koera poolt näitamata jäänud eset, siis selle eseme eest punkte maha ei arvestata. Kui leidmata jääb mitu eset, pakutakse koerajuhile uut jälge. Kui koerajuht seda võimalust ei kasuta, loetakse esemed koera poolt ületatuks. See reegel ei kehti FCI-IGP-1 klassis, kus jäljetegijaks on koerajuht. Sellisel juhul ei anta leidmata jäänud esemete eest punkte.

Esemete näitamine

Esemetest teatamine võib toimuda neid näidates, üles võttes või ära tuues.

Jäljeesemete näitamine võib toimuda eseme ees seistes, istudes või lamades. Asendite vaheldumine erinevate esemete näitamisel on lubatud. Kohe kui koer on eset näidanud (istudes, lamades või seistes), laseb koerajuht jäljenöörist lahti või asetab selle maha, läheb koera juurde, võtab eseme üles ja näitab seda kohtunikule. Koerajuht võib ise valida, kummalt küljelt ta koerale läheneb. Kogu tegevus toimub ilma kohtunikupoolsete märguanneteta.

Koer peab eset näitama koheselt ja jälje kulgemise suunas. Veidi viltune asend (kuni 30°) lamades, istudes või seistes ei ole viga. Samuti ei ole viga, kui koer asendis püsides koerajuhi suunas tagasi vaatab. Koera käitumisest peab olema näha, et ta tahab eset näidata, mitte seda, et ta peab eset näitama. Ese peab asuma vahetult koera esikäppade ees või vahel. Ei ole nõutav, et koer oleks esemele fikseeritud (vaataks seda ainiti).

Koer peab jääma rahulikult ning stressi- ja vältimiskäitumise ilminguteta eseme näitamise asendisse, kuni koerajuht annab talle käskluse jäljetöö jätkamiseks. Jäljeesemed, mis leitakse tugeva koerjuhipoolse abiga, loetakse ületatuks. Pärast eseme kohtunikule näitamist järgneb koera uuesti jäljele saatmine, kasutades käsklust „jalg“. Tegevus toimub ilma kohtuniku märguandeta. Esemelt jäljele saatmisel peab koerajuht olema koera kõrval või vahetult koera taga.

Alternatiivina näitamisele võib koer eseme üles võtta või selle koerajuhile tuua. Eset üles võttes on koeral lubatud seista või istuda. Jäljeeseme üles võtmine lamades või sellega edasiliikumine on viga. Kohe kui koer on eseme üles võtnud, laseb koerajuht jäljenöörist lahti või asetab selle maha, läheb koera juurde, võtab koeralt eseme ära ja näitab seda kohtunikule. Koerajuht võib ise valida, kummalt küljelt ta koerale läheneb. Sellest asendist saadetakse koer uuesti jäljele, kasutades käsklust „jalg“. Kogu tegevus toimub ilma kohtunikupoolsete märguanneteta.

Eseme toomise korral peab koerajuht jäljenööri maha asetama ja seisma jääma. Koer toob eseme kõige otsemat teed pidi koerajuhile ja peab eset presenteerides koerajuhi ees istuma või seisma. Koerajuht võtab koeralt eseme ära käsklusega „anna“ ja saadab koera sellest asendist uuesti jäljele, kasutades käsklust „jalg“.

Joonis esemete hindamise kohta

Joonis on mõeldud üldise suunisenähtena. Hindamisel tuleb arvestada järgmiste teguritega:

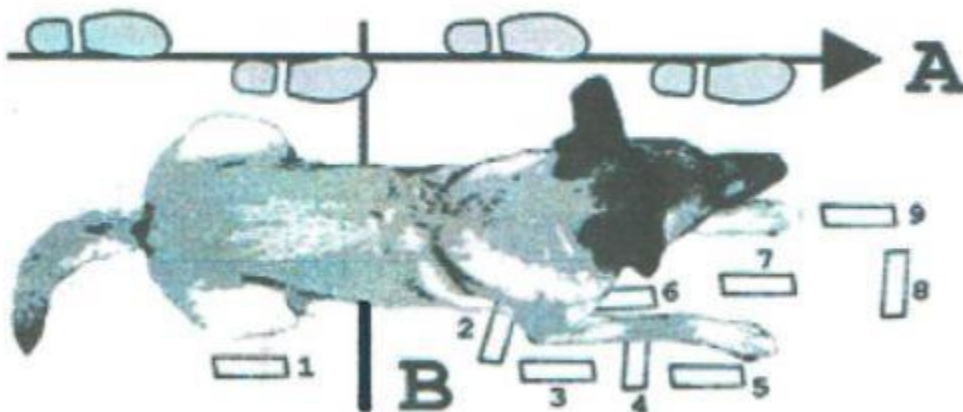
- Tuul
- Koera suurus
- Asend eseme näitamisel (istudes, lamades, seistes)

A – jälje suund

B – koera keha keskosa asukoht

Vahemaa koera käppade ja esemete nr 8 ja 9 vahel on kuni ca 20 cm

Esemete hinded ja punktid

	Nr 1	Nr 2	Nr 3	Nr 4	Nr 5	Nr 6	Nr 7	Nr 8	Nr 9
Hinne	MR	R	H	H	VH	VH	V	VH/V	VH/V
Punktid (max 7)	4	5	5,75-6,25	5,75-6,25	6,5	6,5	7	6,5-7	6,5-7

Jäljenöör

Jäljenööri pikkus on FCI-IGP-1 klassis 5 meetrit ning FCI-IGP-2 ja FCI-IGP-3 klassides 10 meetrit.

Kohtunik või tema poolt määratud isik peab jäljenööri pikkust, kaelaketti ning jäljetrakse kontrollima enne jäljetöö algust (hiljemalt raporteerimise ajal). Venivad jäljenöörid ei ole lubatud. Jäljenöör võib kulgeda üle koera selja, küljelt või esi- ja/või tagajalgade vahelt läbi. Jäljenööri võib kinnitada otse lõdvalt kaelas oleva keti külge või jäljerakmete kinnitusaasa külge (lubatud on rinnarakmed või Böttger-rakmed ilma lisarihmadeta). Böttger-rakmete kasutamisel tuleb jälgida, et tagumine rihm ei oleks koera viimasest roidest kaugemal, mis võib põhjustada koera pehmete kudede kokkusurumist.

Jäljenöör võib lõdvalt rippuda, kuid ettenähtud vahemaa koera ja koerajuhi vahel ei tohi oluliselt väheneda. Aeg-ajalt vastu maapinda puutumine ei ole viga. Koerajuht peab koerale järgnedes hoidma kinni jäljenööri lõpust. Ei ole oluline, kuidas koerajuht jäljenööri hoiab (ühe käega, kahe käega, ühest käest teise vahetades, millisel kõrgusel), kui seejuures ei toimu koera töö mõjutamist, näiteks koera tagasi hoides või jäljenööri pinget muutes.

Töötamine jäljenööri

Jälge on lubatud ajada ka ilma jäljenööri. Seejuures tuleb hoida ettenähtud vahemaad koerajuhi ja koera vahel – FCI-IGP-1 puhul vähemalt 5 meetrit ning FCI-IGP-2 ja FCI-IGP-3 puhul vähemalt 10 meetrit.

Raporteerimine

Kohtuniku kutsel läheb koerajuht koos jäljetöök valmis oleva (jäljenöör peab olema lahti ja kasutatavad jäljetraksid koeral seljas) koeraga kohtuniku juurde raporteerima. Raporteerimise ajal peab koer olema algasendis. Koerajuht teavitab kohtunikku, kas koer näitab esemeid, võtab need üles või toob ära. Raporteerimisele ja kuni 2 meetri kaugusele alguspunktist võib koera viia lühikese jalutusrihma otsas. Enne jäljetööd, jäljetööd alustades ja jäljetöö kestel peab vältima igasugust jõulist mõjutamist.

Alguspunkt

Kohtuniku märguandel tuuakse koer alguspunkti ja pannakse jäljele. Lubatud on ühekordne käsklus „jalg“. Koera lühidalt istuma, seisma või lamama panemine enne jälje alguspunkti (umbes 2 meetri kaugusel) on lubatud, et koerajuht saaks jäljenööri soovitud asendisse panna (jäljetraksid külge, esi-/tagajalgade vahelt läbi). Koera peab jäljele saatma vahetult algusmärgi juurest käsklusega „jalg“, koerajuht peab seejuures seisma koera kõrval või vahetult koera taga.

Jäljetöö

Jäljetöö ajal peab kohtunik olema koerast sellisel kaugusel, et ta ei segaks koera tööd (vähemalt 10-meetrine vahemaa).

Koer saadetakse jäljele vahetult jälje algusmärgi juurest käsklusega „jalg“. Lisaks ühele lubatud käsklusele võib anda maksimaalselt 2 lisakäsku, millest kumbki vähendab esimese sirge hinnet –1,5 punkti. Kui koer ei võta jälge üles ka kolmanda käskluse peale, siis jäljetöö katkestatakse ja antakse 0 punkti.

Koer peab jälje üles võtma sügava ninaga ja seejärel ajama jälge motiveeritult, sügava ninaga, kõrge intensiivsusega ja ühtlases tempos. Jälje läbitöötamise kiirus ei ole hindamiskriteeriumiks seni, kuni koer töötab jäljel veenvalt ja intensiivselt. On oluline, et kogu jälje ulatuses oleks näha, et koer on see, kes tegevust juhib ja otsuseid teeb.

Jäljetööd alustades ja samuti pärast eseme leidmist uuesti jäljele saates peab koerajuht seisma sirgelt koera kõrval või vahetult koera taga ja andma käskluse „jalg“. Koerajuht peab püsima paigal, kuni kogu rihm on käest läbi liikunud. Viis, kuidas koerajuht laseb rihmal käest läbi liikuda, ei ole hindamisel oluline, kui koerajuht selle tegevusega koera ei mõjuta. Koerajuht võib kanda jäljetöö ajal kindaid.

Jäljenöör peab võimaldama koerajuhile teatava “mänguruumi”. Jälje alustamisel ei ole alguspunkti läbitöötamise kiirus hindamiskriteeriumiks, koer ei pea algusmärgi juures peatuma. Kohtunik peab

otsustama lõhna ülesvõtmise intensiivsuse üle selle järgi, kuidas koer esimese sirge algusosas käitub.

Kui koer on jäljenööri takerdunud, võib koerajuht paluda kohtunikult luba jäljenöör koera jalgade ümbert ära võtta. Kohtunikult loa saades peatab koerajuht koera käsklusega ja läheb koera juurde. Pärast rihma lahtiharutamist läheb koerajuht jäljenööri lõppu ja saadab sealt koera uuesti jäljele käsuga „jälg“. Punkte selle tegevusega seoses ei vähendata.

Jälje lõpetamine

Kohe kui koerajuht on näidanud kohtunikule viimast leitud eset, annab kohtunik märku jäljetöö lõpetamiseks. Sellest hetkest on hindamine lõppenud. Koera ei pea kõrvale algasendisse võtma. Seejärel on lubatud lühike kiitmine ja vabastamine (koeraga ei tohi mängida ega talle toitu anda).

Lõppraport

Koerajuht läheb koos rihma otsas oleva koeraga kohtuniku juurde (kõrvalkõndi pole vaja näidata), annab lõppraporti selliselt, et koer on algasendis ja näitab leitud esemeid.

Nurgad

Koer peab nurgad kindlalt ja veenvalt läbi töötama. Nurkades keerutamine on viga ja viib punktide vähendamiseni. Peaga kontrollimine ilma jäljelt lahkumata on lubatud ja punkte ei vähenda. Pärast nurga läbimist peab koer jätkama jäljetööd nõutava kõrge intensiivsusega, sügava ninaga ja ühtlases tempos. Nurkade läheduses peab koerajuht püüdma säilitada nõutud vahemaad enda ja koera vahel. Koerajuht võib jäljelt kõrvale astuda kõige varem siis, kui koer on nurga selgelt läbi töötanud.

Kiitmine

Ainult FCI-IGP-1 klassis on lubatud koera sirgel töötamise ajal aeg-ajalt lühidalt kiita (üks sõna). Seda ei tohi teha nurkade läheduses või abina olukorras, kus koer jäljel probleemi lahendab, samuti enne esemetest teatamist. Kiita ei tohi viisil, mis muudab koera jäljetöö intensiivsust, vaid ainult koera käitumise kinnitamiseks.

Lisaks on lühike kiitmine lubatud kõigis klassides eseme juures. Kiita võib enne või pärast eseme ülesvõtmist ja kohtunikule näitamist. Koera ei tohi koera kiita ajal, kui koerajuht võtab parasjagu maast jäljenööri, et koera uuesti jäljele saatma hakata.

Katkestamine / diskvalifitseerimine

Kui koer soovib jäljelt lahkuda ning koerajuht teda selles osas takistab, peab kohtunik andma koerajuhile korralduse koerale järgneda. Kui koerajuht kohtuniku juhiseid ei järgi, jäljetöö katkestatakse. Katkestamine järgneb ka olukorras, kus koer ei jõua jälje lõppu eeskirjas vastava klassi jaoks ettenähtud maksimaalse aja jooksul. Katkestamise hetkeni toimunud jäljetööd hinnatakse. Kui koer jätab jäljel töötamise pooleli (jääb ühte kohta seisma ega ei otsi jälge, tõstab pea üles, tuleb

koerajuhi juurde jms), võib kohtunik jäljetöö katkestada ka siis, kui koer asub jäljel ja jäljetööks ettenähtud aeg ei ole veel täis.

Kui koer püüab jäljetöö ajal hakata metsloomi taga ajama, võib koerajuht püüda koera kontrolli alla saada, andes käskluse „lama“. Kohtuniku märguandel kutsutakse ta koera käsuga „siia“ enda juurde ning üritab uuesti käsklusega „jälg“ jäljele saata. Juhul kui koer ei jätkata jäljetööd, järgneb katkestamine.

Katkestamine

Katkestamise korral jäävad kõik katkestamise hetkeni saadud punktid alles, sealhulgas varem lõpetatud osasoorituste eest. Kuni katkestamiseni saadud punktid kantakse eksami/võistluse dokumentidesse.

Katkestamise põhjused

- Koer saadetakse jälje algusest või pärast eseme näitamist 3 korda edutult jäljele.
- Koer eemaldub jäljelt rohkem kui jäljenööri pikkuse võrra või koerajuht ei kuula kohtuniku korraldust koerale järgnemiseks.
- Koer ei jõua ettenähtud aja jooksul jälje lõppu.
- Koer hakkab taga ajama metsloomi ja ole seejärel võimeline jäljetööd jätkama

Diskvalifitseerimine

Diskvalifitseerimise korral tühistatakse kõik eelnevalt antud punktid, sh ka teistest osasooritustest saadud punktid. Eksami/võistluse dokumentidesse ei kanta hindeid ega punkte. Koeraga ei saa osaleda järgmistes osasooritustes. Eksami/võistluse dokumentidesse tuleb märkida diskvalifitseerimise põhjus.

Diskvalifitseerimise põhjus	Tagajärg
<ul style="list-style-type: none">• koer võtab jäljeeseme üles ning ei loovuta seda• koer läheb jäljenööri ajamise käigus jäljelt rohkem kui 10 meetrit ära ja ei tule kolme käskluse peale tagasi	diskvalifitseerimine kontrolli alt väljumise tõttu
<ul style="list-style-type: none">• koer ei jää ligipääsetavuskontrolli ajal neutraalseks	diskvalifitseerimine ebasotsiaalse käitumise tõttu
<ul style="list-style-type: none">• koerajuhi ebasportlik käitumine, (näiteks motivatsiooniesemete ja/või toidu kaasas kandmine)• FCI-IGP eeskirjade, heade tavade või loomakaitse-eeskirjade vastu eksimine; keelatud treeningvahendite kasutamise kahtlus või katse	diskvalifitseerimine ebasportliku käitumise tõttu

Jäljetöö hindamine. Primaarsed ja sekundaarsed elemendid

Hindamisel eristatakse primaarseid ja sekundaarseid elemente. Primaarsetel elementidel on hindamisel suurem kaal, et jäljetöö põhiolemus saaks seeläbi arvesse võetud.

- **Primaarsed elemendid:** intensiivsus, eneseusk, keskendumine, kohene veenev esemetest teatamine
- **Sekundaarsed elemendid:** vahemaa koerajuhi ja koera vahel, esemetest teatamisel asendi võtmise kiirus

Hindamiskriteeriumid:

Iga sirge hindamisel tuleb arvesse võtta selle pikkust, pinnase- ja ilmastikuolusid ja koera osalemisklassi.

Kohtunik ja tema abilised ei tohi jäljeajamise kestel asuda koera tööpiirkonnas (10 meetri raadiuses koerajuhist ja 10 meetri kaugusel edasistest jäljeosadest). Peale seda, kui koer on eset näidanud, võib koerajuht minna koera juurde ilma kohtuniku märguannet ootamata. Kohtunik võib koos koerajuhiga koerale läheneda, et kontrollida eseme asetust. Kohtuniku lähenemine peab toimuma ilma koera segamata. Pärast näidatud eseme ülevaatamist ja enne koera jäljele saatmist peab kohtunik uuesti eemalduma, et jäljele saatmist mitte häirida.

Kogu jäljetöö ajal ei tohi koera segada ei jäljetegija ega kohtunik. Hindamisel peab kohtunik lisaks koera ja koerajuhi tegevuse jälgimisele võtma arvesse ka maastikku, ilmastikuolusid, võimalikke segavaid asjaolusid ja jälje vanust. Kohtunik peab oma hinnangu kujundama kõigi mõjutavate tegurite põhjal.

Jäljetööle hinnangu andmisel peab arvestama järgnevaid kriteeriumeid:

- Koera motiveeritud käitumine, madala ninaga ja püsivalt intensiivne jäljetöö, ühetaoline jälje ajamise tempo, sealhulgas enne ja pärast nurki, enne ja pärast esemete näitamist
- Koera koolitustase
- Koera negatiivne eneseväljendus (vältimiskäitumine; ebakindlus, eriti esemete näitamisel; puuduv enesekindlus) alandab hinnet
- Koerajuhi ja koera koostöö
- Raskused jälje läbitöötamisel
- Jäljepõllu tingimused, näiteks taimestik, pinnas, maastiku vaheldumine, sõnnik
- Metsloomad
- Ilmastik: tuul, palavus, külm, vihm, lumi
- Ilmamuutused

Kohtunik peab hindamisel arvesse võtma koera töötahet, eneseusku, temperamenti, enesekindlust või ebakindlust, vältimis- ja stressikäitumise avaldumist. Kui koer hakkab jälge ajama algusest peale madala ninaga ja intensiivselt ning töötab esimesel sirgel võrratult, ei tohi kohtunik hinnangus väljendada, et koer oleks pidanud rohkem aega kulutama lõhna ülesvõtmisele.

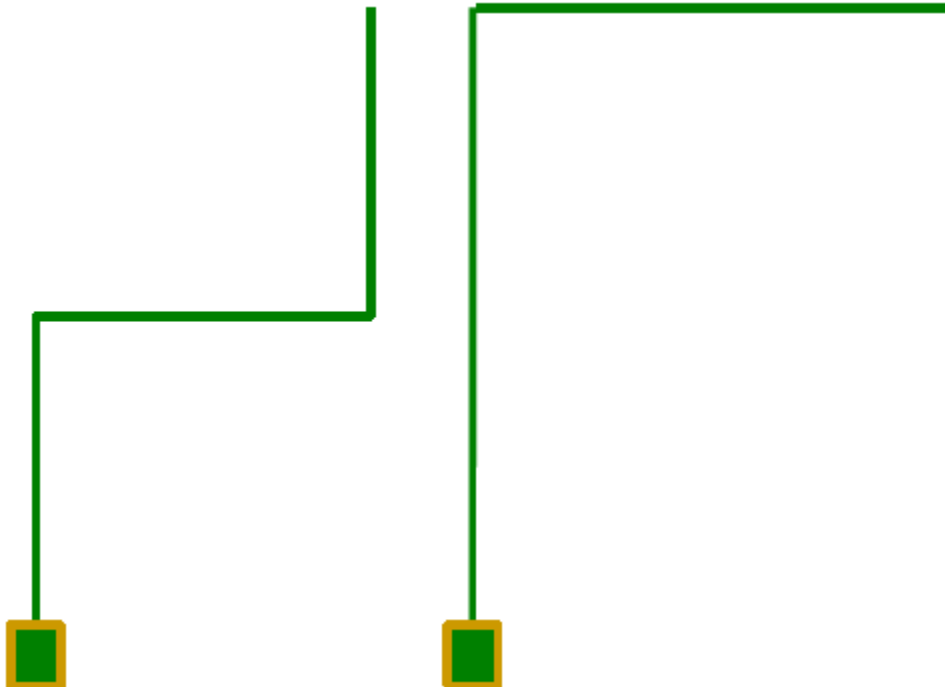

Mahaarvamised:

- Kui koerajuht annab käskluse „jalg“ enne, kui koer on jälje algusmärgi juurde jõudnud või ei anna üldse käsklust, võetakse maha –1punkt.
Kui koer hakkab iseseisvalt jälge otsima enne algusmärki, ilma et koerajuht oleks käsklust andnud, siis see hinnangut ei alanda.
- Koer katkestab jäljetöö ja näitab eset kohas, kus seda ei ole. Koerajuht ei lähe koera juurde, vaid annab jäljenööri lõpus olles lisakäskluse „jalg“, mahaarvamine –2 punkti.
- Koer katkestab jäljetöö ja näitab eset kohas, kus seda ei ole. Koerajuht läheb koera juurde ja annab seejärel käskluse „jalg“, mahaarvamine –4 punkti.
- Koerajuht näitab koerale käega jäljesuunda, mahaarvamine –2 punkti.
- Jäljel ekslemine, nurkades keerutamine, koerajuhipoolne jätkuv julgustamine, rihmaga ja häälega antav abi jäljetöö ajal või esemetest teatamisel on vead ja viivad punktide vähendamisele.
- Urineerimine/roojamine: mahaarvamine –8 punkti.

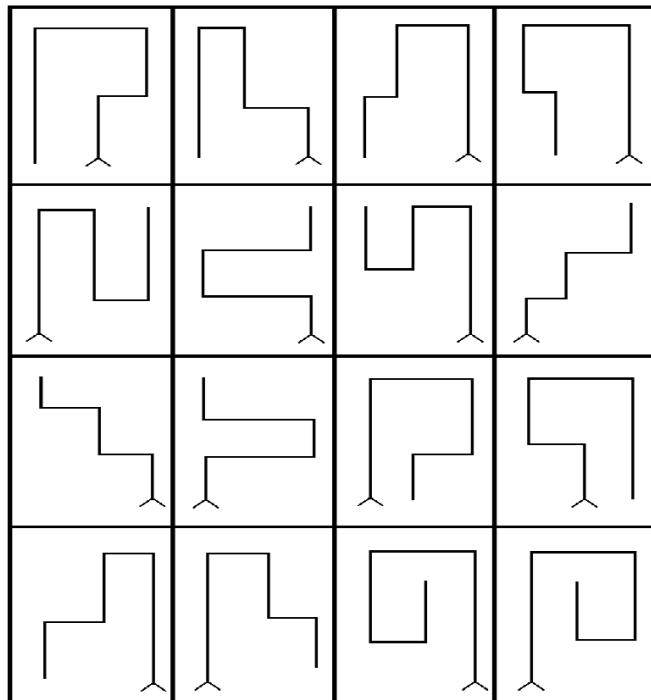
Jäljeskeemid FCI-IGP-1 ja FCI-IGP-2

Skeeme võib kasutada ka peegelpildis.

Jäljeskeemid FCI-IGP-3

Nurkade tegemine

Nurk paremale

Nurk vasakule

Esemete asetamine

Kui taimestik on kõrge, võib esemed asetada ka sammude sisse.

B-osa: kuulekus

Harjutused ja punktide jagunemine erinevates klassides

Harjutus	FCI-IGP-1	FCI-IGP-2	FCI-IGP-3
Kõrvalkõnd rihmata	15 punkti	15 punkti	15 punkti
Liikumiselt istumine	10 punkti	10 punkti	10 punkti
Liikumiselt lamamine ja juurdetulek	10 punkti kõnnilt	10 punkti kõnnilt	10 punkti jooksult
Liikumiselt seismine		10 punkti kõnnilt, koera juurde tagasi minekuga	10 punkti jooksult, juurdekutsumisega
Eseme toomine tasasel maal	15 punkti	10 punkti	10 punkti
Hüpped / eseme toomine üle 1-meetrise tõkke	15 punkti 2 hüpet ilma toomiseta	15 punkti edasi- ja tagasihüpe koos toomisega	15 punkti edasi- ja tagasihüpe koos toomisega
Hüpe / eseme toomine üle A-tõkke (160 cm)	15 punkti 1 hüpe ilma toomiseta	10 punkti 1 hüpe ilma toomiseta	10 punkti edasi- ja tagasihüpe koos toomisega
Edasisaatmine ja lamamine	10 punkti	10 punkti	10 punkti
Lamamine häiritud olukorras	10 punkti	10 punkti	10 punkti
Kokku	100 punkti	100 punkti	100 punkti

Üldised selgitused

Käsklused

Koera juurde kutsudes võib kasutada koera nime „süü“ käskluse asemel. Koera nime kasutamist koos juurdekutsumise käsklusega loetakse lisakäskluseks.

Koera reageerimine käsklusele

Koer peab koerajuhi käskluse peale harjutuse rõõmsalt, kindlalt ja koheselt sooritama. Igasugune käitumine, mida võib seostada hirmu või stressiga, vähendab harjutuse hinnet.

Lisakäsklused

1. lisakäsklus: –1,5 punkti
2. lisakäsklus: –2,5 punkti

Kui koer ei soorita harjutust pärast 2. lisakäsklust, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Kui koer sooritab harjutuse valesti (näiteks jääb istuma jäämise harjutuses seisab/lamab, lamama jäämise harjutuses istub/seisab jms), siis vähendatakse punkte 50% võrra.

Kui koer sooritab harjutuse ilma käskluseta, võetakse selle eest maha 2 punkti. Ilma käskluseta alustanud toomisharjutuse puhul on mahaarvamine kuni 2 punkti.

Raporteerimine

Soorituse alguses peavad mõlemad koerajuhid koos algasendis olevate koertega kohtuniku juures raporteerima. Koerajuht ütleb kohtunikule oma nime, koera nime ja osalemisklassi. Raporteerimisel on FCI-IGP-1 klassis koer rihma otsas ning FCI-IGP-2 ja FCI-IGP-3 klassides ilma rihmata.

Harjutuse algus ja lõpp

Koer, kes sooritab esimesena kõrvalkõnni harjutust, peab olema harjutuse alguspunktis algasendi võtnud hiljemalt selleks hetkeks, kui teine koerajuht on jõudnud koos koeraga harjutuse „Lamamine häiritud olukorras“ jaoks ettenähtud kohta ja võtnud seal algasendi. Hindamine algab siis, kui mõlemad koerad on esimese sooritatava harjutuse jaoks algasendi võtnud.

Kohtunik annab märku iga harjutuse alustamiseks. Kõik ülejäänu, nagu pöörded, peatumised, tempomuutused jms, tehakse ilma kohtuniku märguandeta. Ettenähtud 3-sekundilist pausi tuleb pidada näiteks järgnevate tegevuste vahel: koer liigub ees asendist lõppasendisse; viskehantli hoidmine ja loovutamine; koera kiitmine ja järgmise harjutuse alustamine.

Kui koerajuht unustab harjutuse sooritamata, palub kohtunik koerajuhil puuduva harjutuse sooritada. Sellisel juhul punkte ei vähendata. Harjutuse osa sooritamata jätmine alandab harjutuse hinnet.

Algasend

Algasendis istub koer vasakul pool koerajuhi kõrval. Kõik harjutused algavad ja lõppevad algasendiga. Algasendit on lubatud võtta iga harjutuse jaoks üks kord edasisuunas liikumiselt. Algasendis istub koer otse ja koerajuhi suhtes tähelepanelikult koerajuhi vasakul küljel nii, et koera õlg ja koerajuhi põlv on kohakuti. Algasendis ei tohi koerajuht seista harkisjalu ja tema mõlemad käed peavad olema vabalt keha kõrval.

Koerajuhi ees istumiselt algasendisse minekul võib koer liikuda koerajuhi tagant ringi minnes või pöördega otse eest. Kui koerajuht peab koera lõppasendisse tuleku jaoks kasutama lisakäsklust, võetakse maha –1,5 punkti, kahe lisakäskluse puhul –2,5 punkti. Kui koer ei tule koerajuhi kõrvale lõppasendisse ka peale 2. lisakäsklust, antakse kogu harjutuse eest „mitterahuldav“ hinne.

Ettevalmistav osa

Algasendile järgneb ettevalmistav osa järgmiste harjutuste korral: „Liikumiselt istumine“, „Liikumiselt lamamine ja juurdetulek“, „Liikumiselt seismine“, „Edasisaatmine ja lamamine“. Koerajuht peab liikuma edasi vähemalt 10, kuid mitte rohkem kui 15 sammu, enne kui annab käskluse harjutuse sooritamiseks.

Koera juurde minemine / juurdekutsumine

Koerajuht võib koera juurde tagasi pöördudes minna koera kõrvale otse eest või ringiga koera selja tagant.

Koera kutsudes võib juurdekutsumise käskluse asemel kasutada koera nime. Koera nime kasutamist koos juurdekutsumise käsklusega loetakse lisakäskluseks. Koer peab tulema rõõmsalt, sihipäraselt ja otsejoones koerajuhi juurde ning istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette. Pärast käsklust „kõrval“, läheb koer kiirelt koerajuhi kõrvale, istudes otse koerajuhi vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhi põlvega.

Kiitmine

Koera kiitmine on lubatud ainult algasendis peale igat harjutust. Kui algasend harjutuse lõpus on algasendiks järgmise harjutuse alustamiseks, tuleb pärast kiitmist teha 3-sekundiline paus.

Erand FCI-IGP-1 jaoks:

Koera võib lühidalt vabastada ja kiita peale igat harjutust. Kiitmise ja vabastamise ajal (kestusega kuni 5 sekundit) võib koer algasendist ära tulla. Pärast vabastamist tuleb koer uuesti algasendisse võtta ja pärast umbes 3-sekundilist pausi algab järgmine harjutus.

Pausid

Järgnevatel olukordades tuleb pidada umbes 3-sekundiline paus:

- kiitmine → järgmise harjutuse algus
- koer istub koerajuhi ette → koer liigub koerajuhi kõrvale algasendisse
- koer istub koerajuhi ette → koerajuht võtab koeralt toomiseseme
- koerajuht võtab koeralt toomiseseme → koer liigub koerajuhi kõrvale algasendisse
- harjutuse lõpp → kiitmine
- algasendi võtmine → käsklus harjutuse alustamiseks

Asendiviga

Asendiharjutuste (istumine, lamamine, seismine) puhul alandatakse vale asendi võtmisel harjutuse punkte 50% võrra lisaks muudele mahaarvamistele.

Eseme toomine

Eseme viskamiseks on lubatud koerajuhil teha abisamm, kuid pärast jala tagasi korrektseesse algasendisse toomist on nõutav 3-sekundiline paus.

Vasakukäelistel koerajuhtidel on kokkuleppel kohtunikuga võimalik anda koerale käsklus „istu“, et astuda kõrvale ja sooritada vise. Seejärel tuleb koerajuht uuesti koera kõrvale ja jätkab harjutusega pärast 3-sekundilist pausi.

Kui koer ei anna viskehantlit koerajuhile ära ka peale kolmandat käsklust, järgneb diskvalifitseerimine kontrolli alt väljumise tõttu.

Viskehantel

Viskehantli toomise harjutuste jaoks on lubatud kasutada ainult korraldaja poolt ettenähtud viskehantleid. Kõik osalejad peavad kasutama samasid viskehantleid. Nõuded viskehantlile:

- Viskehantli haaramisosa peab olema tehtud puidust
- Viskehantli kaal peab vastama eeskirja nõuetele
- Haaramisosa peab asuma maast vähemalt 4 cm kõrgusel

Viskehantlite kaalud:

	FCI-IGP-1	FCI-IGP-2	FCI-IGP-3
Tasasel maal	650 g	1000 g	2000 g
1-meetrine tõke	ilma toomiseta	650 g	650 g
A-tõke	ilma toomiseta	ilma toomiseta	650 g

Tõke

Tõkke mõõtmed kõigi klasside jaoks: kõrgus 100 cm, laius 150 cm. Soorituse ajal ei ole proovihüpped lubatud.

A-tõke

A-tõke koosneb kahest ülevalt teineteise külge kinnitatud ronimistugedega seinast, kummagi seina laius 150 cm ja pikkus 191 cm. Ronimisseinte maapoolsed otsad peavad olema asetatud teineteisest sellisele kaugusele, et A-tõkke kõrguseks oleks 160 cm. A-tõkke mõlemad kaldseinad peavad olema kaetud libisemiskindla materjaliga. Kaldseinte ülemisse poolde kinnitatakse 3 ronimistuge (mõõduga 1500/24/48 mm). Kõik osalevad koerad peavad kasutama sama A-tõket. Soorituse ajal ei ole proovihüpped lubatud.

Lisateave

Enne soorituste algust peab kohtunik kontrollima, et ettenähtud platsivarustus on olemas ja vastab eeskirja nõuetele.

Iga harjutuse hindamisel tuleb hoolikalt jälgida koera käitumist, alustades algasendist kuni harjutuse lõpuni.

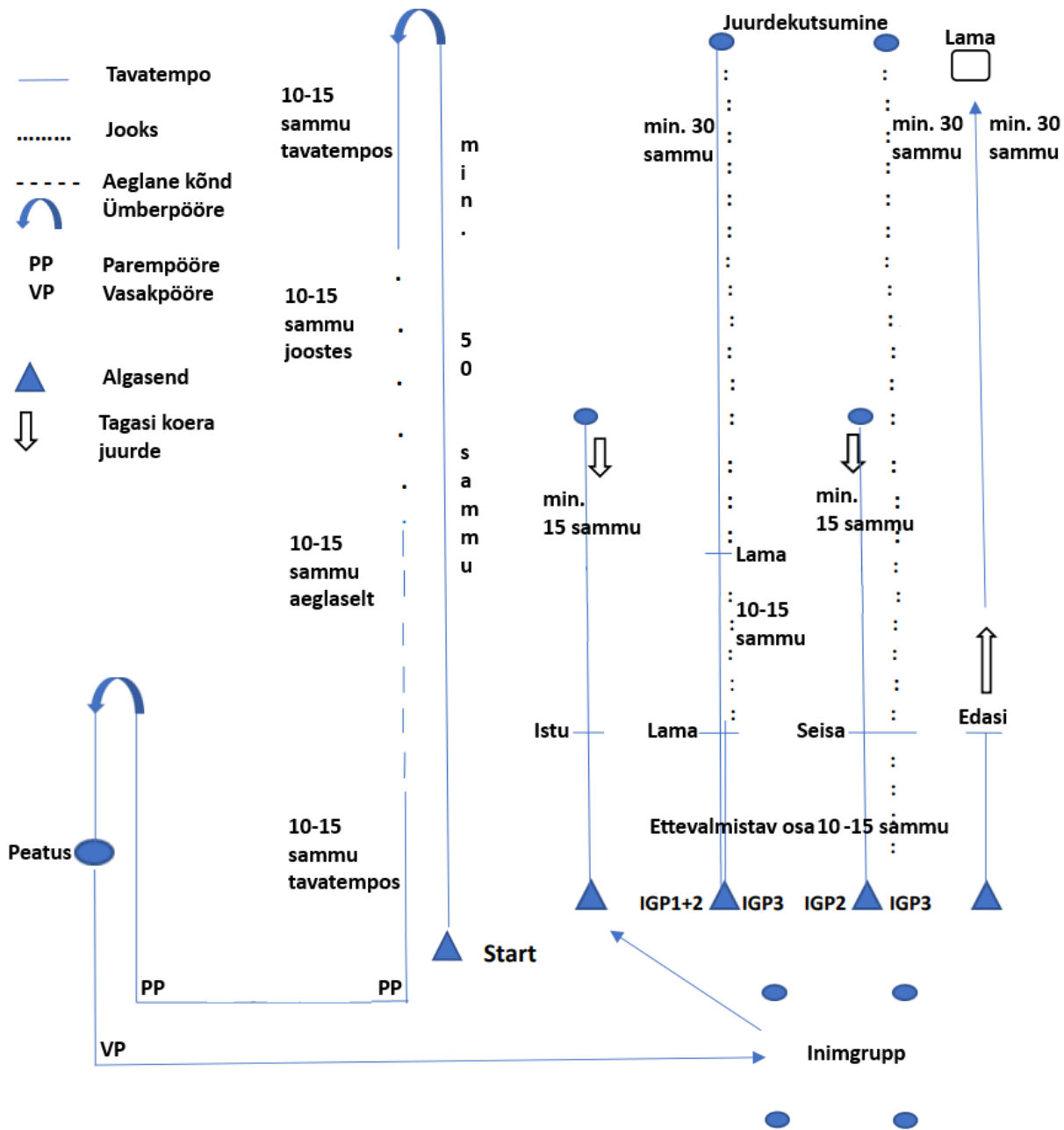
Harjutuste hindamise põhimõtted. Primaarsed ja sekundaarsed elemendid

Detailsema hindamise eesmärgil on mõned harjutused jagatud osadeks, mida tuleb käsitleda eraldi. Hindamisel eristatakse lisaks primaarseid ja sekundaarseid elemente. Harjutuse primaarsetel elementidel on hindamisel suurem kaal, et harjutuse põhiolemus saaks seeläbi arvesse võetud.

Täpsemad üksikasjad on välja toodud harjutuste kirjelduste all.

FCI-IGP kuulekusharjutuste skeem

Harjutuse „Liikumiselt seismine“ võib sooritada ka tagasisuunas.

Harjutuste kirjeldused

Kõrvalkõnd ilma rihmata

Saades käskluse „kõrval“, peab koer algasendist tähelepanelikult, rõõmsalt ja keskendunult koerajuhile järgnema. Koera õlg peab olema pidevalt kohakuti koerajuhi vasaku põlvega.

Liikumine toimub vastavalt FCI-IGP skeemile. Esimesel sirgel tehakse minimaalselt 15 sammu kauguselt 5-sekundilise vahega kaks lasku (kaliiber: 6 mm), et kontrollida koera paugukindlust.

Harjutuse alguses liigub koerajuht peatumata 50 sammu otse edasi ja teeb überpöörde, mis tuleb sooritada suunaga vasakule. Koer võib seejuures liikuda paremalt ümber koerajuhi või püsida pidevalt koerajuhi põlve juures. Pärast 10-15 tavatempos tehtud sammu näitab koerajuht jooksu ja aeglast liikumist (kumbagi 10-15 sammu). Pärast aeglast liikumist peab uuesti tavatempos liikumisele üle minema. Jooks ja aeglane liikumine peavad tavatempos liikumisest selgelt eristuma. Üleminekul jooksult aeglasele kõnnile ja aeglaselt kõnnilt tavatempos liikumisele ei ole vahepealses tempos sammud lubatud. Pärast teist überpööret järgneb peatus, koer peab seejuures ilma käskluseta koheselt istuma. Seejärel jätkub liikumine vastavalt ettenähtud skeemile ja koerajuht koos koeraga suundub inimgruppi, mis koosneb vähemalt 4st liikuvast inimesest. Inimrühmas peab koerajuht minema koos koeraga ümber ühe inimese vasakult ja ümber teise paremalt ringi (näiteks 8-kujuliselt) ning vähemalt korra ühe inimese lähedal peatuma. Kohtunik võib nõuda inimrühmas liikumise kordamist. Kohtuniku märguandel väljub koerajuht koos koeraga inimrühmast, liigub harjutuse alguspunkti ja võtab harjutuse lõpus algasendi, mis on ka järgmise harjutuse algasendiks. Koera kiitmine on lubatud ainult harjutuse lõpus võetud algasendis.

Rihmata kõrvalkõndi tuleb lisaks näidata harjutuste vahele jäävates siirdumisosades.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** koera korrektne asend, koera positiivne üldilme (motiveeritud, vaba, keskendunud)
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus

Vead on näiteks koerajuhist ette liikumine, külgsuunas eemaldumine, mahajäämine, aeglane või kõhklev istumine, lisakäsklused, kehakeelega antav abi, vead algasendis, tähelepanematus, puudulik töö rõõm/motivatsioon või puudulik enesekindlus, samuti koera tugevalt pinges ja ebaloomulik kehaasend. Koer peab jääma laskude suhtes ükskõikseks. Juhul kui koer on paugukartlik, ta diskvalifitseeritakse ning kõik seni antud punktid tühistatakse. Kui kohtunik ei ole koera reaktsioonis kindel, võib ta koera paugukindluse osas eraldi testida.

Liikumiselt istumine

Esimene osa: Algasend, ettevalmistav osa, „istu“ käsu sooritamine – 50% punktidest.

Teine osa: Koera juurest eemaldumine ja koera juurde minemine, algasend harjutuse lõpetamisel – 50% punktidest.

Kohtuniku märguandel alustab koerajuht algasendist käsklusega „kõrval“ otsesuunas liikumist. Pärast 10-15 sammu ettevalmistavat osa annab koerajuht liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse „istu“. Koer peab käskluse täitma enesekindlalt ja vabalt, koheselt ja liikumissuunas istuma ja rahulikult ning koerajuhi suhtes tähelepanelikult istuma jääma. Koerajuht eemaldub vähemalt 15 sammu, peatub ja pöörab ümber. Kohtuniku märguandel tuleb koerajuht tavatempos tagasi koera juurde tagasi ja võtab algasendi.

Erinõuded FCI-IGP-1:

Alternatiivina võib koerajuht pärast ettevalmistavat osa ka peatuda ja seejärel „istu“ käskluse anda, enne kui koerast eemaldub.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** kohene ja kiire istumine; viis, kuidas koer reageerib käsklusele
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus, ettevalmistav osa, tähelepanelikkus koerajuhi eemaldumise ajal

Vead on näiteks aeglane istumine, puuduv enesekindlus, survestatud käitumine, ebakindel käsklusele reageerimine, rahutu ja mittetähelepanelik istumine. Nende eest alandatakse hinnet vastavalt vea suurusele lisaks teistele vigadele. Kui koer jääb seisma või läheb lamama, on võimalik anda maksimaalselt 50% harjutuse punktidest.

Liikumiselt lamamine ja juurdetulek

Esimene osa: Algasend, ettevalmistav osa, „lama“ käsu sooritamine – 50% punktidest.

Teine osa: Koerast eemaldumine, juurdetulek, ette istumine, algasend harjutuse lõpetamisel – 50% punktidest.

Koerajuht alustab algasendist käsklusega „kõrval“ otsesuunas liikumist. Pärast 10-15 sammu ettevalmistavat osa annab koerajuht liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse „lama“. Koer peab koheselt liikumissuunas lamama. Koerajuht eemaldub tavatempos vähemalt 30 sammu, peatub ja pöörab ümber. Koer peab kuni juurdekutsumiseni rahulikult ning koerajuhi suhtes tähelepanelikult lamama jääma. Kohtuniku märguandel kutsub koerajuht koera „siia“ käsklust või koera nime kasutades enda juurde. Koer peab tulema rõõmsalt, sihipäraselt ja otsejoones koerajuhi juurde ning istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette. Pärast umbes 3-sekundilist pausi antud käsklust „kõrval“ läheb koer korrektselt koerajuhi kõrvale algasendisse. Pärast järgmist 3-sekundilist pausi võib koera seejärel lühidalt kiita.

Erinõuded FCI-IGP-1:

Alternatiivina võib koerajuht pärast ettevalmistavat osa ka peatuda ja seejärel „lama“ käskluse anda, enne kui koerast eemaldub.

Erinõuded FCI-IGP-3:

Ettevalmistavas osas järgneb 10-15 sammule tavatempos veel 10-15 sammu joostes, enne kui koerajuht annab käskluse „lama“. Pärast käsklust jookseb koerajuht veel vähemalt 30 sammu edasi, peatub ja pöörab koera poole.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** lamamaminek; viis, kuidas koer reageerib käsklusele; juurdetulek ja asendi võtmine koerajuhi ees
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus, ettevalmistav osa, tähelepanelikkus koerajuhi eemaldumise ajal

Vead on näiteks aeglane, kõhklev või mittekohene lamamine, puuduv enesekindlus, survestatud käitumine, ebakindel käsklusele reageerimine, rahutu ja mittetähelepanelik lamamine, sihipärasuse puudumine juurdetulekul. Nende eest alandatakse hinnet vastavalt vea suurusele lisaks teistele vigadele. Kui koer läheb istuma või jääb seisma, on võimalik anda maksimaalselt 50% harjutuse punktidest.

Juhul kui koer ei tule juurdekutsumisel koerajuhi juurde ka teise lisakäskluse peale, antakse harjutuse eest hinne „mitterahuldav“ ja 0 punkti. Koerajuht toob koera ära ja jätkab seejärel järgmise harjutusega.

Liikumiselt seismine FCI-IGP-2

Esimene osa: Algasend, ettevalmistav osa, „seisa“ käsu sooritamine – 50% punktidest.

Teine osa: Koera juurest eemaldumine ja koera juurde minemine, algasend harjutuse lõpetamisel – 50% punktidest.

Kohtuniku märguandel alustab koerajuht algasendist käsklusega „kõrval“ otsesuunas liikumist. Pärast 10-15 sammu ettevalmistavat osa annab koerajuht liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse „seisa“. Koer peab koheselt liikumissuunas seisma jääma. Koerajuht eemaldub vähemalt 15 sammu, peatub ja pöörab ümber. Kohtuniku märguandel tuleb koerajuht tagasi koera juurde, jääb tema paremale küljele seisma ja annab käskluse algasendi võtmiseks („kõrval“).

Liikumiselt seismine FCI-IGP-3

Esimene osa: Algasend, ettevalmistav osa, „seisa“ käsu sooritamine – 50% punktidest.

Teine osa: Koerast eemaldumine, juurdetulek, ette istumine, algasend harjutuse lõpetamisel – 50% punktidest.

Kohtuniku märguandel alustab koerajuht algasendist käsklusega „kõrval“ otsesuunas joostes liikumist. Pärast 10-15 sammu ettevalmistavat osa annab koerajuht liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse „seisa“. Koer peab koheselt liikumissuunas seisma jääma. Pärast käsklust jookseb koerajuht veel vähemalt 30 sammu edasi, peatub ja pöörab koera poole. Koer peab kuni juurdekutsumiseni rahulikult ning koerajuhi suhtes tähelepanelikult seisma jääma. Kohtuniku

märguandel kutsub koerajuht koera „süü“ käsklust või koera nime kasutades enda juurde. Koer peab tulema rõõmsalt, sihipäraselt ja otsejoones koerajuhi juurde ning istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette. Pärast umbes 3-sekundilist pausi antud käsklust „kõrval“ läheb koer korrektselt koerajuhi kõrvale algasendisse.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** seisma jäämine; viis, kuidas koer reageerib käsklusele; FCI-IGP-3: juurdetulek ja asendi võtmine koerajuhi ees
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus, ettevalmistav osa, tähelepanelikkus koerajuhi eemaldumise ajal

Vead on näiteks kõhklev või mittekohene seisma jäämine, puuduv enesekindlus, survestatud käitumine, ebakindel käsklusele reageerimine, rahutu ja mittetähelepanelik seismine, FCI-IGP-3 klassis ka sihipärasuse puudumine juurdetulekul. Nende eest alandatakse hinnet vastavalt vea suurusele lisaks teistele vigadele. Kui koer läheb istuma või lamama, on võimalik anda maksimaalselt 50% harjutuse punktidest.

Juhul kui koer ei tule FCI-IGP-3 klassis juurdekutsumisel koerajuhi juurde ka teise lisakäskluse peale, antakse harjutuse eest hinne „mitterahuldav“ ja 0 punkti. Koerajuht toob koera ära ja jätkab seejärel järgmise harjutusega.

Toomine tasasel maal

Selle harjutuse jaoks märgitakse platsile eelnevalt 4 m x 4 m ruudukujuline ala, mis paikneb 8 meetri kaugusel harjutuse alguspunktist. Koerajuht viskab algasendist viskehantli märgistatud alasse. Juhul kui viskehantel jääb väljaspoole märgistatud ala, asetab abiline (näiteks peakorraldaja) kohtuniku märguandel viskehantli ala keskele. Enne mahapanekut tõstab abiline viskehantli korraks üles. Seejärel liigub abiline koera tööpiirkonnast välja (koerajuhist tahapoole).

Käskluse „too“ tohib anda alles siis, kui viskehantel on liikumatult paigal. Pärast toomise käsklust peab koer otsejoones viskehantlini jooksuma, selle koheselt üles võtma ning otsejoones koerajuhile tooma. Seejuures tuleb näidata sihipärast ja motiveeritud liikumist mõlemas suunas. Koer peab hoidma viskehantlit rahulikult suus nii toomise ajal kui koerajuhi ees istudes, kuni koerajuht selle pärast umbes 3-sekundilist pausi „anna“ käsklusega temalt ära võtab. Nõutav on viskehantli hea presenteerimine. Pärast umbes 3-sekundilist pausi antud käsklust „kõrval“ läheb koer korrektselt koerajuhi kõrvale algasendisse. Koerajuht peab seejuures hoidma viskehantlit rahulikult oma paremas allapoole väljasirutatud käes. Harjutuse lõpus peab koerajuht viima viskehantli tagasi ettenähtud kohale.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** toomise sooritamine, kohene ja motiveeritud jooksmine viskehantli juurde ja tagasi koerajuhi juurde, tihedalt koerajuhi ees istumine ja viskehantli enesekindel ja vaba presenteerimine, viskehantli vabatahtlik loovutamine

- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus

Vead on näiteks vähemotiveeritud käitumine, mitte sihipärane liikumine kummaski suunas, igasugune survestatud ja ebakindel käitumine, vead viskehantli haaramisel, viskehantli pillamine, viskehantliga mängimine või selle närimine, viskehantliga koerajuhi vastu puutumine, vead presenteerimisel, koerajuhipoolne abi, nt harkisjalu seismine.

Algasend 1-meetrise tõkke ja A-tõkke ees

Harjutuse alustamiseks võetud algasendi ja tõkke vahele peab jääma vähemalt 4 meetrit ja vastav koht peab olema tähistatud. Koerajuht võib soovi korral võtta algasendi selliselt, et vahemaa on pikem.

2 hüpet üle 1-meetrise tõkke FCI-IGP-1

Koerajuht võtab koos koeraga algasendi tõkke ees, jäädest tõkkest vähemalt 4 meetri kaugusele. Peale käsklust „istu“ läheb koerajuht teisele poole tõket ning jääb sellest vähemalt 5 meetri kaugusele seisma. Kohtuniku märguandel annab koerajuht koerale käsklused „hopp“ ja „siia“. Koer peab ületama tõkke jõulise hüppega, tulema koerajuhi juurde ja istuma otse tema ette. Pärast umbes 3-sekundilist pausi antud käsklust „kõrval“ läheb koer korrektselt koerajuhi kõrvale algasendisse. Pärast järgmist 3-sekundilist pausi korratakse harjutust samal viisil teises suunas.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** rahulik istumine kuni kutsumiseni, jõuline ja sihipärane hüpe, eesasendisse tulek
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus

Vead on näiteks kõhklev ja jõuetu hüppamine, tõkke riivamine või sellele toetumine, mittekorrektssed algasendid, mitte sihipärane juurdetulek, vead ette istumisel, koerajuhipoolne abi.

Mahaarvamised:

- Tõkke riivamine: kuni –1 punkt hüppe kohta
- Tõkkele toetumine: –2 punkti hüppe kohta
- Tõkke pikalilükkamine: –5 punkti hüppe kohta. Kui koer hüppab esimesel hüppel tõkke pikali, pannakse see enne teist hüpet uuesti püsti.

Toomine üle 1-meetrise tõkke FCI-IGP-2 ja FCI-IGP-3

5 punkti annab toomine ja 5 punkti kumbki hüpe.

Selle harjutuse jaoks märgitakse platsile eelnevalt 2 m laiune ja 4 m pikkune ristkülikukujuline ala, mis algab 6 meetri kaugusel tõkke taga. Koerajuht viskab korrektselt algasendist, mis jääb vähemalt 4 meetri kaugusele tõkkest, viskehantli märgistatud alasse. Juhul kui viskehantel jääb väljaspoole märgistatud ala, asetab abiline (näiteks peakorraldaja) kohtuniku märguandel viskehantli

märgistatud ala keskele. Enne mahapanekut tõstab abiline viskehantli korraks üles. Seejärel liigub abiline koera tööpiirkonnast välja (koerajuhist tahapoole).

Koer peab istuma vabalt ja rahulikult koerajuhi kõrval. Pärast käsklust „hopp“ peab koer sooritama hüppe, hüppe ajal antakse käsklus „too“. Koer peab otsejoones viskehantlini jooksmata, selle koheselt üles võtma ning üle tõkke tagasi hüpates otsejoones koerajuhile tooma. Koer peab harjutuse sooritama motiveeritult ja näitama jõulisi hüppeid, seejuures tõket puudutamata. Koer peab hoidma viskehantlit rahulikult suus nii toomise ajal kui koerajuhi ees istudes, kuni koerajuht selle pärast umbes 3-sekundilist pausi „anna“ käsklusega temalt ära võtab. Nõutav on viskehantli hea presenteerimine. Pärast umbes 3-sekundilist pausi antud käsklust „kõrval“ läheb koer korrektselt koerajuhi kõrvale algasendisse. Koerajuht peab hoidma seejuures viskehantlit rahulikult oma paremas allapoole väljasirutatud käes. FCI-IGP-2 klassis peab koerajuht harjutuse lõpus viskehantli tagasi ettenähtud kohale viima.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** jõulised ja sihipärased hüpped, toomise sooritamine, kohene ja motiveeritud jooksmine viskehantli juurde ja tagasi koerajuhi juurde, tihedalt koerajuhi ees istumine ja viskehantli enesekindel ja vaba presenteerimine, viskehantli vabatahtlik loovutamine
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus

Vead on näiteks vähemotiveeritud käitumine, jõuetud ja/või ebakindlad hüpped, mitte sihipärane liikumine kummaski suunas, igasugune survestatud ja ebakindel käitumine, vead viskehantli haaramisel, viskehantli pillamine, viskehantliga mängimine või selle närimine, viskehantliga koerajuhi vastu puutumine, koerajuhi kehaabi, nt harkisjalu seismine, vead presenteerimisel.

Mahaarvamised:

- Tõkke riivamine: kuni –1 punkt hüppe kohta
- Tõkkele toetumine: kuni –2 punkti hüppe kohta
- Harjutuse eest on punkte võimalik anda ainult juhul, kui kolmest harjutuse osast (minekühpe – toomine – tagasihüpe) on sooritatud vähemalt üks hüpe ja toomise osa
- Kui koer lükkab hüppel tõkke pikali, võetakse selle hüppe eest maha 4 punkti. Kui koer hüppab üle pikalikukunud tõkke tagasi, antakse tagasihüppe eest ainult 1 punkt. Harjutust ei korrata.

Hüpe üle A-tõkke FCI-IGP-1 ja FCI-IGP-2

Koerajuht võtab koos koeraga algasendi A-tõkke ees, jäädest tõkkest vähemalt 4 meetri kaugusele. Peale käsklust „istu“ läheb koerajuht teisele poole tõket ning jääb sellest vähemalt 4 meetri kaugusele seisma. Kohtuniku märguandel annab koerajuht koerale käsklused „hopp“ ja „siia“. Koer peab ületama A-tõkke jõulise hüppega, tulema koerajuhi juurde ja istuma otse tema ette. Pärast umbes 3-sekundilist pausi antud käsklust „kõrval“ läheb koer korrektselt koerajuhi kõrvale algasendisse.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** jõuline ja sihipärane hüpe, eesasendisse tulek
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus

Vead on näiteks kõhklev ja jõuetu hüppamine, mittekorrektset algasendid, mitte sihipärane juurdetulek, vead ette istumisel, koerajuhipoolne abi.

Toomine üle A-tõkke FCI-IGP-3

5 punkti annab toomine ja 5 punkti hüpped (mõlemad hüpped peavad olema sooritatud).

Selle harjutuse jaoks märgitakse platsile eelnevalt 2 m laiune ja 4 m pikkune ristkülikukujuline ala, mis algab 6 meetri kaugusel A-tõkke tagumisest osast. Koerajuht viskab korrektsest algasendist, mis jääb vähemalt 4 meetri kaugusele tõkkest, viskehantli märgistatud alasse. Juhul kui viskehantel jääb väljaspoole märgistatud ala, asetab abiline (näiteks peakorraldaja) kohtuniku märguandel viskehantli märgistatud ala keskele. Seejärel liigub abiline koera tööpiirkonnast välja (koerajuhist tahapoole).

Koer peab istuma vabalt ja rahulikult koerajuhi kõrval. Pärast käsklust „hopp“ peab koer sooritama hüppe, hüppe ajal antakse käsklus „too“. Koer peab otsejoones viskehantlini jooksmata, selle koheselt üles võtma ning üle tõkke tagasi hüpates otsejoones koerajuhile tooma. Koer peab harjutuse sooritama motiveeritult ja näitama jõulisi hüppeid. Koer peab hoidma viskehantlit rahulikult suus nii toomise ajal kui koerajuhi ees istudes, kuni koerajuht selle pärast umbes 3-sekundilist pausi „anna“ käsklusega temalt ära võtab. Nõutav on viskehantli hea presenteerimine. Pärast umbes 3-sekundilist pausi antud käsklust „kõrval“ läheb koer korrektset koerajuhi kõrvale algasendisse. Koerajuht peab hoidma seejuures viskehantlit rahulikult oma paremas allapoole väljasirutatud käes. Koerajuht peab harjutuse lõpus viskehantli tagasi ettenähtud kohale viima.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** jõulised ja sihipärased hüpped, toomise sooritamine, kohene ja motiveeritud jooksmine viskehantli juurde ja tagasi koerajuhi juurde, tihedalt koerajuhi ees istumine ja viskehantli enesekindel ja vaba presenteerimine, viskehantli vabatahtlik loovutamine
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus

Vead on näiteks vähemotiveeritud käitumine, jõuetud ja/või ebakindlad hüpped, mitte sihipärane liikumine kummaski suunas, igasugune survestatud ja ebakindel käitumine, vead viskehantli haaramisel, viskehantli pillamine, viskehantliga mängimine või selle närimine, viskehantliga koerajuhi vastu puutumine, koerajuhi kehaabi, nt harkisjalu seismine, vead presenteerimisel.

Mahaarvamised:

- Harjutuse eest on punkte võimalik anda ainult juhul, kui kolmest harjutuse osast (minekuhüpe – toomine – tagasihüpe) on sooritatud vähemalt üks hüpe ja toomise osa. Kui üks hüpe jääb sooritamata, võetakse maha –5 punkti.

Edasisaatmine ja lamamine

Esimene osa: Algasend, ettevalmistav osa, edasi jooksmise sooritamine – 50% punktidest.

Teine osa: Kohtuniku märguandel antud „lama“ käskluse täitmine, algasend harjutuse lõpetamisel – 50% punktidest.

Kohtuniku märguandel alustab koerajuht algasendist käsklusega „kõrval“ otsesuunas liikumist. Pärast 10-15 sammu ettevalmistavat osa annab koerajuht ühe käskluse „edasi“, tõstes samaaegselt kae üles. Seejärel jääb koerajuht seisma. Koer peab eemalduma sihikindlalt, sirgjooneliselt ja kiirelt vähemalt 30 sammu osutatud suunas. Kohtuniku märguandel annab koerajuht koerale käskluse „lama“, mille peale peab koer koheselt lamama. Koerajuht võib kätt suundanäitavalt üleval hoida hetkeni, kuni koer on lamanud. Kui koer ei täida lamamiskäsklust, peab koerajuht andma iseseisvalt lisakäskluse hiljemalt 3 sekundi pärast. Kui koer ei täida ka lisakäsklust, võib koerajuht anda veel ühe lisakäskluse järgneva 3 sekundi jooksul.

Kohtuniku märguandel läheb koerajuht koera juurde ja jääb tema paremale küljele seisma. Kohtuniku märguandel annab koerajuht umbes 3 sekundi möödumisel käskluse „istu“, mille peale koer peab kiiresti ja otse koerajuhi kõrvale algasendisse istuma tõusma.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** kohene, otsene ja kiire edasijooksmine, kohene lamamiskäskluse täitmine
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus, ettevalmistav osa

Vead on näiteks etteliikumine ettevalmistavas osas, koera aeglane edasijooksmine, kõrvale kaldumine, kõhklev või rahutu lamamine, vead algasendites, koerajuhipoolne abi.

Mahaarvamised:

- Kui koer ei jookse edasi vähemalt 50% ettenähtud distantsist või ei peatu kolme käsuga, antakse harjutuse eest 0 punkti.
- Koer peatub esimese käskluse peale, ei lama. Lamab 1. lisakäskluse peale: –1,5 punkti
- Koer peatub esimese käskluse peale, ei lama. Lamab 2. lisakäskluse peale: –2,5 punkti
- Koer peatub esimese käskluse peale, ei lama ka peale 2. lisakäsklust: –3,5 punkti
- Koer peatub 1. lisakäskluse peale ja lamab: –2,5 punkti
- Koer peatub 2. lisakäskluse peale ja lamab: –3,5 punkti
- Koer ei peatu 2. lisakäskluse peale: 0 punkti

Kui koer lamab koheselt peale esimest käsklust, kuid peale kohtuniku poolt koerajuhile antud märguannet koera juurde minemiseks tõuseb koer püsti ja liigub, kuid läheb koerajuhi käsu peale uuesti lamama enne, kui on läbinud 50% distantist: kuni –5 punkti.

Lamamine häiritud olukorras

Teise koera platsisoorituse ajal tuleb sooritada lamamine häiritud olukorras. Kohtuniku poolt ettenähtud kohas antakse koerale algasendist käsklus „lama“. Seejärel liigub koerajuht kohtuniku märguandel järgnevasse kohta:

- FCI-IGP-1: koerajuht on koerast vähemalt 10 meetri kaugusel, koerale nähtav, küljega koera suunas
- FCI-IGP-2: koerajuht on koerast vähemalt 20 meetri kaugusel, koerale nähtav, seljaga koera suunas
- FCI-IGP-3: koerajuht on koerast vähemalt 30 meetri kaugusel, ei ole koerale nähtav

Koer peab koerajuhipoolsete mõjutusteta rahulikult lamama ajal, mil teine koer sooritab harjutusi. Enne, kui teine koera hakkab sooritama harjutust „Edasisaatmine ja lamamine“, läheb koerajuht kohtuniku märguandel koera juurde ja jääb tema paremale küljele seisma. Kohtuniku märguandel võtab koerajuht koera käsklusega „istu“ harjutuse lõpetamiseks algasendisse.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** kindel lamamine ettenähtud kohas, rahulik käitumine
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendid harjutuse alguses ja lõpus

Vead on näiteks rahutu käitumine, koerajuhipoolne abi, vead algasendites, liiga varajane lamamast tõusmine, seismine või istumine, lamamiskohalt lahkumine.

Juhul kui koer liigub ettenähtud kohast rohkem kui 3 meetrit, kehtib järgnev reegel, mis võimaldab anda kuni 50% harjutuse punktidest, arvestades lisaks teisi vigasid:

- FCI-IGP-1: osalised punktid on võimalikud, kui teine koer on lõpetanud 3. harjutuse
- FCI-IGP-2: osalised punktid on võimalikud, kui teine koer on lõpetanud 4. harjutuse
- FCI-IGP-3: osalised punktid on võimalikud, kui teine koer on lõpetanud 5. harjutuse

Juhul kui koer liigub talle järele tulevale koerajuhile vastu, alandatakse hinnet kuni 3 punkti võrra.

Kui koer liigub ettenähtud kohast vähem kui 3 meetrit, istub või seisab, võetakse maha kuni 50% punktidest.

C-osa: kaitse

Üldised nõuded

Platsitähised

IGP eeskirjas ettenähtud platsitähised peavad olema nii koerajuhile, kohtunikule kui varrukamehele selgelt nähtavad:

- koht, kus koerajuht seisab koera varjest välja kutsudes
- koht, kus varrukamees seisab enne harjutust “Varrukamehe põgenemiskatse takistamine” ja selle vahemaa lõpp-punkt (20 sammu), mille jooksul koer peab põgenemise takistama (vt joonist harjutuse kirjelduse juures)
- koht, kuhu koer pannakse lamama enne “Varrukamehe põgenemiskatse takistamise” harjutust (vt joonist harjutuse kirjelduse juures)
- koht, kus koerajuht seisab harjutuse “Rünnak koerale liikumise pealt” alguses (FCI-IGP-2, FCI-IGP-3)

Varjed

C-osa sooritamise jaoks sobiva platsi äärtesse peab olema püstitatud 6 varjet – 3 kummalegi platsipolele (vt skeemi harjutuse kirjelduse juures). Kõik 6 varjet peavad olema platsil püsti kõigi IGP klasside sooritustel (FCI-IGP-1–3).

Põhinõuded

Kogu kaitseosa vältel hinnatakse instinktikäitumist, enesekindlust, koormustaluvust, haardekäitumist ja juhitavust. Koer peab kogu kaitsesoorituse ajal olema enesekindel ja domineerima varrukamehe üle. Kõigis kaitseosa harjutustes võib koer hammustada vaid selleks ettenähtud kaitsevarrukast. Varrukamehe hammustamine mistahes muust kehaosast viib kohese diskvalifitseerimiseni. Koer ei tohi üheski harjutuse faasis lasta ennast koormusest mõjutada ja peab näitama täielikku, energilist ja eelkõige püsivat haaret. Nuudiga koormamise käigus ähvardab varrukamees koera teda puudutamata ja löömata. Varrukamees peab ähvardamise sooritama energiliselt.

Hindamiskriteeriumid

Järgnevaid olulisi hindamiskriteeriumeid tuleb eriti silmas pidada:

- Koera reaktsioon rünnakule. Kindel ja otsustav reageerimine, rahulik ja tugev haare.
- Valvamisfaas. Enesekindel ja domineeriv käitumine varrukamehe suhtes.
- Kuulekus. Koer peab olema kogu kaitsesoorituse vältel koerajuhi kontrolli all.

Täiendavad hindamisjuhised

Vähendamine ühe hinde võrra	Valvamisel kerge tähelepanematus varrukamehe suhtes ja/või varrukamehe kerge segamine
Vähendamine kahe hinde võrra	Valvamisel tugev tähelepanematus varrukamehe suhtes ja/või varrukamehe tugev segamine
Vähendamine kolme hinde võrra	Koer ei valva varrukameest, kuid püsib tema juures
Mitterahuldav	Koer lahkub varrukamehe juurest ja tuleb lähenevale koerajuhile vastu
Katkestamine	Koer ei talu varrukamehe koormust, laseb varrukast lahti ja ennast eemale tõrjuda. Koer lahkub varrukamehe juurest enne, kui kohtunik on andnud koerajuhile loa koera juurde minekuks või koerajuht annab koerale käsu varrukamehe juurde jäämiseks.

Kui koer lahkub varrukamehe juurest enne, kui kohtunik on andnud koerajuhile loa koera juurde minekuks, kaitseosa katkestatakse.

Kui koer lahkub varrukamehe juurest pärast seda, kui kohtunik on andnud koerajuhile loa koera juurde minekuks, antakse harjutuse eest „mitterahuldav“ hinne.

Lahtilaskmine, lisakäsklused

Kui koer ei lase esimese lubatud käskluse peale lahti, võib koerajuht kohtuniku märguandel anda veel kuni kaks lisakäsklust lahtilaskmiseks.

Aeglane lahtilaskmine	1 lisakäsklus ja kohene lahtilaskmine	1 lisakäsklus ja aeglane lahtilaskmine	2 lisakäsklust ja kohene lahtilaskmine peale 2. lisakäsklust	2 lisakäsklust ja aeglane lahtilaskmine peale 2. lisakäsklust	Koer ei lase peale 2. lisakäsklust lahti
0,5-3,0	3,0	3,5-6,0	6,0	6,5-9,0	diskvalifitseerimine

Küljelt konvoeerimise erijuhud

Kui koer läheb küljelt konvoeerimisel ära ettenähtud kohalt varrukamehe ja koerajuhi vahel, konvoeerimine peatatakse ja koerajuhil on võimalik anda 2 kombineeritud käsklust „siia-kõrval“, et saada koer tagasi õigesse asendisse. Seejärel konvoeerimine jätkub.

Hindamine:

- Selja tagant konvoeerimine (FCI-IGP-2)
 - käsklus –1,5 p
 - käsklus –2,5 p

- Rünnak selja tagant konvoeerimiselt, rünnak koerale liikumiselt
 - käsklus –3,5 p
 - käsklus –5,0 p

Kui koera ei ole võimalik 2 lisakäsklusega kontrolli alla võtta, järgneb diskvalifitseerimine.

Kui koer haarab küljelt konvoeerimise ajal varrukamehe varrukast, on koerajuhil võimalik anda ühel korral kombineeritud käsklus „anna“/„süia-kõrval“, et koer uuesti kontrolli alla ja õigesse asendisse saada.

Hindamine:

- Selja tagant konvoeerimine (FCI-IGP-2)
Harjutuse eest antakse hinne „mitterahuldav“ ja võetakse lisaks muudele mahaarvamistele maha –2p. Kaitseosa jätkub.
- Rünnak selja tagant konvoeerimiselt, rünnak koerale liikumiselt
Harjutuse eest antakse hinne „mitterahuldav“. Kaitseosa jätkub.

Kui koera ei ole võimalik kontrolli alla võtta, järgneb diskvalifitseerimine.

Primaarsed ja sekundaarsed elemendid

Hindamisel eristatakse primaarseid ja sekundaarseid elemente, kusjuures olulised vead sekundaarsete elementide juures võivad viia ka selleni, et kogu harjutus saab hindeks „mitterahuldav“ või järgneb diskvalifitseerimine.

Täpsemad üksikasjad on välja toodud harjutuste kirjelduste all.

Harjutused ja punktide jagunemine erinevates klassides

Harjutus	FCI-IGP-1	FCI-IGP-2	FCI-IGP-3
Varrukamehe otsimine risteldes	5 punkti	5 punkti	10 punkti
Valvamine ja haukumine	15 punkti	15 punkti	15 punkti
Varrukamehe põgenemiskatse takistamine	20 punkti	15 punkti	10 punkti
Rünnaku tõrjumine valvamise ajal	30 punkti	20 punkti	15 punkti
Selja tagant konvoeerimine	-	5 punkti	5 punkti
Rünnak selja tagant konvoeerimiselt	-	-	15 punkti
Rünnak koerale liikumiselt	30 punkti	20 punkti	15 punkti
Rünnaku tõrjumine valvamise ajal	-	20 punkti	15 punkti
Kokku	100 punkti	100 punkti	100 punkti

Raporteerimine

FCI-IGP-1 klassis raporteerib koerajuht kohtuniku juures selliselt, et koer on algasendis ja rihma otsas.

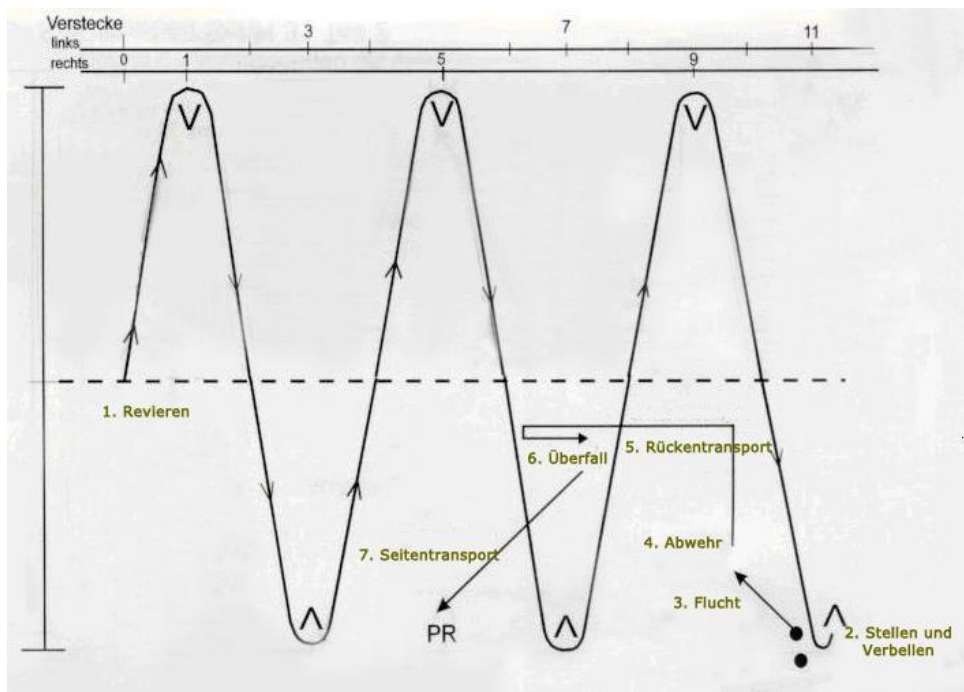
Klassides FCI-IGP-2 ja FCI-IGP-3 toimub raporteerimine selliselt, et koerajuht võtab ristlemise harjutuse alguspunkti algasendi kohtuniku suunas ja tõstab käe üles. Pärast kohtuniku märguannet algab kaitseosa sooritamine.

Harjutuste kirjeldused

Varrukamehe otsimine risteldes

Harjutuse alguses tuleb võtta algasend kohtuniku suunas, pärast seda on lubatud pöörata varje suunas.

FCI-IGP-1: 2 varjet	FCI-IGP-2: 4 varjet	FCI-IGP-3: 6 varjet
Koerajuht liigub rihmaga kõrvalkõnnis harjutuse alguspunkti, mis paikneb platsi keskjoonel 5. varjega kohakuti, võtab seal algasendi ja eemaldab koeralt rihma. Koerajuht tõstab käe, näidates valmisolekut harjutuse sooritamiseks. Peale kohtuniku märguannet saadetakse koer ristlema (5. ja seejärel 6. varjesse).	Koerajuht liigub rihmata kõrvalkõnnis harjutuse alguspunkti, mis paikneb platsi keskjoonel 3. varjega kohakuti, võtab seal algasendi. Koerajuht tõstab käe, näidates valmisolekut harjutuse sooritamiseks. Peale kohtuniku märguannet saadetakse koer ristlema.	Koerajuht liigub rihmata kõrvalkõnnis harjutuse alguspunkti, mis paikneb platsi keskjoonel 1. varjega kohakuti, võtab seal algasendi. Koerajuht tõstab käe, näidates valmisolekut harjutuse sooritamiseks. Peale kohtuniku märguannet saadetakse koer ristlema.

Pärast käsklust „otsi“ ja käemärki, mida antakse parema või vasaku käega, saadetakse koer varjeid ristlema. Koer peab kiiresti koerajuhist eemalduma, jooksmata sihikindlalt osutatud varjeni ning tegema tihedalt ja tähelepanelikult ringi ümber selle. Kui koer on varje ristelnud, kutsub koerajuht ta juurdekutsumise käsklusega enda poole ja saadab seejärel uuesti „otsi“ käsku ja käemärki kasutades liikumise pealt edasi järgmisse varjesse. Koos juurdekutsumise käsklusega võib kasutada koera nime. Käsklus ja koera nimi tuleb sel juhul öelda järjest. Käemärgid on lubatud ainult varjete suunas. Koerajuht liigub tavapärases kõnnitempos mööda platsi kujuteldavat keskjoont, millelt ta ristlemise ajal lahkuda ei tohi. Kui koer jõuab varjesse, milles on varrukamees, peab koerajuht seisma jääma, edasised käsklused ega käemärgid ei ole lubatud. Koerajuht ootab, kuni saab kohtunikult loa varje juurde minekuks.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** sihipärane, keskendunud ja tähelepanelik varrukamehe otsimine, koera juhitevus
- **Sekundaarsed elemendid:** kohene jooksmine koerajuhi suunas, tihedad ringid ümber varjete

Vead on näiteks rahutu käitumine algasendis harjutuse alguses, haukumine harjutuse ajal, lisakäsklused või muu abi juhtimisel, näiteks käemärgid juurdetulekul, suure ringiga või mitte-tähelepanelikult ümber varje jooksmine, varjete ristlemata jätmine, puudujäägid juhitevuses või sihipärasuses, koerajuhi lahkumine keskjoonelt või liikumine tavapärasest kõnnist erinevas tempos.

Kui koer tuleb ristlemise ajal koerajuhi juurde algasendisse, antakse harjutuse eest 0 punkti. Kaitseosa võib jätkata, kui koera on võimalik uuesti ristlema saata. Kui koer tuleb teist korda koerajuhi juurde algasendisse, kaitseosa katkestatakse. Kui koer ei märka varjes varrukameest esimesel korral, on koerajuhil võimalik koera veel kaks korda otse viimasesse varjesse saata. Kui kolmandal katsel ei leia koer varrukameest, siis C-osa katkestatakse.

Valvamine ja haukumine (10 punkti valvamine, 5 punkti haukumine)

Koer peab varrukameest enesekindlalt, aktiivselt, domineerivalt ja tähelepanelikult valvama ning jätkuvalt haukuma. Haukumise kestus on umbes 20 sekundit, seejärel annab kohtunik koerajuhile märku varje juurde minekuks. Harjutus lõppeb järgnevalt:

FCI-IGP-1	FCI-IGP-2	FCI-IGP-3
Kohtuniku märguande peale läheb koerajuht varje juurde ja seisab märgistatud kohale 5 sammu kaugusele varrukamehest. Kohtuniku märguandel kutsub koerajuht koera enda juurde algasendisse. Alternatiivina võib koerajuht	Kohtuniku märguande peale läheb koerajuht varje juurde ja seisab märgistatud kohale 5 sammu kaugusele varrukamehest. Kohtuniku märguandel kutsub koerajuht käsklusega „süa-kõrval“ koera enda juurde algasendisse.	Kohtuniku märguande peale läheb koerajuht varje juurde ja seisab märgistatud kohale 5 sammu kaugusele varrukamehest. Kohtuniku märguandel kutsub koerajuht käsklusega „süa-kõrval“ koera enda juurde algasendisse.

FCI eeskiri 2025

Lk 79/110

minna koera juurde ning võtta ta „istu“ käsuga algasendisse istuma. Seejärel võib koerajuht koerale rihma külge panna, liikuda kõrvalkõnniga märgistatud kohale ja võtta algasendi. Liikudes märgistatud kohale võib koer olla ka ilma rihmata.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** enesekindel valvamine ja jätkuv haukumine
- **Sekundaarsed elemendid:** kohene ja sirgjooneline algasendisse tulemine harjutuse lõpus

Vead on näiteks varrukamehe vastu hüppamine, varrukast haaramine, puudujäägid enesekindla ja domineeriva valvamise ning jätkuva ja jõulise valvamise osas kuni juurdekutsumise käskluse saamiseni. Harjutuse ajal ei tohi koer lasta ennast kohtunikust ega lähenevast koerajuhist segada.

Täiendavad hindamisjuhised

Jõuetu, ebaühtlane, mitte-energiline, mitte keskendunud, mitte pealetükkiv haukumine	Rahuldav kuni mitterahuldav
Koer ei haugu, kuid valvab varrukameest aktiivselt	Mitterahuldav
Varrukamehe segamine, nt müksamine ja vastu hüppamine	Kuni mitterahuldav
Koer haarab tugevalt varrukast, laseb pärast koerajuhi tulekut ja käsklust lahti	Mitterahuldav, -14 punkti
Koer lahkub varrukamehe juurest enne, kui koerajuht on kohtuniku märguande peale keskjoonelt lahkunud	Koera võib veel ühe korra varjesse saata. Kui koer jääb varrukamehe juurde, võib C-osaga jätkata. Mitterahuldav, -14 punkti
Koer ei lähe tagasi varjesse või lahkub uuesti varrukamehe juurest	Katkestamine
Koer lahkub varrukamehe juurest ajal, mil koerajuht varjele läheneb või koer tuleb varrukamehe juurest ära enne selleks käsu saamist	Mitterahuldav Mitterahuldav
Koer haarab varjes olles varrukast ja ei lase iseseisvalt lahti	Koerajuht saab korralduse tulla märgistatud kohale ja kutsuda koer enda juurde, kasutades käsklusi „anna“ ja „siia-kõrval“, mis tuleb anda koos.

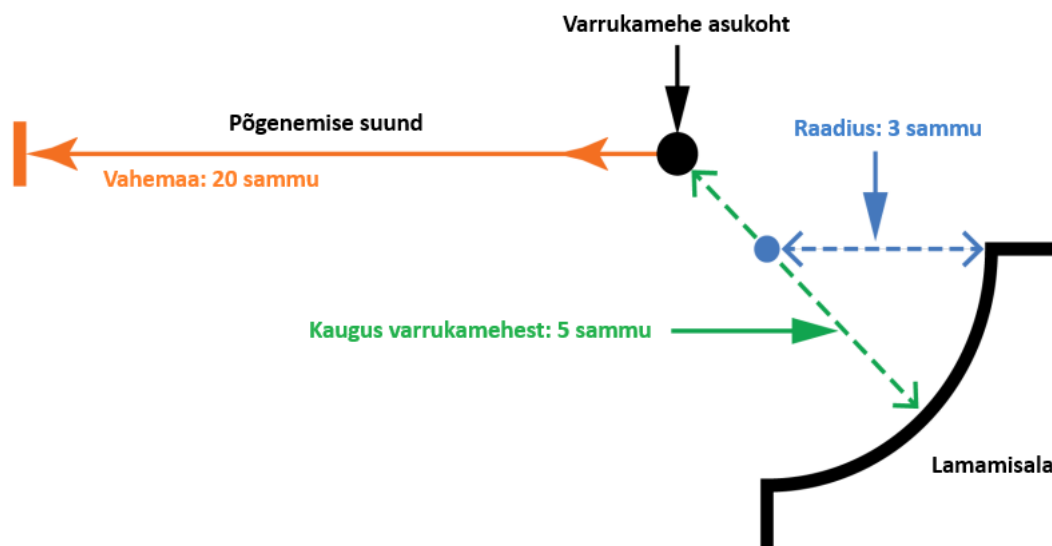
Mitterahuldav, -14 punkti

Kui koer ei lase lahti ja ei tule algasendisse, järgneb diskvalifitseerimine

Varrukamehe põgenemiskatse takistamine

Pärast kohtuniku märguannet saadab koerajuht varrukamehe varjest välja. Varrukamees läheb tavapärasel sammul põgenemiskatse alustamiseks tähistatud punkti.

Pärast järgmist kohtuniku märguannet liigub koerajuht koos kõrval kõndiva koeraga kohta, kuhu koer enne põgenemist lamama pannakse.

FCI-IGP-1

Koerajuht liigub rihmaga või rihmata kõrval kõndiva koeraga lamama panemiseks tähistatud kohta ja võtab seal algasendi. Koer peab kõrval kõndides olema kontrolli all, tähelepanelik ja keskendunud ning püsima korrektses asendis koerajuhi põlve kõrval. Kui kõrvalkõnd sooritatakse rihmaga, siis võetakse algasendis rihm ära. Seejärel antakse käsklus lamamiseks. Saades käskluse, peab koer koheselt ja kiiresti lamama ning püsima lamades rahulikult ja kindlalt, olles varrukamehe suhtes tähelepanelik. Vahemaa koera ja varrukamehe vahel on 5 sammu. Koerajuht liigub varjesse, säilitades silmside koera ja kohtunikuga. Kohtunik annab varrukamehele märguande põgenemiskatse alustamiseks ja koerajuht annab koerale käskluse selle peatamiseks.

FCI-IGP-2 ja FCI-IGP-3

Koerajuht liigub rihmata kõrval kõndiva koeraga lamama panemiseks tähistatud kohta ja võtab seal algasendi. Koer peab kõrval kõndides olema kontrolli all, tähelepanelik ja keskendunud ning püsima korrektses asendis koerajuhi põlve kõrval. Saades käskluse lamamiseks, peab koer koheselt ja kiiresti lamama ning püsima lamades rahulikult ja kindlalt, olles varrukamehe suhtes tähelepanelik. Vahemaa koera ja varrukamehe vahel on 5 sammu. Koerajuht liigub varjesse, säilitades silmside koera ja kohtunikuga. Kohtunik annab varrukamehele märguande põgenemiskatse alustamiseks ja koerajuht annab koerale käskluse selle peatamiseks.

Põgenemiskatse

Kohtuniku märguandel üritab varrukamees põgeneda. Koerajuht annab samaaegselt koerale käskluse põgenemise takistamiseks. Koer peab põgenemist kõhklemata ja sihikindlalt takistama, haarates energiliselt ja jõuliselt. Pärast varrukamehe peatumist ja enne lahtilaskmist tuleb näidata umbes 1 sekundi pikkust üleminekufaasi. Pärast üleminekufaasi peab koer varrukast lahti laskma. Koerajuht võib anda lahtilaskmiseks iseseisvalt ühe käskluse mõistliku ajavahemiku jooksul (umbes 3 sekundit). Järgneb umbes 5-sekundiline valvamisfaas. Pärast lahtilaskmist peab koer varrukameest tähelepanelikult, enesekindlalt ja domineerivalt valvama.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** veenev põgenemise peatamine, täielik ja tugev haare, kohene ja kindel lahtilaskmine, enesekindel valvamine
- **Sekundaarsed elemendid:** kõrvalkõnd lamamiskohta, lamamisasendi võtmine

Vead on näiteks puudulik juhitudus, ilma käskluseta põgenemiskatse takistamise alustamine, sihikindluse puudumine põgenemise takistamisel, puudulik haardekäitumine, aeglane lahtilaskmine, puudujäägid valvamisel, varrukamehe segamine.

Täiendavad hindamisjuhised

Kui koer läheb lamama üle märgistusjoone, jäetakse koer sellesse asendisse ja harjutuse hinnet alandatakse. Kui koer liigub lamamiskohast ära enne, kui varrukamees põgenemist alustab ja haarab varrukast, järgneb diskvalifitseerimine. Kui koer varrukast ei haara, võib koerajuht minna lamamiskohta tähistava joone juurde, kutsuda koera enda juurde ühe „siia-kõrval“ käsklusega ja panna uuesti lamama. Koerajuht liigub uuesti varjesse. Kaitseosa jätkub, harjutuse eest antakse 0 punkti. Kui koer läheb lamamiskohalt uuesti ära, järgneb diskvalifitseerimine.

Kui koerajuht ei anna põgenemise takistamise alustamiseks käsklust, alandatakse harjutuse hinnet ühe hinde võrra. Juhul kui koer jääb lamama või ei suuda takistada varrukamehe põgenemiskatset 20 sammu jooksul, C-osa katkestatakse.

Rünnaku tõrjumine valvamise ajal

Pärast umbes 5-sekundilist valvamisfaasi ründab varrukamees kohtuniku märguandel koera. Ilma koerajuhipoolse mõjutuseta peab koer ennast energilise, otsustava ja jõulise haardega kaitsma. Varrukamees peab koera koormama oma liikumisega kandmisel ja pehme nuudiga ähvardades. Koormamise ajal tuleb erilist tähelepanu pöörata koera enesekindlusele, koormustaluvusele ning täielikule ja püsivale haardele. Kohtuniku märguandel lõpetab varrukamees koormamise ja jääb seisma selliselt, et koer jääb seljaga koerajuhi poole. Vahetult pärast varrukamehe peatumist ja enne lahtilaskmist tuleb näidata umbes 1 sekundi pikkust üleminekufaasi. Pärast üleminekufaasi peab koer varrukast lahti laskma. Koerajuht võib anda lahtilaskmiseks iseseisvalt ühe käskluse mõistliku ajavahemiku jooksul (umbes 3 sekundit). Lahtilaskmise ajal ja järel peab varrukamees rahulikult paigal seisma. Pärast lahtilaskmist peab koer varrukameest tähelepanelikult, enesekindlalt ja domineerivalt valvama.

Harjutuse lõpetamine

Kohtuniku märguandel läheb koerajuht tavapärasel kõnnitempos otse koera juurde ning võtab ta käsklusega „istu“ algasendisse. Varrukamehelt ei võeta pehmet nuuti ära.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** võimas ja enesekindel reageerimine varrukamehe rünnakule, täielik, tugev ja rahulik haare, koera enesekindlus ja koormustaluvus, kohene lahtilaskmine, jõuline ja enesekindel valvamine
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendi võtmine harjutuse lõpus

Vead on näiteks kõhklev reageerimine rünnakule, puudulik haardekäitumine, puudujäägid enesekindluse ja koormustaluvuse osas, aeglane lahtilaskmine, puudujäägid valvamisel, varrukamehe segamine.

Selja tagant konvoeerimine

FCI-IGP-2

Harjutus algab pärast harjutuse „Rünnaku tõrjumine valvamise ajal“ lõppu. Konvoeerimine toimub umbes 30 sammu pikkusel distantsil. Nurk ei ole distantsil kohustuslik. Konvoeerimise kulgemise määrab kohtunik. Koerajuht annab varrukamehele korralduse 8 sammu eemalduda ja ümber pöörata. Seejärel antakse varrukamehele korraldus edasiliikumiseks.

Koerajuht järgneb varrukamehele koos rihmata kõrval kõndiva koeraga umbes 8 sammu kaugusel. Koer peab varrukameest tähelepanelikult jälgima. Liikuma hakates on lubatud üks käsklus „kõrval“ või „transport“. 8-sammulist vahemaad tuleb hoida kogu harjutuse jooksul. Kohtuniku märguande peale jääb varrukamees seisma. Koerajuht liigub koos varrukameest tähelepanelikult jälgiva koeraga varrukamehe juurde, jääb tema kõrvale seisma ning võtab pehme nuudi. Koer peab sel ajal algasendis istuma. Järgneb umbes 20 sammu pikkune varrukamehe küljelt konvoeerimine kohtuniku juurde. Lubatud on käsklus „kõrval“ või „transport“. Koer peab liikuma varrukamehe ja koerajuhi

vahel. Konvoeerimise ajal peab koer varrukameest tähelepanelikult valvama. Seejuures ei või ta varrukameest segada, tema vastu üles hüpata ega temast kinni haarata. Kohtuniku juurde jõudes võtab koerajuht algasendi, annab pehme nuudi kohtunikule üle ja raporteerib C-osa 1. osa sooritamise lõpetamisest.

FCI-IGP-3

Harjutus algab pärast harjutuse „Rünnaku tõrjumine valvamise ajal“ lõppu. Konvoeerimine toimub umbes 30 sammu pikkusel distantsil. Nurk ei ole distantsil kohustuslik. Konvoeerimise kulgemise määrab kohtunik. Koerajuht annab varrukamehele korralduse 8 sammu eemalduda ja ümber pöörata. Seejärel antakse varrukamehele korraldus edasiliikumiseks.

Koerajuht järgneb varrukamehele koos rihmata kõrval kõndiva koeraga umbes 8 sammu kaugusel. Koer peab varrukameest tähelepanelikult jälgima. Liikuma hakates on lubatud üks käsklus „kõrval“ või „transport“. 8-sammulist vahemaad tuleb hoida kogu harjutuse jooksul. Harjutus lõppeb „Rünnak koerale selja tagant konvoeerimiselt“ algusega.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** koerajuhi kõrval korrektse asendi hoidmine, tähelepanelikkus varrukamehe suhtes
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendi võtmine ja algasendis püsimine

Vead on näiteks vältiv ja surutud käitumine, tähelepanematus varrukamehe suhtes, koerajuhist etteliikumine või mahajäämine, koerajuhipoolne abi, mittekorrektne algasend, nõuetele mitte vastav vahemaa koerajuhi ja varrukamehe vahel.

Täiendavad hindamisjuhised

Kui koer läheb varrukamehe eemaldumise ajal koerajuhi kõrvalt ära ja haarab varrukast, on koerajuhil võimalik anda ühel korral kombineeritud käsklus „anna“/„siia-kõrval“, et koer uuesti algasendisse võtta. Harjutuse eest antakse hinne „mitterahuldav“ ja võetakse maha –3 punkti. Konvoeerimine jätkub. Kui koera ei ole võimalik kontrolli alla võtta, järgneb diskvalifitseerimine.

Kui koer läheb selja tagant konvoeerimise ajal koerajuhi kõrvalt ära, on koerajuhil võimalik anda üks käsklus koera tagasi kutsumiseks. Kui koer tuleb tagasi, antakse harjutuse eest hinne „mitterahuldav“ ja 0 punkti. Konvoeerimine jätkub. Kui koer haarab varrukast, järgneb diskvalifitseerimine.

Rünnak koerale selja tagant konvoeerimiselt FCI-IGP-3

Selja tagant konvoeerimiselt järgneb kohtuniku märguandel varrukamehe rünnak koera suunas, ilma et varrukamees vahepeal peatuks. Ilma koerajuhipoolse mõjutuseta peab koer kõhklemata ennast energilise ja jõulise haardega kaitsma. Varrukamees peab koera koormama oma liikumisega kandmisel ja pehme nuudiga ähvardades. Koormamise ajal tuleb erilist tähelepanu pöörata koera enesekindlusele, koormustaluvusele ning täielikule, tugevale ja püsivale haardele. Kohtuniku

märguandel lõpetab varrukamees koormamise ja jääb seisma. Vahetult pärast varrukamehe peatumist ja enne lahtilaskmist tuleb näidata umbes 1 sekundi pikkust üleminekufaasi. Pärast üleminekufaasi peab koer varrukast lahti laskma. Koerajuht võib anda lahtilaskmiseks iseseisvalt ühe käskluse mõistliku ajavahemiku jooksul (umbes 3 sekundit). Käsku andes peab koerajuht rahulikult paigal seisma. Lahtilaskmise järgselt peab koer püsima tihedalt varrukamehe juures ja valvama teda enesekindlalt, tähelepanelikult ja domineerivalt.

Kohtuniku märguandel läheb koerajuht tavapärasel kõnnitempos otse koera juurde ning võtab ta käsklusega "istu" algasendisse. Koerajuht võtab nuudi varrukamehelt ära. Seejärel liigub koerajuht koos koeraga varrukamehe kõrvale ja võtab uue algasendi. Järgneb umbes 20 sammu pikkune varrukamehe küljelt konvoeerimine kohtuniku juurde. Lubatud on käsklus „kõrval“ või „transport“. Koer peab liikuma varrukamehe ja koerajuhi vahel. Konvoeerimise ajal peab koer varrukameest tähelepanelikult valvama. Seejuures ei või ta varrukameest segada, tema vastu üles hüpata ega temast kinni haarata. Kohtuniku juurde jõudes võtab koerajuht algasendi, annab pehme nuudi kohtunikule üle ja raporteerib C-osa 1. osa sooritamise lõpetamisest.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** võimas ja enesekindel reageerimine varrukamehe rünnakule, täielik, tugev ja rahulik haare, koera enesekindlus ja koormustaluvus, kohene lahtilaskmine, jõuline ja enesekindel valvamine
- **Sekundaarsed elemendid:** valvamise ajal on koera asend varrukamehe ees kergelt vasakul või paremal, mitte keskel; algasendite võtmine

Vead on näiteks kõhklev reageerimine rünnakule, puudulik haardekäitumine, puudujäägid enesekindluse ja koormustaluvuse osas, aeglane lahtilaskmine, puudujäägid valvamisel, varrukamehe segamine, puudulik juhitavus,

Täiendavad hindamisjuhised

Juhul kui koer ei suuda haarates haaret hoida (kukub lahti), kuid haarab koheselt ja otsustavalt uuesti, võetakse lisaks muudele mahaarvamistele täiendavalt maha –5 punkti.

Rünnak koerale liikumiselt

Varrukamees karjub ähvardavalt kõigis klassides:

- FCI-IGP-1 ja FCI-IGP-2 klassides enne koerapoolset haaramist
- FCI-IGP-3 klassis koera ja koerajuhi suunas jooksma hakates ja vahetult enne koerapoolset haaramist

FCI-IGP-1 koos C-osa lõpetamisega

Harjutuse „Rünnaku tõrjumine valvamise ajal“ lõpus eemaldub varrukamees algasendis istuvast koerast tavapärasel kõnnitempos umbes 20 meetrit. Koer peab istuma rahulikult ja varrukamehe suhtes tähelepanelikult. Koerajuht võib koera kaelarihmast kinni hoida, kuid ei tohi teda seejuures

ergutada. Kohtuniku märguandel jookseb varrukamees ähvardavalt karjudes ja vehkides koera ja koerajuhi poole. Kohtuniku märguandel laseb koerajuht koheselt koera lahti koos käsklusega rünnaku tõrjumiseks. Ilma koerajuhipoolse mõjutuseta peab koer kõhklemata ennast energilise, otsustava ja jõulise haardega kaitsma. Varrukamees peab koera koormama oma liikumisega kandmisel ja pehme nuudiga ähvardades. Koormamise ajal tuleb erilist tähelepanu pöörata koera enesekindlusele, koormustaluvusele ning täielikule, tugevale ja püsivale haardele. Kohtuniku märguandel lõpetab varrukamees koormamise ja jääb seisma. Vahetult pärast varrukamehe peatumist ja enne lahtilaskmist tuleb näidata umbes 1 sekundi pikkust üleminekufaasi. Pärast üleminekufaasi peab koer varrukast lahti laskma. Koerajuht võib anda lahtilaskmiseks iseseisvalt ühe käskluse mõistliku ajavahemiku jooksul (umbes 3 sekundit). Käsku andes peab koerajuht rahulikult paigal seisma. Lahtilaskmise järgselt peab koer püsima tihedalt varrukamehe juures ja valvama teda enesekindlalt, tähelepanelikult ja domineerivalt.

Kohtuniku märguandel läheb koerajuht tavapärasel kõnnitempos otse koera juurde ning võtab ta käsklusega "istu" algasendisse. Koera võib panna rihma otsa. Koerajuht võtab nuudi varrukamehelt ära. Koerajuht võib valida viisi, kuidas ta varrukamehelt pehme nuudi ära võtab, tingimusel, et koer ja koerajuht püsivad kõrvuti. Seejärel liigub koerajuht koos koeraga varrukamehe kõrvale ja võtab uue algasendi. Järgneb umbes 20 sammu pikkune varrukamehe küljelt konvoeerimine kohtuniku juurde. Lubatud on käsklus „kõrval“ või „transport“. Koer peab liikuma varrukamehe ja koerajuhi vahel. Konvoeerimise ajal peab koer varrukameest tähelepanelikult valvama. Seejuures ei või ta varrukameest segada, tema vastu üles hüpata ega temast kinni haarata. Kohtuniku juurde jõudes võtab koerajuht algasendi, annab pehme nuudi kohtunikule üle ja raporteerib C-osa sooritamise lõpetamisest. Järgneb umbes 5 sammu pikkune kõrvalkõnd ja algasendi võtmine. Seejärel liigub koerajuht koos rihma otsas ja kontrolli all oleva koeraga kohta, kus kohtunik annab sooritusele kommentaarid.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** võimas ja enesekindel reageerimine varrukamehe rünnakule, täielik, tugev ja rahulik haare, koera enesekindlus ja koormustaluvus, kohene lahtilaskmine, jõuline ja enesekindel valvamine
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendite võtmine

Vead on näiteks kõhklev reageerimine rünnakule, puudulik haardekäitumine, puudujäägid enesekindluse ja koormustaluvuse osas, aeglane lahtilaskmine, puudujäägid valvamisel, varrukamehe segamine, puudulik juhitavus, koera tähelepanematus konvoeerimise ajal, koerajuhipoolne abi.

Täiendavad hindamisjuhised

Juhul kui koer ei suuda haarates haaret hoida (kukub lahti), kuid haarab koheselt ja otsustavalt uuesti, võetakse lisaks muudele mahaarvamistele täiendavalt maha –5 punkti.

FCI-IGP-2

Peale harjutuse „Selja tagant konvoeerimine“ lõppu liigub koerajuht ilma rihmata kõrval kõndiva koeraga umbes 30 meetrit eemale harjutuse alguspunkti. Koer peab püsima tähelepanelikult ja korrektses asendis koerajuhi põlve kõrval. Jõudes harjutuse alguspunkti, koerajuht peatub. Käsklusega „istu“ võetakse koer algasendisse. Koer peab istuma otse, rahulikult ning varrukamehe suhtes tähelepanelikult. Koerajuht võib koera kaelarihmast kinni hoida, kuid ei tohi teda seejuures ergutada. Kohtuniku märguandel jookseb varrukamees ähvardavalt karjudes ja vehkides koera ja koerajuhi poole. Kohtuniku märguandel laseb koerajuht koheselt koera lahti koos käsklusega rünnaku tõrjumiseks. Ilma koerajuhipoolse mõjutuseta peab koer kõhklemata ennast energilise, otsustava ja jõulise haardega kaitsma. Varrukamees peab koera koormama oma liikumisega kandmisel ja pehme nuudiga ähvardades. Koormamise ajal tuleb erilist tähelepanu pöörata koera enesekindlusele, koormustaluvusele ning täielikule, tugevale ja püsivale haardele. Kohtuniku märguandel lõpetab varrukamees koormamise ja jääb seisma selliselt, et koer jääb seljaga koerajuhi poole. Vahetult pärast varrukamehe peatumist ja enne lahtilaskmist tuleb näidata umbes 1 sekundi pikkust üleminekufaasi. Pärast üleminekufaasi peab koer varrukast lahti laskma. Koerajuht võib anda lahtilaskmiseks iseseisvalt ühe käskluse mõistliku ajavahemiku jooksul (umbes 3 sekundit). Lahtilaskmise ajal ja järel peab varrukamees rahulikult paigal seisma. Pärast lahtilaskmist peab koer varrukameest tähelepanelikult, enesekindlalt ja domineerivalt umbes 5 sekundit valvama.

FCI-IGP-3

Peale harjutuse „Rünnak koerale selja tagant konvoeerimiselt“ lõpus olevat küljelt konvoeerimist liigub koerajuht ilma rihmata kõrval kõndiva koeraga tähistatud punkti, mis asub platsi keskjoonel esimese varjega kohakuti. Kõrvalkõnni ajal peab koer olema koerajuhi suhtes tähelepanelik, rõõmus ja keskendunud. Koer peab püsima otse ja korrektses asendis koerajuhi põlve kõrval. Jõudes harjutuse alguspunkti, koerajuht peatub. Käsklusega „istu“ võetakse koer algasendisse. Koer peab istuma otse, rahulikult ning varrukamehe suhtes tähelepanelikult. Koerajuht võib koera kaelarihmast kinni hoida, kuid ei tohi teda seejuures ergutada. Kohtuniku märguandel tuleb pehme nuudiga varustatud varrukamees varjest välja ja jookseb platsi keskjooneni. Keskjoonele jõudes pöörab varrukamees koerajuhi poole ning ründab jooksutempot muutmata ähvardavalt karjudes ja selgelt ähvardavaid liigutusi tehes koerajuhti ja koera. Niipea, kui varrukamees on jõudnud koerajuhist ja koerast umbes 50 meetri kaugusele, laseb koerajuht kohtuniku märguandel koera lahti koos käsklusega rünnaku tõrjumiseks. Ilma koerajuhipoolse mõjutuseta peab koer kõhklemata ennast energilise, otsustava ja jõulise haardega kaitsma. Varrukamees peab koera koormama oma liikumisega kandmisel ja pehme nuudiga ähvardades. Koormamise ajal tuleb erilist tähelepanu pöörata koera enesekindlusele, koormustaluvusele ning täielikule, tugevale ja püsivale haardele. Kohtuniku märguandel lõpetab varrukamees koormamise ja jääb seisma selliselt, et koer jääb seljaga koerajuhi poole. Vahetult pärast varrukamehe peatumist ja enne lahtilaskmist tuleb näidata umbes 1 sekundi pikkust üleminekufaasi. Pärast üleminekufaasi peab koer varrukast lahti laskma. Koerajuht võib anda lahtilaskmiseks iseseisvalt ühe käskluse mõistliku ajavahemiku jooksul (umbes 3 sekundit). Lahtilaskmise ajal ja järel peab varrukamees rahulikult paigal seisma. Pärast

lahtilaskmist peab koer varrukameest tähelepanelikult, enesekindlalt ja domineerivalt umbes 5 sekundit valvama.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** võimas ja enesekindel reageerimine varrukamehe rünnakule, täielik, tugev ja rahulik haare, koera enesekindlus ja koormustaluvus, kohene lahtilaskmine, jõuline ja enesekindel valvamine
- **Sekundaarsed elemendid:** rihmata kõrvalkõnd harjutuse alguspunkti, valvamise ajal on koera asend varrukamehe ees kergelt vasakul või paremal, mitte keskel

Vead on näiteks kõhklev reageerimine rünnakule, puudulik haardekäitumine, puudujäägid enesekindluse ja koormustaluvuse osas, aeglane lahtilaskmine, puudujäägid valvamisel, varrukamehe segamine.

Täiendavad hindamisjuhised

Juhul kui koer ei suuda haarates haaret hoida (kukub lahti), kuid haarab koheselt ja otsustavalt uuesti, võetakse lisaks muudele mahaarvamistele täiendavalt maha –5 punkti.

Rünnaku tõrjumine valvamise ajal koos C-osa lõpetamisega FCI-IGP-2, FCI-IGP-3

Pärast harjutuse „Rünnak koerale liikumiselt“ lõpus olevat valvamisfaasi ründab varrukamees kohtuniku märguandel koera. Ilma koerajuhipoolse mõjutuseta peab koer ennast energilise, otsustava ja jõulise haardega kaitsma. Varrukamees peab koera koormama oma liikumisega kandmisel ja pehme nuudiga ähvardades. Koormamise ajal tuleb erilist tähelepanu pöörata koera enesekindlusele, koormustaluvusele ning täielikule ja püsivale haardele. Kohtuniku märguandel lõpetab varrukamees koormamise ja jääb seisma selliselt, et koer jääb seljaga koerajuhi poole. Vahetult pärast varrukamehe peatumist ja enne lahtilaskmist tuleb näidata umbes 1 sekundi pikkust üleminekufaasi. Pärast üleminekufaasi peab koer varrukast lahti laskma. Koerajuht võib anda lahtilaskmiseks iseseisvalt ühe käskluse mõistliku ajavahemiku jooksul (umbes 3 sekundit). Lahtilaskmise ajal ja järel peab varrukamees rahulikult paigal seisma. Pärast lahtilaskmist peab koer varrukameest tähelepanelikult, enesekindlalt ja domineerivalt valvama.

Kohtuniku märguandel läheb koerajuht tavapärasel kõnnitempos otse koera juurde ning võtab ta käsklusega „istu“ algasendisse. Koerajuht võtab nuudi varrukamehelt ära. Koerajuht võib valida viisi, kuidas ta varrukamehelt pehme nuudi ära võtab, tingimusel, et koer ja koerajuht püsivad kõrvuti. Seejärel liigub koerajuht koos koeraga varrukamehe kõrvale ja võtab uue algasendi. Järgneb umbes 20 sammu pikkune varrukamehe küljelt konvoeerimine kohtuniku juurde. Lubatud on käsklus „kõrval“ või „transport“. Koer peab liikuma varrukamehe ja koerajuhi vahel. Konvoeerimise ajal peab koer varrukameest tähelepanelikult valvama. Seejuures ei või ta varrukameest segada, tema vastu üles hüpata ega temast kinni haarata. Kohtuniku juurde jõudes võtab koerajuht algasendi, annab pehme nuudi kohtunikule üle ja raporteerib C-osa sooritamise lõpetamisest. Järgneb umbes 5

sammu pikkune kõrvalkõnd ja algasendi võtmine. Seejärel pannakse koer rihma otsa ja koerajuht liigub kontrolli all oleva koeraga kohta, kus kohtunik annab sooritusele kommentaarid.

Hindamiskriteeriumid

- **Primaarsed elemendid:** võimas ja enesekindel reageerimine varrukamehe rünnakule, täielik, tugev ja rahulik haare, koera enesekindlus ja koormustaluvus, kohene lahtilaskmine, jõuline ja enesekindel valvamine
- **Sekundaarsed elemendid:** algasendite võtmine, valvamise ajal on koera asend varrukamehe ees kergelt vasakul või paremal, mitte keskel; koera asend küljelt konvoeerimisel

Vead on näiteks kõhklev reageerimine rünnakule, puudulik haardekäitumine, puudujäägid enesekindluse ja koormustaluvuse osas, aeglane lahtilaskmine, puudujäägid valvamisel, varrukamehe segamine, puudulik juhitavus, koera tähelepanematus konvoeerimise ajal, koerajuhipoolne abi.

Nõuded varrukamehele

Varrukamees on C-osas kohtuniku abiline. Varrukamees peab järgima IGP eeskirja nõudeid ja kohtuniku juhiseid. Oma isikliku turvalisuse tagamiseks ja samuti ka kindlustustingimustega seonduvate nõuete tõttu peab varrukamees kandma nii treeninguolukorras kui eksamil/võistlusel kaitseriietust (kaitsepükse, kaitsejakk, varrukate, kubemekaitset ja vajadusel ka kindaid). Varrukamehe jalanõud peavad olema ilmastikukindlad ning sobima pinnasetingimustega.

Tuleb silmas pidada järgnevaid punkte:

- Enne C-osa algust juhendab kohtunik varrukameest. Varrukamees peab töötama vastavalt kohtuniku juhistele.
- Varrukamees peab järgima koerajuhil korraldusi varrukamehelt nuudi ära võtmise osas vastavalt IGP eeskirjadele. Varrukamees peab andma koerajuhile võimaluse võtta koer algasendisse enne küljelt / selja tagant konvoeerimise alustamist.
- Eksami võib läbi viia ka vaid ühe varrukamehega. Ühekordne varrukamehe vahetamine on lubatud, kui varrukamees osaleb samal eksamil koerajuhina. Võistlustel (sh kvalifikatsioonivõistlused, meistrivõistlused jms) peab töötama vähemalt kaks varrukameest. Eksamil/võistlusel töötav varrukamees võib kuuluda osalejaga samasse leibkonda.

Varrukamehe käitumispõhimõtted

Kohtunik peab eksami/võistluse jooksul hindama osaleva koera koolitustaset ja koera kvaliteeti (sh instinktikäitumist, stressitaluvust, enesekindlust ja juhitavust). Kohtunik saab hinnata vaid seda, mida ta eksami/võistluse jooksul kuuleb ja näeb.

Võrdsete võimaluste jaoks tuleb kõigile osalejatele pakkuda samu tingimusi. Seega peab varrukamehe töö olema võrreldav ja andma kohtunikule hindamiseks tervikliku ja erapooletu pildi.

Eelnevast tulenevalt ei tohi jätta varrukamehe otsustada, kuidas C-osa läbi viiakse. Kohtunik peab eksamil/võistlusel kontrollima C-osa kõige tähtsamate hindamiskriteeriumite olemasolu üksikute harjutuste sooritamise kaudu. Nendeks kriteeriumideks on näiteks koormustaluvus, enesekindlus, instinktikäitumine, juhitavus. Lisaks on oluline, et koera haardekvaliteeti hinnataks õigesti. Selleks, et kohtunik saaks koera haardekvaliteeti hinnata, peab varrukamees võimaldama koerale täieliku haarde saamist. Koormustaluvuse testimiseks peab varrukamees suutma koerale asjakohast survet avaldada. Varrukamees peab püüdlema selle poole, et tema töö erinevate koertega oleks võimalikult võrdne ja võimaldaks hindamise nõuded täita.

Nõuded varrukamehe tööle

1. Koormamisfaasid

Nuudiga koormamise käigus ähvardab varrukamees koera teda puudutamata ja löömata. Varrukamees peab ähvardamise sooritama energiliselt.

2. Valvamine ja haukumine

Varrukamees seisab liikumatult ettenähtud varjes, koerajuhi ja koera nägemisulatusest väljas. Kaitsevarukat hoitakse kergelt kõverdatusena ja varrukamehe kehahoiak ei või olla ähvardav. Kaitsevarukat tuleb hoida keha ees kaitseks. Varrukamees peab koera harjutuse “Valvamine ja haukumine” kestel rahulikult jälgima, kuid täiendavate ärritite andmine ja samuti koera abistamine on keelatud. Varrukamees peab hoidma pehmet nuuti otsaga mahasuunatult enda kõrval.

3. Varrukamehe põgenemiskatse takistamine

Peale harjutuse “Valvamine ja haukumine” lõpetamist tuleb varrukamees koerajuhi korraldusel tavapärasel sammul varjest välja ning jääb seisma kohtuniku poolt ettenähtud kohale (põgenemisharjutuse algusena tähistatud koht). Varrukamehe asend peab olema selline, et koerajuhil oleks võimalik koer varrukamehest 5 sammu kaugusele varrukapoolsele küljele märgistatud kohale lamama panna. Varrukamehe põgenemissuund peab olema koerajuhi jaoks selgelt arusaadav. Kohtuniku märguandel teeb varrukamees kiiresti otsesuunas edasi joostes põgenemiskatse, kuid tema liigutused ei tohi olla liialdatud ega kontrollimatud. Varrukat tuleb hoida selliselt, et koeral oleks optimaalne haardevõimalus. Põgenemise ajal ei tohi varrukamees mingil juhul koera poole pöörduda, kuid võib koera silmanurgast jälgida. Varrukamees peab vältima koera eest varruka äratõmbamist. Kui koer on varrukast haaranud, jätkab varrukamees otsesuunas edasi jooksmist, tõmmates liikumise ajal varukat kehale lähemale. Põgenemistee pikkuse otsustab kohtunik. Kohtuniku märguande peale lõpetab varrukamees põgenemise. Varrukamehepoolne abi koerale – näiteks varruka ülemäärane pakkumine enne haaramist, häälega ergutamine või pehme nuudiga vastu oma kaitsepükse löömine enne põgenemist või põgenemise ajal, varruka ebapiisav fikseerimine pärast koerapoolset haaramist, jooksu aeglustamine põgenemisel või põgenemise lõpetamine kohtunikupoolse korralduseta – ei ole lubatud.

4. Rännaku tõrjumine valvamise ajal

Peale valvamisfaasi ründab varrukamees kohtuniku märguandel koera. Pehme nuut tõstetakse samaaegselt ähvardava liigutusega koera kohale, kuid koera ei lööda. Koer peab asuma koheselt vasturünnakule. Varrukamees peab kaitsevarrukat hoidma tihedalt otse oma keha ees. Kui koer on haaranud, koormab varrukamees teda külgsuunas liikumise ajal. Avanemisfaasi ajal kõrvale pööramine ei ole lubatud. Varrukamees peab kõiki koeri kandma samas suunas. Koera kandmine koerajuhi poole ei ole lubatud.

Nuudiga koormamise käigus ähvardab varrukamees koera teda puudutamata ja löömata. Nuudiga koormamine peab olema kõigi koerte suhtes läbiviidud ühesuguse intensiivsusega. Kohtunik määrab koormusfaasi kestuse. Kohtuniku märguandel lõpetab varrukamees koera koormamise. Varrukamehepoolne abi koerale – näiteks varruka ülemäärane pakkumine, häälega ergutamine või pehme nuudiga vastu oma kaitsepükse löömine enne haaramist, varruka ebapiisav fikseerimine pärast koerapoolset haaramist, ebaühtlane intensiivsus koormamise ajal või iseseisev koormamise lõpetamine, kui koeral on raskusi koormuse talumise osas – ei ole lubatud. Harjutuse lõpetamise nõudeid vaata p 8.

5. Selja tagant konvoeerimine (FCI-IGP-2, FCI-IGP-3)

Selja tagant konvoeerimiseks alustab varrukamees koerajuhi korraldusel tavapärasel sammul liikumist. Konvoeerimisdistants on umbes 30 sammu, täpse kulgemise määrab kohtunik. Konvoeerimise ajal ei tohi varrukamees teha äkilisi liigutusi. Pehme nuut ja varrukas peavad olema asendis, kus nad ei ole koera jaoks lisaärritiks. Eriti oluline on hoida pehmet nuuti nii, et koer seda ei näeks. Varrukamees peab liikuma kõigi koerte puhul ühesuguses tempos.

6. Rünnak koerale selja tagant konvoeerimiselt (FCI-IGP-3)

Rünnak selja tagant konvoeerimiselt toimub liikumise pealt kohtuniku märguandel. Rünnaku alustamisel teeb varrukamees sujuva ümberpöörde suunaga paremale või vasakule ning jookseb otsustavalt koera suunas. Pehme nuudiga tehakse koera kohal ähvardavaid liigutusi. Varrukamees peab koera varrukasse vastu võtma sujuvalt amortiseerides, ilma et ta ise seejuures seisma jääks. Koera vastuvõtmisel peab varrukamees – nii palju kui võimalik – oma keha pöörama, et tasakaalustada koera liikumist. Varruka ülemäärast liigutamist tuleb vältida. Kui koer on haaranud, koormab varrukamees teda külgsuunas liikumise ajal. Varrukamees peab kõiki koeri kandma samas suunas. Koera kandmine koerajuhi poole ei ole lubatud. Kohtunik määrab koormusfaasi kestuse. Kohtuniku märguandel lõpetab varrukamees koera koormamise. Varrukamehepoolne abi koerale – näiteks tema ülemäärane külgsuunas liikumine enne koerapoolset haaramist, varruka haaramiseks pakkumine, häälega ergutamine või pehme nuudiga vastu oma kaitsepükse löömine rünnakut alustades, varruka ebapiisav fikseerimine pärast koerapoolset haaramist, ebaühtlane intensiivsus koormamise ajal või iseseisev koormamise lõpetamine, kui koeral on raskusi koormuse talumise osas – ei ole lubatud. Harjutuse lõpetamise nõudeid vaata p 8.

7. Rünnak koerale liikumiselt

FCI-IGP-1: Harjutuse „Rünnaku tõrjumine valvamise ajal“ lõpus eemaldub varrukamees algasendis istuvast koerast tavapärasel kõnnitempos umbes 20 meetrit.

FCI-IGP-2: Varrukamees jääb seisma kohas, kus viimane harjutus lõpetati. Koerajuhile antakse märku koos koeraga harjutuse alguspunkti minekuks.

FCI-IGP-3: Kohtuniku märguandel tuleb varrukamees ettenähtud varjest välja ja jookseb platsi keskjooneni. Keskjoonele jõudes pöörab varrukamees koerajuhi poole ning ründab jooksutempot muutmata ähvardavalt karjudes ja selgelt ähvardavaid liigutusi tehes koerajuhti ja koera. Varrukamees karjub ähvardavalt koera ja koerajuhi suunas jooksma hakates ja vahetult enne koerapoolset haaramist.

Varrukamees peab koera varrukasse vastu võtma sujuvalt amortiseerides, ilma et ta ise seejuures seisma jääks. Koera vastuvõtmisel peab varrukamees – nii palju kui võimalik – oma keha pöörama, et tasakaalustada koera liikumist. Mingil juhul ei tohi koerast mööda joosta. Kui koer on haaranud, koormab varrukamees teda külgsuunas liikumise ajal. Varrukamees peab kõiki koeri kandma samas suunas. Koera kandmine koerajuhi poole ei ole lubatud. Kohtunik määrab koormusfaasi kestuse. Kohtuniku märguandel lõpetab varrukamees koera koormamise. Varrukamehepoolne abi koerale või iseseisev koormamise lõpetamine, kui koeral on raskusi koormuse talumise osas ei ole lubatud. Harjutuse lõpetamise nõudeid vaata p 8.

8. Kaitseharjutuse lõpetamine

Peale kaitseharjutuse lõppemist peab varrukamees vähendama koera suhtes vastupanu ning lõpetama läbi liikumise toimuva stimuleerimise, seejuures varrukaga kätt märgatavalt lõdvestamata. Kaitsevarrukat ei tõsteta üles, vaid hoitakse samas asendis nagu harjutuse toimumise ajal. Varrukamees hoiab pehmet nuuti oma külje vastas, ots allapoole suunatud, koera nägemisulatusest väljas. Lahtilaskmiskäsu täitmiseks ei või varrukamees mingit omapoolset abi osutada. Pärast lahtilaskmist säilitab varrukamees koeraga silmside, täiendavate ärritite andmine ega koera mistahes kujul abistamine ei ole lubatud. Juhul kui koer pärast lahtilaskmist valvamisfaasi ajal ümber varrukamehe keerutab, võib varrukamees tema jälgimiseks aeglaselt koeraga kaasa pöörata.

9. Puudulik enesekindlus ja koera läbikukkumine

Juhul kui koer kaitseharjutuses ei haara või laseb koormamisfaasis lahti, peab varrukamees jätkama tema koormamist, kuni kohtunik harjutuse katkestab. Sellistes olukordades ei või varrukamees mitte mingil juhul osutada koerale omapoolset abi või harjutust iseseisvalt lõpetada. Juhul kui koer ei lase varrukast lahti, ei tohi varrukamees teda omapoolse hoiakuga või pehme nuudi liigutustega selleks mõjutada. Koeri, kellel on kalduvus valvamisfaasis varrukamehe juurest lahkuda, ei tohi varrukamees lisastimuleerimise abil enda juures hoida. Kõigi harjutuste ja harjutuseosade puhul peab varrukamees käituma kas aktiivselt või neutraalselt, nii nagu näevad ette IGP eeskirja nõuded.

Lisakatsed

FCI-A-katse 1–3 (FCI-FPr 1–3)

FCI-A-katse klassid 1-3 koosnevad vastavalt FCI-IGP-1 kuni FCI-IGP-3 klasside A-osast. Koerajuht võib ise otsustada, millises klassis ta oma koeraga osaleda soovib.

FCI-A-katse koolitustulemus ei ole FCI liikmesorganisatsioonide jaoks samaväärne FCI-IGP tulemusega ega anna vastavaid õigusi näitustel, aretuskontrollides ja aretuses osalemiseks.

Max punktid	Võrratu	Väga hea	Hea	Rahuldav	Mitterahuldav
100	100–96	95–90	89–80	79–70	69–0

FCI-A-katse klasse ei pea sooritama tingimata järjekorras 1-2-3.

FCI-B-katse 1–3 (FCI-UPr 1–3)

FCI-B-katse klassid 1-3 koosnevad vastavalt FCI-IGP-1 kuni FCI-IGP-3 klasside B-osast. Koerajuht võib ise otsustada, millises klassis ta oma koeraga osaleda soovib.

FCI-B-katse koolitustulemus ei ole FCI liikmesorganisatsioonide jaoks samaväärne FCI-IGP tulemusega ega anna vastavaid õigusi näitustel, aretuskontrollides ja aretuses osalemiseks.

Max punktid	Võrratu	Väga hea	Hea	Rahuldav	Mitterahuldav
100	100–96	95–90	89–80	79–70	69–0

FCI-B-katse klasse ei pea sooritama tingimata järjekorras 1-2-3.

FCI-C-katse 1–3 (FCI-SPr 1–3)

FCI-C-katse klassid 1-3 koosnevad vastavalt FCI-IGP-1 kuni FCI-IGP-3 klasside C-osast. Koerajuht võib ise otsustada, millises klassis ta oma koeraga osaleda soovib.

FCI-C-katse koolitustulemus ei ole FCI liikmesorganisatsioonide jaoks samaväärne FCI-IGP tulemusega ega anna vastavaid õigusi näitustel, aretuskontrollides ja aretuses osalemiseks.

Märkus: ainult kaitseosa sisaldavate eksamite/võistluste korraldamine ei ole lubatud.

Max punktid	Võrratu	Väga hea	Hea	Rahuldav	Mitterahuldav
100	100–96	95–90	89–80	79–70	69–0

FCI-C-katse klasse ei pea sooritama tingimata järjekorras 1-2-3.

FCI-BC-katse 1–3 (FCI-GPr 1–3)

FCI-BC-katse klassid 1-3 koosnevad vastavalt FCI-IGP-1 kuni FCI-IGP-3 klasside B- ja C-osast. Koerajuht võib ise otsustada, millises klassis ta oma koeraga osaleda soovib.

FCI eeskiri 2025

Lk **93/110**

FCI-BC-katse koolitustulemus ei ole FCI liikmesorganisatsioonide jaoks samaväärne FCI-IGP tulemusega ega anna vastavaid õigusi näitustel, aretuskontrollides ja aretuses osalemiseks.

Max punktid	Võrratu	Väga hea	Hea	Rahuldav	Mitterahuldav
200	200-192	191-180	179-160	159-140	139-0

FCI-IGP jäljekoorte katsed

Üldised nõuded

	FCI-IFH1	FCI-IFH2	FCI-IFH3
Jäljenööri pikkus	10 meetrit	10 meetrit	10 meetrit
Jäljetegija	koerajuht	võõras	võõras
Jälje pikkus	vähemalt 800 sammu	vähemalt 1200 sammu	vähemalt 1800 sammu
Sirged	5	7	8 Üks neist on poolkaar raadiusega u 30 m
Nurgad	4 ca 90°	6: esimesed 5 nurka u 90°, viimane teravnurk 30°-60°	7: neist 2 teravnurka 30°-60°, ülejäänud nurgad u 90°
Vahemaa nurkade vahel	vähemalt 50 sammu	vähemalt 50 sammu	vähemalt 50 sammu
Esemed	3 koerajuhi eset 3 x 7 punkti	4 võõrast eset 3 x 5 ja 1 x 6 punkti	7 võõrast eset 7 x 3 punkti
Esemete mõõdud	10 x 2-3 x 0,5-1 cm	10 x 2-3 x 0,5-1 cm	10 x 2-3 x 0,5-1 cm
Esemete paigutus	1. vähemalt 100 sammu järel 2. kohtuniku juhistelevastavalt 3. lõpus. Ühel sirgel võib olla ka 2 eset	1. vähemalt 100 sammu järel 2.-3. kohtuniku juhistelevastavalt 4. lõpus. Ühel sirgel võib olla ka 2 eset	1. vähemalt 100 sammu järel 2.-6. kohtuniku juhistelevastavalt 7. lõpus. Ühel sirgel võib olla ka 2 eset
Jälje minimaalne vanus	90 minutit	120 minutit	180 minutit
Maksimaalne tööaeg	30 minutit	30 minutit	45 minutit
Ristuv jälg		30 minutit enne jäljeajamise algust	30 minutit enne jäljeajamise algust
Eeltingimus	FCI-BH/VT või rahvuslik BH/VT	FCI-IFH1	FCI-IFH2

FCI-IGP-IFH

Selles klassis tuleb sooritada 2 erineval päeval FCI-IFH3 jälg. Jäljed ei tohi olla samal maastikul ja peavad olema tehtud erinevate jäljetegijate poolt. Tulemuse saavutamiseks peavad mõlemad jäljed olema sooritatud vähemalt hindede „rahuldav“. Sama kogupunktsumma korral FCI-IGP-IFHs on otsustavaks kõrgem punktide arv üksikul jäljel. Kui mõlemal jäljel on punktide arv on võrdne, läheb koht jagamisele.

Jäljepõllud

Jäljeosa läbiviimise jaoks on lubatud igasugune looduslik pinnas, nt rohumaa, küntud põld, metsaalune. Kõigis eksami- või võistlusklassides on jälgede olemasolevale jäljepõllule sobitamisel võimalik pinnasemuutus või teeraja ületamine.

Jälgede mahapanek

Ainult FCI-IFH1 klassis on jäljetegijaks koerajuht. Teistes FCI-IFH klassides paneb jälje maha võõras jäljetegija.

FCI-IFH2 ja FCI-IFH3 eksamitel ja võistlustel on soovitatav, et sertifitseeritud jäljetegija määrab koostöös kohtuniku/jäljekoordinaatoriga ja arvestades olemasoleva jäljepõlluga kindlaks jälje kulgemise ning valmistab kohtuniku jaoks ette jäljeskeemi. Skeemile märgitakse maastikumärgid (näiteks puud, elektripostid, majad jne), sammude arv igal sirgel ja esemete asukohad. Muul juhul jälgib kohtunik/jäljekoordinaator jälgede mahapanekut ja juhendab jäljetegijaid. Jäljed tuleb maha panna erinevalt, esemed ja nurgad ei tohi olla igal jäljel samas kohas või üksteisest samal kaugusel. Jäljekuju peab samuti varieeruma.

Jälje algus tuleb selgelt tähistada algusmärgiga, mis torgatakse maasse jälje alguspunkti vahetult vasakule. Jäljetegija jääb hetkeks jälje alguspunkti seisma ja liigub seejärel loomulikult kõnnil tavapärase sammuga ettenähtud suunas. Jälge maha pannes tuleb jälgida, et see toimiks loomuliku kõnniga. Nurgad tuleb teha samuti tavapärase sammuga, seejuures jälgides, et koeral peab olema võimalik jätkata tööd järgmisel sirgel ilma vahepealse katkestuseta (vaata joonist jäljekoerte katsete lõpus). Jäljetegijapoolne abi, kasutades tavapärasest erinevat sammu, jalgu lohistades või trampides ei ole lubatud üheski jäljeosas.

Kõigis klassides, kus jäljetegijaks ei ole koerajuht, ei tohi koer ja koerajuht jälje mahapanekut näha. Stardijärjekord loositakse pärast jälgede mahapanekut kohtuniku või tema poolt määratud isiku juuresolekul.

Ristuv jälg FCI-IFH2 ja FCI-IFH3

FCI-IFH2 ja FCI-IFH3 klassides liigub jäljetegijast erinev isik 2 korda üle jälje. Ristuv jälg ei või asuda lähemal kui 40 sammu enne ega 40 sammu pärast nurka ning see ei tohi ristuda esimese ega viimase sirgega. Ristuv jälg peab ristuma kahe erineva sirgega üle 60-kraadise nurga all. Ristuva jälje tegija peab enne ristuva jälje tegemist püsima vähemalt 10 meetri kaugusel jäljest. Koer võib ristuvat jälge kontrollida, kui ta õigelt jäljelt ei lahku. Kui koer vahetab õige jälje ristuva jälje vastu ja liigub mööda ristuvat jälge rohkem kui rihma pikkuse võrra, jäljetöö katkestatakse. Kohtunik peab jäljetöö katkestama hiljemalt siis, kui koerajuht on 2 sammu ristuvale jäljele liikunud.

Eritingimus

Koerajuhil on õigus küsida kohtunikult luba jäljetöö lühikeseks ajaks katkestada, kui ta arvab, et koer või ta ise vajab lühikest pausi lähtuvalt füüsiliselt rasketest tingimustest või ilmastikuoludest (näiteks

kuumus). Selliseks pausiks võetud aeg läheb arvesse kogu jäljetööks ettenähtud aja hulka. Koerajuht võib pausi ajal või esemetel puhastada koera pead, silmi ja nina ning koerale vett juua anda. Selleks otstarbeks võib koerajuhil olla kaasas vesi, niiske lapp või švamm, mida tuleb kohtunikule enne jäljele minekut näidata. Muud abivahendid ei ole lubatud.

Esemed

Jäljeesemeid ei tohi panna vähem kui 20 sammu kaugusele enne või pärast nurka. Jäljeesemed tuleb maha panna liikumise pealt ja asetada sammude vahele. Alternatiivina, kui tingimused seda nõuavad (kõrge taimestik), võib esemed panna ka sammude sisse. Pärast viimase jäljeeseme mahapanekut peab jäljetegija liikuma vähemalt 10 sammu otse edasi. Esemete värv ei tohi maastiku omast silmatorkavalt erineda.

Enne jälje maha panekut peab koerajuht (FCI-IFH1) või jäljetegija (FCI-IFH2, FCI-IFH3) esemeid kohtunikule või jäljekoordinaatorile näitama. Kasutada tohib ainult selliseid esemeid, mida koerajuht/jäljetegija on vähemalt 30 minutit oma taskus hoidnud.

Ühel jäljel tuleb kasutada erinevast materjalist jäljeesemeid (näiteks nahk, tekstiil, puit). FCI-IFH meistrivõistlustel tuleb jäljeesemed nummerdada. Jäljeesemete numbrid peavad vastama jäljenumbriale.

Kui jäljetegija ei leia ühte koera poolt näitamata jäänud eset, siis selle eseme eest punkte maha ei arvestata. Kui leidmata jääb mitu eset, pakutakse koerajuhile uut jälge. Kui koerajuht seda võimalust ei kasuta, loetakse esemed koera poolt ületatuks. See reegel ei kehti FCI-IFH1 klassis, kus jäljetegijaks on koerajuht. Sellisel juhul ei anta leidmata jäänud esemete eest punkte.

Esemete näitamine

Esemetest teatamine võib toimuda neid näidates, üles võttes või ära tuues.

Jäljeesemete näitamine võib toimuda eseme ees seistes, istudes või lamades. Asendite vaheldumine erinevate esemete näitamisel on lubatud. Kohe kui koer on eset näidanud (istudes, lamades või seistes), laseb koerajuht jäljenööril lahti või asetab selle maha, läheb koera juurde, võtab eseme üles ja näitab seda kohtunikule. Koerajuht võib ise valida, kummalt küljelt ta koerale läheneb. Kogu tegevus toimub ilma kohtunikupoolsete märguanneteta.

Koer peab eset näitama koheselt ja jälje kulgemise suunas. Veidi viltune asend (kuni 30°) lamades, istudes või seistes ei ole viga. Samuti ei ole viga, kui koer asendis püsidis koerajuhi suunas tagasi vaatab. Koera käitumisest peab olema näha, et ta tahab eset näidata, mitte seda, et ta peab eset näitama. Ese peab asuma vahetult koera esikäppade ees või vahel. Ei ole nõutav, et koer oleks esemele fikseeritud (vaataks seda ainiti).

Koer peab jääma rahulikult ning stressi- ja vältimiskäitumise ilminguteta eseme näitamise asendisse, kuni koerajuht annab talle käskluse jäljetöö jätkamiseks. Jäljeesemed, mis leitakse tugeva koerjuhupoolse abiga, loetakse ületatuks. Pärast eseme kohtunikule näitamist järgneb koera

uuesti jäljele saatmine, kasutades käsklust „jalg“. Tegevus toimub ilma kohtuniku märguandeta. Esemelt jäljele saatmisel peab koerajuht olema koera kõrval või vahetult koera taga.

Alternatiivina näitamisele võib koer eseme üles võtta või selle koerajuhile tuua. Eset üles võttes on koeral lubatud seista või istuda. Jäljeeseme üles võtmine lamades või sellega edasiliikumine on viga. Kohe kui koer on eseme üles võtnud, laseb koerajuht jäljenöörist lahti või asetab selle maha, läheb koera juurde, võtab koeralt eseme ära ja näitab seda kohtunikule. Koerajuht võib ise valida, kummalt küljelt ta koerale läheneb. Sellest asendist saadetakse koer uuesti jäljele, kasutades käsklust „jalg“. Kogu tegevus toimub ilma kohtunikupoolsete märguanneteta.

Eseme toomise korral peab koerajuht jäljenööri maha asetama ja seisma jääma. Koer toob eseme kõige otsemat teed pidi koerajuhile ja peab eset presenteerides koerajuhi ees istuma või seisma. Koerajuht võtab koeralt eseme ära käsklusega „anna“ ja saadab koera sellest asendist uuesti jäljele, kasutades käsklust „jalg“.

Joonis esemete hindamise kohta

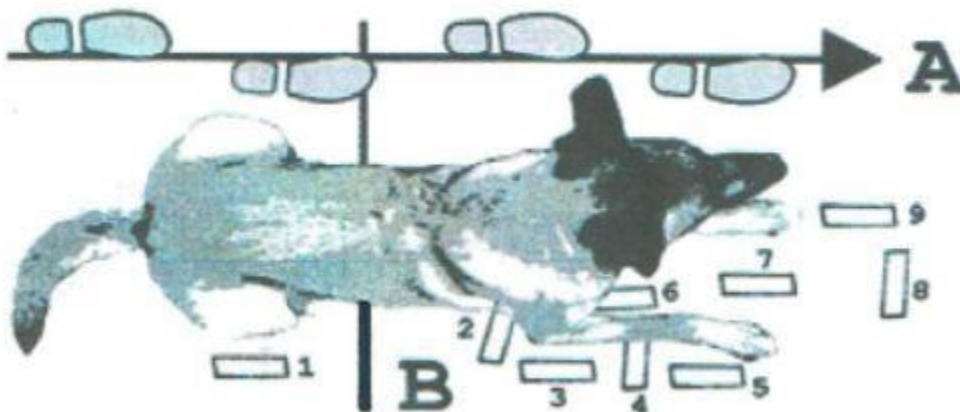
Joonis on mõeldud üldise suunisenä. Hindamisel tuleb arvestada järgmiste teguritega:

- Tuul
- Koera suurus
- Asend eseme näitamisel (istudes, lamades, seistes)

A – jälje suund

B – koera keha keskosa asukoht

Vahemaa koera käppade ja esemete nr 8 ja 9 vahel on kuni ca 20 cm

Esemete hinded ja punktid

	Max	Nr 1	Nr 2	Nr 3,4	Nr 5,6	Nr 7	Nr 8, 9
Hinne		MR	R	H	VH	V	VH/V
Punktid FCI-IFH1	7	4	5	5,75-6,25	6,5	7	6,5-7
Punktid FCI-IFH2	5 6	3 4	3,5 5	4 5,25	4,5 5,5-5,75	5 6	4,5-4,75 5,75
Punktid FCI-IFH3	3	1	2,25	2,5	2,75	3	2,8

Jäljenöör

Jäljenööri pikkus on kõigis klassides 10 meetrit.

Kohtunik või tema poolt määratud isik peab jäljenööri pikkust, kaelaketti ning jäljetrakse kontrollima enne jäljetöö algust (hiljemalt raporteerimise ajal). Venivad jäljenöörid ei ole lubatud. Jäljenöör võib kulgeda üle koera selja, küljelt või esi- ja/või tagajalgade vahelt läbi. Jäljenööri võib kinnitada otse lõdvalt kaelas oleva keti külge või jäljerakmete kinnitusaasa külge (lubatud on rinnarakmed või Böttger-rakmed ilma lisarihmadeta). Böttger-rakmete kasutamisel tuleb jälgida, et tagumine rihm ei oleks koera viimasest roidest kaugemal, mis võib põhjustada koera pehmete kudede kokkusurumist.

Jäljenöör võib lõdvalt rippuda, kuid ettenähtud vahemaa koera ja koerajuhi vahel ei tohi oluliselt väheneda. Aeg-ajalt vastu maapinda puutumine ei ole viga. Koerajuht peab koerale järgnedes hoidma kinni jäljenööri lõpust. Ei ole oluline, kuidas koerajuht jäljenööri hoiab (ühe käega, kahe käega, ühest käest teise vahetades, millisel kõrgusel), kui seejuures ei toimu koera töö mõjutamist, näiteks koera tagasi hoides või jäljenööri pinget muutes.

Töötamine jäljenööri

Jälge on lubatud ajada ka ilma jäljenööri. Seejuures tuleb hoida ettenähtud vahemaad koerajuhi ja koera vahel, mis on vähemalt 10 meetrit.

Raporteerimine

Kohtuniku kutsel läheb koerajuht koos jäljetöökaks valmis oleva (jäljenöör peab olema lahti ja kasutatavad jäljetraksid koeral seljas) koeraga kohtuniku juurde raporteerima. Raporteerimise ajal peab koer olema algasendis. Koerajuht teavitab kohtunikku, kas koer näitab esemeid, võtab need üles või toob ära. Raporteerimisele ja kuni 2 meetri kaugusele alguspunktist võib koera viia lühikese jalutusrihma otsas. Enne jäljetööd, jäljetööd alustades ja jäljetöö kestel peab vältima igasugust jõulist mõjutamist.

Alguspunkt

Kohtuniku märguandel tuuakse koer alguspunkti ja pannakse jäljele. Lubatud on ühekordne käsklus „jalg“. Koera lühidalt istuma, seisma või lamama panemine enne jälje alguspunkti (umbes 2 meetri kaugusel) on lubatud, et koerajuht saaks jäljenööri soovitud asendisse panna (jäljetrakside külge,

esi-/tagajalgade vahelt läbi). Koera peab jäljele saatma vahetult algusmärgi juurest käsklusega „jalg“, koerajuht peab seejuures seisma koera kõrval või vahetult koera taga.

Jäljetöö

Jäljetöö ajal peab kohtunik olema koerast sellisel kaugusel, et ta ei segaks koera tööd (vähemalt 10-meetrine vahemaa).

Koer saadetakse jäljele vahetult jälje algusmärgi juurest käsklusega „jalg“. Lisaks ühele lubatud käsklusele võib anda maksimaalselt 2 lisakäsku, millest kumbki vähendab esimese sirge hinnet –1,5 punkti. Kui koer ei võta jälge üles ka kolmanda käskluse peale, siis jäljetöö katkestatakse ja antakse 0 punkti. Kui koerajuhile jääb mulje, et koer ei ole jälge õigesti üles võtnud, võib ta koera tagasi kutsuda ja uuesti jäljele saata. See on võimalik ainult üks kord ja juhul, kui koerajuht ei ole jälje alguspunkti edasi liikunud. Sellisel juhul on kohustuslik mahaarvamine –4 punkti.

Koer peab jälge üles võtma sügava ninaga ja seejärel ajama jälge motiveeritult, sügava ninaga, kõrge intensiivsusega ja ühtlases tempos. Jälje läbitöötamise kiirus ei ole hindamiskriteeriumiks seni, kuni koer töötab jäljel veenvalt ja intensiivselt. On oluline, et kogu jälje ulatuses oleks näha, et koer on see, kes tegevust juhib ja otsuseid teeb.

Jäljetööd alustades ja samuti pärast eseme leidmist uuesti jäljele saates peab koerajuht seisma sirgelt koera kõrval või vahetult koera taga ja andma käskluse „jalg“. Koerajuht peab püsima paigal, kuni kogu rihm on käest läbi liikunud. Viis, kuidas koerajuht laseb rihmal käest läbi liikuda, ei ole hindamisel oluline, kui koerajuht selle tegevusega koera ei mõjuta. Koerajuht võib kanda jäljetöö ajal kindaid.

Jäljenöör peab võimaldama koerajuhile teatava “mänguruumi”. Jälje alustamisel ei ole alguspunkti läbitöötamise kiirus hindamiskriteeriumiks, koer ei pea algusmärgi juures peatuma. Kohtunik peab otsustama lõhna ülesvõtmise intensiivsuse üle selle järgi, kuidas koer esimese sirge algusosas käitub.

Kui koer on jäljenööri takerdunud, võib koerajuht paluda kohtunikult luba jäljenöör koera jalgade ümbert ära võtta. Kohtunikult loa saades peatab koerajuht koera käsklusega ja läheb koera juurde. Pärast rihma lahtiharutamist läheb koerajuht jäljenööri lõppu ja saadab sealt koera uuesti jäljele käsuga „jalg“. Punkte selle tegevusega seoses ei vähendata.

Jälje lõpetamine

Kohe kui koerajuht on näidanud kohtunikule viimast leitud eset, annab kohtunik märku jäljetöö lõpetamiseks. Sellest hetkest on hindamine lõppenud. Koera ei pea kõrvale algasendisse võtma. Seejärel on lubatud lühike kiitmine ja vabastamine (koeraga ei tohi mängida ega talle toitu anda).

Lõppraport

Koerajuht läheb koos rihma otsas oleva koeraga kohtuniku juurde (kõrvalkõndi pole vaja näidata), annab lõppraporti selliselt, et koer on algasendis ja näitab leitud esemeid.

Nurgad

Koer peab nurgad kindlalt ja veenvalt läbi töötama. Nurkades keerutamine on viga ja viib punktide vähendamiseni. Peaga kontrollimine ilma jäljelt lahkumata on lubatud ja punkte ei vähenda. Pärast nurga läbimist peab koer jätkama jäljetööd nõutava kõrge intensiivsusega, sügava ninaga ja ühtlases tempos. Nurkade läheduses peab koerajuht püüdma säilitada nõutud vahemaad enda ja koera vahel. Koerajuht võib jäljelt kõrvale astuda kõige varem siis, kui koer on nurga selgelt läbi töötanud.

Kiitmine

Lühike kiitmine lubatud kõigis klassides eseme juures. Kiita võib enne või pärast eseme ülesvõtmist ja kohtunikule näitamist. Koera ei tohi koera kiita ajal, kui koerajuht võtab parasjagu maast jäljenööri, et koera uuesti jäljele saatma hakata.

Katkestamine / diskvalifitseerimine

Kui koer soovib jäljelt lahkuda ning koerajuht teda selles osas takistab, peab kohtunik andma koerajuhile korralduse koerale järgneda. Kui koerajuht kohtuniku juhiseid ei järgi, jäljetöö katkestatakse. Katkestamine järgneb ka olukorras, kus koer ei jõua jälje lõppu eeskirjas vastava klassi jaoks ettenähtud maksimaalse aja jooksul. See põhimõte ei kehti juhul, kui koer töötab viimasel sirgel. Katkestamise hetkeni toimunud jäljetööd hinnatakse. Kui koer jätab jäljel töötamise pooleli (jääb ühte kohta seisma ega ei otsi jälge, tõstab pea üles, tuleb koerajuhile juurde jms), võib kohtunik jäljetöö katkestada ka siis, kui koer asub jäljel ja jäljetööks ettenähtud aeg ei ole veel täis.

Kui koer püüab jäljetöö ajal hakata metsloomi taga ajama, võib koerajuht püüda koera kontrolli alla saada, andes käskluse „lama“. Kohtuniku märguandel kutsub ta koera käsuga „siia“ enda juurde ning üritab uuesti käsklusega „jalg“ jäljele saata. Juhul kui koer ei jätka jäljetööd, järgneb katkestamine.

Katkestamine

Katkestamise korral jäävad kõik katkestamise hetkeni saadud punktid alles ja need kantakse eksami/võistluse dokumentidesse.

Katkestamise põhjused

- Koer saadetakse jälje algusest või pärast eseme näitamist 3 korda edutult jäljele.
- Koer eemaldub jäljelt rohkem kui jäljenööri pikkuse võrra või koerajuht ei kuula kohtuniku korraldust koerale järgnemiseks.
- Koer läheb ristuvale jäljele ja ajab seda üle 10 meetri.
- Koer ei jõua ettenähtud aja jooksul jälje lõppu, v.a juhul kui koer töötab viimasel sirgel
- Koer hakkab taga ajama metsloomi ja ole seejärel võimeline jäljetööd jätkama

Diskvalifitseerimine

Diskvalifitseerimise korral tühistatakse kõik eelnevalt antud punktid. Eksami/võistluse dokumentidesse ei kanta hindeid ega punkte. Eksami/võistluse dokumentidesse tuleb märkida diskvalifitseerimise põhjus.

Diskvalifitseerimise põhjus	Tagajärg
<ul style="list-style-type: none">koer võtab jäljeeseme üles ning ei loovuta sedakoer läheb jäljenõrita ajamise käigus jäljelt rohkem kui 10 meetrit ära ja ei tule kolme käskluse peale tagasi	diskvalifitseerimine kontrolli alt väljumise tõttu
<ul style="list-style-type: none">koer ei jää ligipääsetavuskontrolli ajal neutraalseks	diskvalifitseerimine ebasotsiaalse käitumise tõttu
<ul style="list-style-type: none">koerajuhil ebasportlik käitumine, (näiteks motivatsiooniesemete ja/või toidu kaasas kandmine)FCI-IGP eeskirjade, heade tavade või loomakaitse-eeskirjade vastu eksimine; keelatud treeningvahendite kasutamise kahtlus või katse	diskvalifitseerimine ebasportliku käitumise tõttu

Jäljetöö hindamine. Primaarsed ja sekundaarsed elemendid

Hindamisel eristatakse primaarseid ja sekundaarseid elemente. Primaarsetel elementidel on hindamisel suurem kaal, et jäljetöö põhiolemus saaks seeläbi arvesse võetud.

- Primaarsed elemendid:** intensiivsus, eneseusk, keskendumine, kohene veenev esemetest teatamine
- Sekundaarsed elemendid:** vahemaa koerajuhil ja koera vahel, esemetest teatamisel asendi võtmise kiirus

Hindamine

Iga sirge hindamisel tuleb arvesse võtta selle pikkust, pinnase- ja ilmastikuolusid ja koera osalemisklassi.

Kohtunik ja tema abilised ei tohi jäljeajamise kestel asuda koera tööpiirkonnas (10 meetri raadiuses koerajuhist ja 10 meetri kaugusel edasistest jäljeosadest). Peale seda, kui koer on eset näidanud, võib koerajuht minna koera juurde ilma kohtuniku märguannet ootamata. Kohtunik võib koos koerajuhiga koerale läheneda, et kontrollida eseme asetust. Kohtuniku lähenemine peab toimuma ilma koera segamata. Pärast näidatud eseme ülevaatamist ja enne koera jäljele saatmist peab kohtunik uuesti eemalduma, et jäljele saatmist mitte häirida.

Kogu jäljetöö ajal ei tohi koera segada ei jäljetegija ega kohtunik. Hindamisel peab kohtunik lisaks koera ja koerajuhi tegevuse jälgimisele võtma arvesse ka maastikku, ilmastikuolusid, võimalikke segavaid asjaolusid ja jälje vanust. Kohtunik peab oma hinnangu kujundama kõigi mõjutavate tegurite põhjal.

Jäljetööle hinnangu andmisel peab arvestama järgnevaid kriteeriumeid:

- Koera motiveeritud käitumine, madala ninaga ja püsivalt intensiivne jäljetöö, ühetaoline jälje ajamise tempo, sealhulgas enne ja pärast nurki, enne ja pärast esemete näitamist
- Koera koolitustase
- Koera negatiivne eneseväljendus (vältimiskäitumine; ebakindlus, eriti esemete näitamisel; puuduv enesekindlus) alandab hinnet
- Koerajuhi ja koera koostöö
- Raskused jälje läbitöötamisel
- Jäljepõllu tingimused, näiteks taimestik, pinnas, maastiku vaheldumine, sõnnik
- Metsloomad
- Ilmastik: tuul, palavus, külm, vihm, lumi
- Ilmamuutused

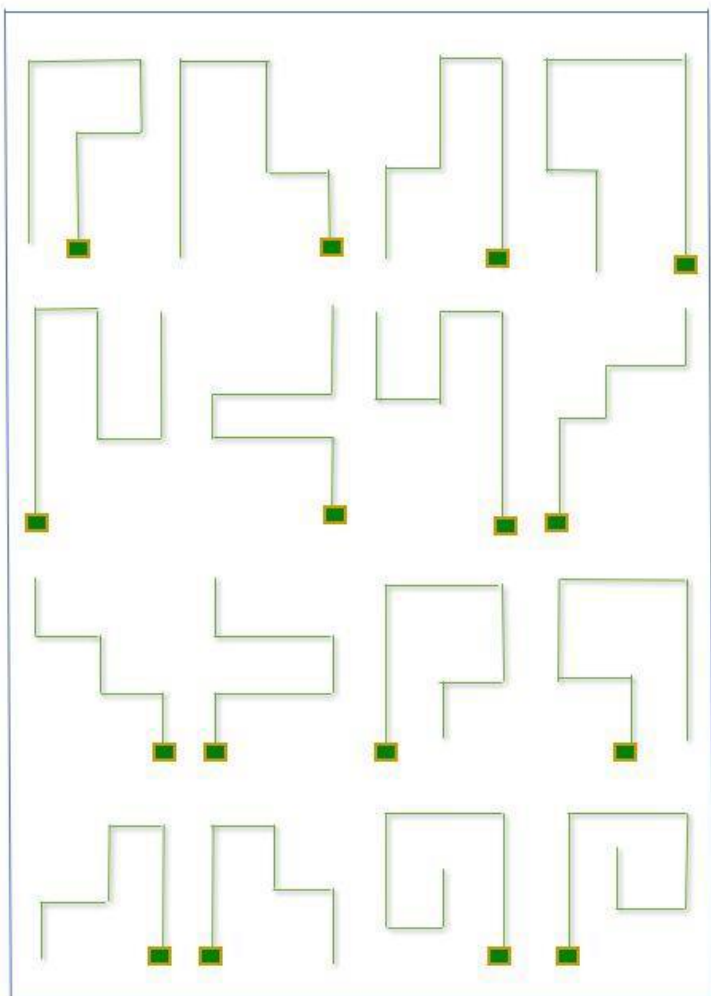
Kohtunik peab hindamisel arvesse võtma koera töötahet, eneseusku, temperamenti, enesekindlust või ebakindlust, vältimis- ja stressikäitumise avaldumist. Kui koer hakkab jälge ajama algusest peale madala ninaga ja intensiivselt ning töötab esimesel sirgel võrratult, ei tohi kohtunik hinnangus väljendada, et koer oleks pidanud rohkem aega kulutama lõhna ülesvõtmisele.

Mahaarvamised:

- Kui koerajuht annab käskluse „jälg“ enne, kui koer on jälje algusmärgi juurde jõudnud või ei anna üldse käsklust, võetakse maha –1punkt.
Kui koer hakkab iseseisvalt jälge otsima enne algusmärki, ilma et koerajuht oleks käsklust andnud, siis see hinnangut ei alanda.
- Koer katkestab jäljetöö ja näitab eset kohas, kus seda ei ole. Koerajuht ei lähe koera juurde, vaid annab jäljenööri lõpus olles lisakäskluse „jälg“, mahaarvamine –1 punkt.
- Koer katkestab jäljetöö ja näitab eset kohas, kus seda ei ole. Koerajuht läheb koera juurde ja annab seejärel käskluse „jälg“, mahaarvamine –2 punkti.
- Koerajuht näitab koerale käega jäljesuunda, mahaarvamine –2 punkti.
- Jäljel ekslemine, nurkades keerutamine, koerajuhipoolne jätkuv julgustamine, rihmaga ja häälega antav abi jäljetöö ajal või esemetest teatamisel on vead ja viivad punktide vähendamisele.
- Urineerimine/roojamine: mahaarvamine –8 punkti.

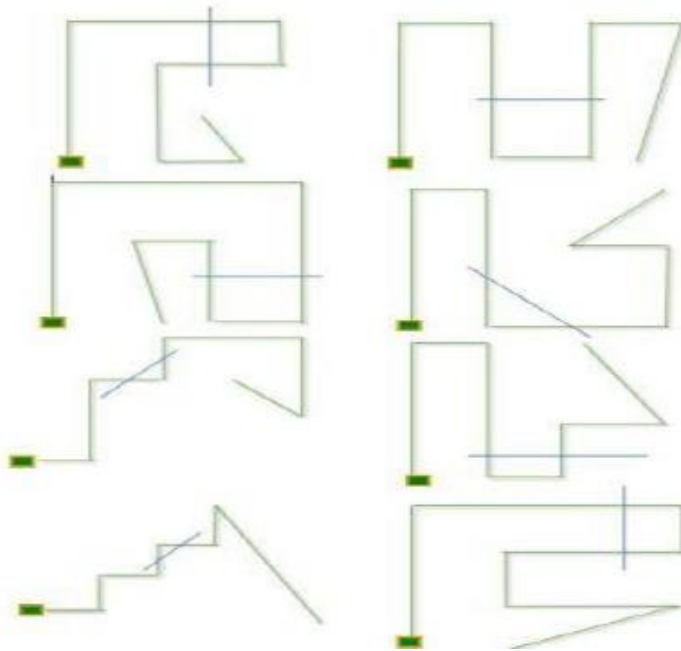

Jäljeskeemid FCI-IFH1

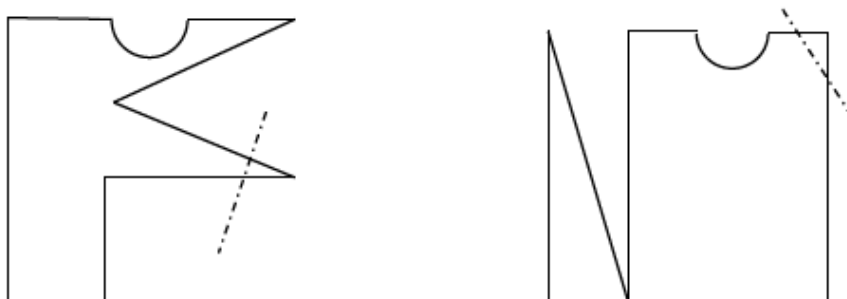
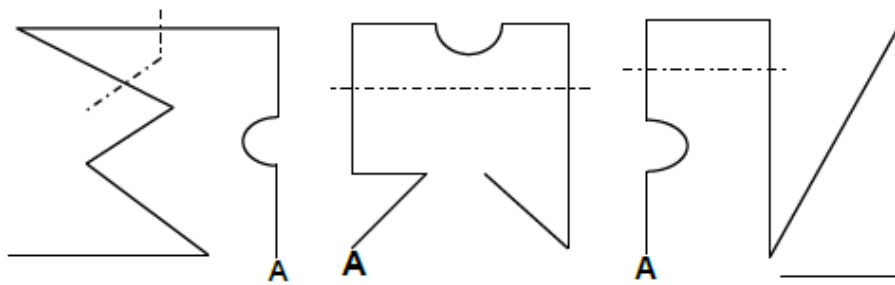

Jäljeskeemid FCI-IFH2

Jäljeskeemid FCI-IFH3

Nurkade tegemine

Nurk paremale

Nurk vasakule

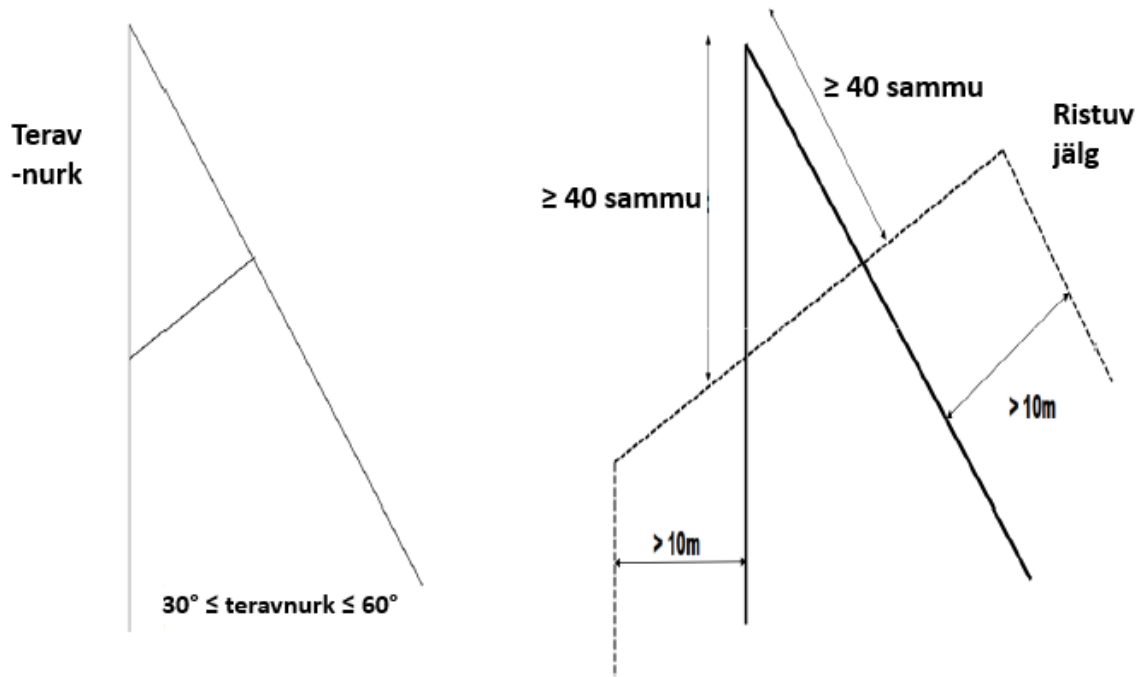

Teravnurk paremale

Teravnurk vasakule

Esemete asetamine

Kui taimestik on kõrge, võib esemed asetada ka sammude sisse.

Vastupidavuskatse (FCI-IAD)

Üldine informatsioon

Eesmärk

Vastupidavuskatse eesmärk on kontrollida, kas katset läbiv koer on võimeline ettenähtud määral füüsilist koormust taluma, ilmutamata sealjuures märkimisväärseid väsimuse tundemärke. Koera kehaehitust arvestades on koormuse taluvuse kontrollimise ainus võimalus jooksukatse, mis koormab nii siseorganeid, eelkõige südant ja kopse, kui ka liikumisaparaati. Samas ilmnevad ka teised koera omadused – temperament ja visadus. Pingutuseta koormusega toimetulekut tuleks käsitleda kehalise tervise ja soovitud iseloomuomaduste näitajana.

Üldised juhised

Enne testi alustamist koerad identifitseeritakse (tätoveering või kiip).

Vastupidavus katse korraldamisele kehtivad kõik samad üldreeglid, mis on kehtestatud teiste võistluste/eksamite korraldamisele. Tulemus tuleb märkida võistlusraamatusse või tõutunnistusele, samuti koondprotokollis.

Katse korraldamist taotledes on korraldaja kohustatud tagama, et suvekuudel viiakse vastupidavuskatse läbi vaid varastel hommikutundidel või hilisel pärastlõunal. Õhutemperatuur ei tohiks olla üle 22 °C.

Osavõtt vastupidavuskatses on vabatahtlik. Juhul kui katse käigus tekib koerajuhil või koeral füüsilisi probleeme, ei saa selle eest vastutavaks pidada katse korraldajat ega kohtunikku.

Osalemisõigus

Katsel võivad osaleda koerad, kes on vähemalt 16 kuud vanad. Ühel eksamil, mida hindab üks kohtunik, on minimaalne lubatud osalejate arv 4 ja maksimaalne 20 koera. Kui osaleb üle 20 koera, tuleb kasutada kahte kohtunikku. Turvalisuse huvides võib üks koerajuht osaleda ainult ühe koeraga.

Koer peab olema terve ning hästi treenitud. Katsel ei või osaleda haiged ja ebapiisavas füüsilises vormis koerad. Indlevate ja tiinete koerte kohta on lisatingimused ära toodud käesoleva eeskirja üldosas.

Katse alguses raporteerib koerajuht kohtunikule. Kohtunik peab veenduma, et osalev koer on füüsiliselt heas seisundis. Koerad, kes jätavad väsinud või loiu mulje, kõrvaldatakse katselt. Kui koeral tekivad tugevad väsimuse sümptomid või muud märgid koera tervisliku seisundi halvenemise kohta, siis sooritus katkestatakse. Otsuse katselt kõrvaldamise kohta langetab kohtunik ning see ei kuulu vaidlustamisele.

Hindamine

Punkte ega hinnet ei anta, hinnang sooritusele on vormis “sooritatud” või “mittesooritatud”.

Maastik

Katse tuleb läbi viia võimalikult erineva pinnasega teedel ja tänavatel. Kasutada võib asfalteeritud teid, kruusateid ning sillutamata tänavaid ja teid.

Läbiviimine

20 km pikkune distants tuleks läbida kiirusel 12–15 km tunnis.

Jooksudistants

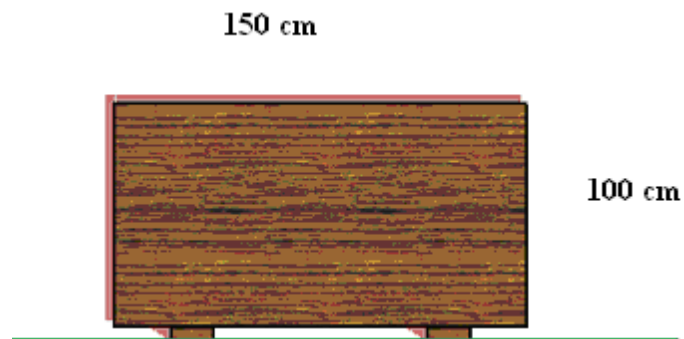
Koer peab liikuma rihmastatuna normaalses traavis jalgratta kõrval koerajuhi paremal küljel. Vältida tuleb liiga kiiret tempot. Rihm peaks olema piisaval pikk, võimaldamaks koeral valida jooksutempoga sobiv sammupikkuse. Kinnituseadeldiste (“springer”) kasutamine on lubatud. Veidi pingul rihmaga jooksmine (ette kippumine) ei ole viga, küll aga koera pidev maha jäämine. Peale 8 km läbimist peab tegema 15-minutilise pausi. Puhkepausi ajal peab kohtunik kontrollima, kas mõni koer ilmutab väsimuse tundemärke. Üleväsinud koer eemaldatakse katselt. Peale pausi tuleb läbida järgmised 7 km ja teha seejärel järgmine 20-minutine paus. Puhkepausi ajal antakse koerale võimalus vabalt liikuda. Enne jooksu jätkamist peab kohtunik kontrollima, kas koertel esineb väsimuse tundemärke või haavandeid käpapadjandeil. Tugevalt üleväsinud koerad ja/või koerad kelle käpapadjandeil on haavandid, eemaldatakse katselt. Peale jooksudistantsi lõpetamist tuleb teha 15-minutine paus. Pausi ajal peab koer saama vabalt liikuda. Kohtunik peab kindlaks tegema, kas koer näitab väsimustundemärke või on ta käpapadjandeile tekkinud haavandid.

Kohtunik ja korraldaja peaksid võimalusel koeri jalgrattal saatma või neile autoga järgnema. Vastavad tähelepanekud iga koera kohta tuleb kirjalikult üles märkida. Nõutav on, et katses osalejaid saadaks auto, võimaldamaks selgelt üleväsinud koeri autoga edasi transportida.

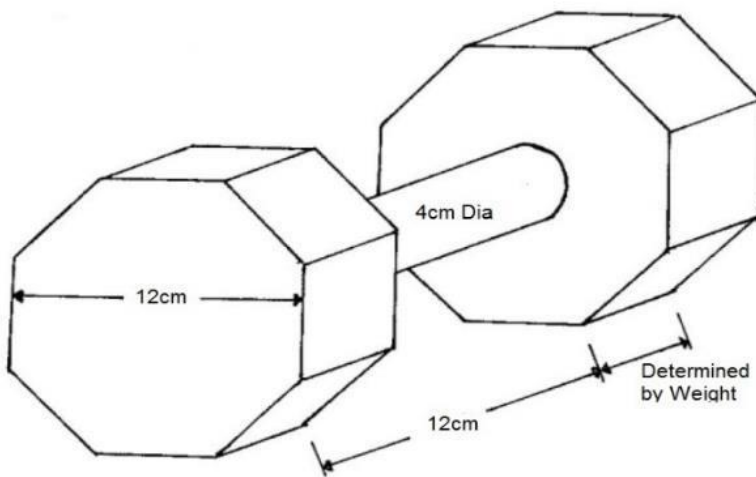
Juhul kui koer näitab üles eriti tugevaid väsimuse tundemärke, ei suuda püsida tempos 12 km/h, vaid vajab tunduvalt rohkem aega, märgitakse katse tulemuseks “mittesooritatud”.

Joonised

Tõke

Viskehantel

Ülaltoodud viskehantli joonis on ainult näidis. Oluline on, et viskehantli raskus oleks vastavalt eeskirja nõuetele, haaramisosa oleks puidust ja asuks maast vähemalt 4 cm kõrgusel.

Tõke, A-tõke ja viskehantli maandumise ala

